JUL - 3 1956
JUL - 9 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada "Dzimtenes Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WENDNESDAY, JUNE 27, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

51./484. n-rs TREŠDIEN. 1956. GADA 27. JŪNIJĀ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Dzimtenes Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājuma daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu vienā slejā.

Gaidas un skauti gaida mūs Senlatvijā!

Apciemosim 5. lielo gaidu un skautu nometni no 30. jūnija līdz 8. jūlijam Delhī

Dž. DALLESS ATMASKO KREMĻA VĪRUS

Tuvākie Staļina noziegumu līdzgaitnieki bija Chruščevs un Bulgāņins

Runājot Kivanis klubu sanāksmē Sanfrancisko, ASV valsts sekretārs Dž. Dalless starp citu teica, ka padomju režīms vēl vienmēr ir despotisks un ka vīri, kas tagad stāv Padomju Savienības priekšgalā, bijuši tuvākie Staļina līdzstrādnieki. Tie arī piedalījušies viņa sadistiskajās tīrīšanās.

„Chruščeva runa 20. partijas kongresā slepenajā sēdē," teica Dž. Dalless, „ir visspēcīgākais apvainojums despotismam, kādu jebkad cēlis gaismā — despots. Ar šo runu vien pietiek, lai brīvie cilvēki bēgtu no šāda despotisma, kā no mēra. Tagadējie Kremļa valdnieki bija Staļina tuvākie uzticības vīri, kuri vislabāk zināja par to, kas notiek viņiem visapkārt. **Īpaši tuvi Staļinam bija Chruščevs un Bulgāņins, kuri arī saņēma no viņa vislielākos labumus.**

Chruščevs atzinies, ka Staļins, lai apmierinātu savus sadistiskos instinktus, licis spīdzināt cilvēkus, tādējādi izspiežot no viņiem atzīšanos neesošos noziegumos. Šīs „atzīšanās" tad izmantojis, lai attaisnotu savus noziegumus."

Runājot par pašreizējo stāvokli sarkanajā Ķīnā, valsts sekretārs starp citu teica: „Ja tagadējie Kremļa valdnieki cenšas norobežoties no bijušā despota, tad Ķīnā nekas tamlīdzīgs nenotiek: Ķīniešu kompartija, nerēķinoties ar līdzekļiem, cenšas izplatīt savu varu visā Āzijā." „Padomju vadoņi," turpināja Dalless, „apgalvo, ka viņi negribot nevienam uzspiest savu komūnistisko iekārtu. Bet tādā gadījumā, lai viņi to pierāda darbiem, piem., Vācijas apvienošanas jautājumā. Pag. gadā Ženēvas konferencē Chruščevs un Bulgāņins bija ar mieru sarīkot Austrumvācijā brīvas vēlēšanas, bet tagad no tā atsakās, jo labi zina, ko par komūnismu domā austrumvācieši.

Pats par sevi saprotams, cik nedietīga ir komūnistu iekārta, ja nekad un nekur neviens to labprātīgi nav atzinis. Tās vadoņi visiem spēkiem cenšas aizkavēt apspiesto tautu brīvās gribas izpausmi."

Dalless tomēr nezaudē cerību, ka tie spēki, kas tagad pamodušies Padomju Savienībā, piespiedīs „vadoņus" pakļauties brīvības principiem.

Ķīna par armijas samazināšanu nedomā

Komūnistu Ķīnā visi vīrieši, vecumā no 18-42 gadiem, padoti Maotsetunga 1955. gada februārī parakstītam iesaukšanas likumam.

London ā. — Labi informētas aprindas Londonā paskaidro, ka komūnistu Ķīna līdz šim vēl nav izrādījusi ne mazāko vēlēšanos sekot Padomju Savienības priekšzīmei samazināt savu milzu armiju. Pašreiz gan komūnisti samazinājuši iesaucamo skaitu, bet šīs pārmaiņas ir tikai pagaidu rakstura — tās radušās aiz baraku un apģērbu trūkuma.

Kad komūnisti 1948. gadā sakāva nacionālistu karaspēku, viņu armija bija apmēram 2 milj. vīru liela. Ar Padomju Savienības palīdzību Ķīnas komūnistu armija tika pārorganizēta un Korejas kara laikā stipri vien palielināta. Līdz pagājušā gada augustam ķīnieši demobilizēja 1.570.000 pirms 1954. g iesaukto, bet arī tad vēl Ķīnas komūnistu armiju pašlaik rēķina vismaz 2 milj. vīru lielu, neskaitot ciemu miličus (pirms Korejas kara milicijā dienēja apmēram 5 milj. vīru, no kuriem daļa tika iesaukta regulārās armijas rindās) un robežsargu armiju.

7. UN 8. JŪLIJĀ JAUNIEŠI PULCĒSIES MILVOKOS

Jauniešu dienas rīcības komitejas: no kr. sēž sekretāre Ingrida Sprince, rīcības kom. pr-dis Arturs Virsnieks, Mudīte Upesleja. Stāv: kasieris Viktors Zālītis, Velta Pelce, Ērika Krūmiņš, Maija Rumpētere un pr-sēža vietn. Andris Lazdiņš. Foto A. Tabaks

ŠEPILOVS TUKŠO AMERIKĀŅU KABATAS

Sakarā ar Padomju Savienības ārlietu ministra Šepilova braucienu uz Lībānu Sav. Valstu Senāts steigā piešķīris Libānai 3.670.000 dolāru palīdzību.

Vašingtonā. — Debates par saimnieciskās palīdzības sniegšanu Libānai ceļu taisīšanai un gaisa transporta izveidošanai (tās Sav. Valstu Senātā bija ilgojušās jau vairākus mēnešus), pēkšņi atdzīvojās pagājušās nedēļas nogalē, kad Sav. Valstu ārlietu ministrija bija saņēmusi ziņu, ka Padomju Savienības jaunais ārlietu ministrs Šepilovs jau tuvākajās dienās paredzējis apmeklēt Libānas galvaspilsētu Beirutu. Sakarā ar Šepilova braucienu, kas, bez šaubām, tiek mērķēts uz tālāku Maskavas solījumu izpratināšanu un Rietumu iespaida mazināšanu, Sav. Valstu senātori Vašingtonā steidzīgi vienojās, ka Libānai piešķirami līdz šim paredzētie 3.670.000 dolari ceļu taisīšanai un gaisa transporta sistēmas izveidošanai.

Kopš pagājušā gada 1. jūlija Sav. Valstis nosūtījušas Libānai palīdzību 7 milj. dolaru apmērā. Libānas attieksmes ar Sav. Valstīm līdz šim ir bijušas visai draudzīgas.

KRIEVU LIDMAŠĪNAS NERADA PĀRSTEIGUMU

ĢEN. TVAININGS MASKAVĀ

Sav. Valstu gaisa spēku komandieris ģen. Tvainings apmeklē Padomju Savienības aviācijas skati šī gada 24. jūnijā Maskavā.

Maskavā — šī gada 24. jūnijā lielajā Tušino lidlaukā Maskavas tuvumā notika līdz šim plašāka Padomju Savienības aviācijas skate, kuru noraudzīties, bez krievu skatītāju tūkstošiem, bija ieradušās delegācijas no divdesmit dažādām ārvalstīm. Sav. Valstu sešu aviācijas virsnieku delegāciju vadīja gaisa spēku komandieris ģen. Tvainings. Delegāciju starpā bija reprezentētas arī Anglija un Francija.

Ģen. Tvainings Maskavā ieradās pēc īsas apstāšanās Berlīnē. Viņš paredzējis uzkavēties Padomju Savienībā vismaz līdz 1. jūlijam, bet iespējams, ka arī vēl ilgāk. Maskavas lidostā ģen. Tvainingu sagaidīt bija ieradies Sav. Valstu sūtnis Bolens un Padomju Savienības aizsardzības ministra pirmais vietnieks maršals Koņevs. Vēlāk ģen. Tvainings devās īsā pi latības vizītē pie aizsardzības ministra maršala Žukova.

Padomju Savienības aviācijas dienai beidzoties, Sav. Valstu novērotāji izteicās, ka gaisa skate bijusi priekšzīmīgi noorganizēta, bet, ka lidmašīnu kvalitātes ziņā neesot bijis nekādu pārsteigumu. Bez jau amerikāņiem labi zināmiem krievu lidaparātu tipiem bijušas redzamas arī vairākas pagaidām vēl tikai izmēģinājumu stadijā esošas lidmašīnas, kuras amerikāņi ieskata par spējīgām lidot ātrāk par skaņu un kuru pienākums būtu ienaidnieka tāllidojumu bumbvedēju iznīcināšana visos laika apstākļos.

Gaisa skates laikā bija paredzēta arī masveidīga izplētņu lēcēju uzstāšanās, bet tā bija ļaatliek lietus un zemo mākoņu dēļ.

CHRUŠČEVS NOSTIPRINĀS

CEĻĀ VĒL STĀV SARKANARMIJA

Pēdējo mēnešu laikā brīvās pasaules politiķus visvairāk nodarbina jautājums par pārmaiņām Padomju Savienībā. Vai patiesi Padomju Savienībā „aust jauna diena?" Ir daudz eiropiešu, kas tā domā. Arī Sav. Valstīs gribētu tā domāt, bet baidās pārsteigties.

Kas eiropiešiem liek domāt, ka Padomju Savienībā notiek pārmaiņas uz labo pusi? Galvenokārt padomju varas vīru smaidi un brīvā izturēšanās ārzemēs, sastapšanās vaigu vaigā ar Rietumu valstsvīriem: četru valdību galvu konference Ženēvā, Chruščevs un Bulgāņins Londonā, Mollē Maskavā.

Kas Sav. Valstīs attur domāt, ka pārmaiņas Kremlī nozīmē pagriezienu uz labo pusi? Vienkārši fakts, ka būtībā nekas nav mainījies. Krievi braukā apkārt, smaida un sola, bet amerikāņi no Padomju Savienības gaida sadarbību, ko līdz šim nav vēl izdevies sagaidīt.

Lai gan brīvā Eiropa ir tuvāk Padomju Savienībai nekā Sav. Valstis, eiropieši tomēr jau pirmie aizmirsuši notikumus nesenajā pagātnē: komūnisti par lielām pārmaiņām runāja Ļeņina un Staļina laikā, tā ka Chruščevs nebūt nav pirmais pārmaiņu reklāmētājs. Kopš 1917. gada dzelzs priekškars ir ticis pacelts un nolaists vairākkārt. Arī miermīlīgā koeksistence nav Chruščeva oriģinālizgudrojums un „kollektīvā vadība," kā ideja ir tikpat veca kā boļševiku revolūcija. Visas šīs idejas savā laikā jau sludinātas kā pārmaiņu nesējas Pad. Savienībā. Tas pats notiek arī tagad. Dzelzs priekškara pacelšana atzīmēta vismaz jau 2-3 reizes Ļeņina un Staļina laikā.

Staļinam mirstot, Maskava atsāka savu dzelzs priekškara pacelšanas spēli. Staļina režīms tiek nomelnots, tūristus aicina apmeklēt Pad. Savienību; paraksta tirdzniecības līgumus, notiek kultūras sasniegumu apmaiņa, runā par atbruņošanos un saspīlējuma mazināšanu.

Bet arī Chruščeva miera ofensīva nav nekas jauns. 1927. gadā Staļins deklarēja Tautu Savienībai, ka Padomju Savienību interesē koeksistence un nevis jaunu territoriju iegūšana. To pašu stāstīja Baltijas valstīm, Austrumeiropai un vēlāk Čechoslovakijai. Šodien to pašu dziesmu Maskava dzied neitrālām valstīm.

Tālāk Padomju Savienība gribētu pārliecināt pārējo pasauli, ka agrāk iecerētā pasaules revolūcija tagad pieder pagātnei. Kominformam likvidējoties, organizācija komūnisma populārizēšanai pasaulē beidza eksistēt. Chruščevs Padomju Savienības nostāju mēģināja definēt šādiem vārdiem: „Mēs pradosām, lai kapitālisti liek mūs mierā... mēs nejauksimies viņu darīšanās un viņi lai nejaucas mūsu darīšanās... tā ir koeksitence."

Viena no Padomju Savienības galvenajām pārmaiņām, kas tiek bezgalīgi skandināta Rietumu labvēlības iegūšanai ir jaunā „kollektīvā valdība" Maskavā. Bet... par kollektīvu vadību runāja jau Ļeņins, to apvienodams savā personā. Ar „kollektīvu vadību" spēlēties sāka arī Staļins — un nobeidza ar atspēlēšanos, apšaujot savus līdzstrādniekus. Maļenkovs un Berija valdīja kollektīvi, un tagad it kā to pašu dara Chruščevs, Bulgāņins un kompanija.

Ne vienmēr teoriju var saskaņot ar notikumiem praksē. Lai cik skaļi Maskava arī izklegtu kollektīvās valdības vārdu, visas zīmes arvien noteiktāk sāk rādīt uz Chruščeva diktatūras pusi. Pašreiz komūnistu partijas pirmā sekretāra ceļā vēl stāv vienīgi armija. Atliek tikai vaicāt, vai Chruščeva diktatūra atšķirsies no Staļina vienvaldības. Sav. Valstu diplomāti aprindās domā, ka ne.

„...Nejaucieties mūsu darīšanās, mēs nejauksimies jūsu lietās..." ir koeksistence Chruščeva uztverē. Kairo ēģiptieši svin angļu izvākšanos no Suecas kanāla joslas. Ar Ēģiptes ministru prezidenta Naseru smaidīšanā sacenšas agrākais padomju ieroču pārdevējs arabiem, tagadējais Kremļa ārlietu ministrs Šepilovs. Izskatās tā, kā, angliem pa vienām durvīm izejot, krievi gatavojas iespiesties pa otrām.

Grieķijas galvaspilsētā Atēnās, kur Kipras salas notikumu dēļ angļu un amerikāņu vārdu ir labāk neminēt, pēkšņi parādījušies krievu tūristi un baleta mākslinieki. Drīzumā tur sagaida ierodamies arī Padomijas ārlietu ministru Šepilovu.

Romā padomju aģenti skubina ciešākas saites Padomju Savienības un Italijas komūnistu partijas starpā. Paredz, ka tiklīdz Kremļa dižvīri būs atpūtinājuši Tito viešošanās laikā smaidot pārpūlētos žokļus, uz Maskavu aicinās Italijas ministru prezidentu.

Un Maskavā, Padomju Savienības labvēlības aplaimots, Tito deklarēja: „Kā karā, tā mierā Dienvidslavija soļos plecu pie pleca ar padomju tautu — ceļā uz vienu mērķi, ceļā uz sociālismu uzvaru." Ja Tito patiesi arī domā to, ko saka, tad nav nekādu šaubu, ka viņš no neitrālā ir pārvērsts Padomju Savienības sabiedrotā.

Tā Padomju Savienība „nejaucas" citu valstu darīšanās.

ATBRĪVOŠANAS DIENAI JĀNĀK

Baltiešu drauga kanadiešu advokāta A. Malonija runa Aizvesto piemiņas aktā š. g. 10. jūnijā Meseja zālē Toronto

Nākošajā ceturtdienā, t. i. 14. jūnijā, būs pagājuši 15. gadi kopš komūnisti pastrādāja vienu no vislielākiem un nežēlīgākiem noziegumiem, kādu vēsture pazīst.

Šajā 1941. g. gada dienā tūkstoši jūsu tautiešu - vīrieši, sievietes un bērni tika izrauti no viņu mājām, no viņu piederīgo vidus un barā kā lopi lopu vagonos bez sanitārām labierīcībām, bez pārtikas, bez ūdens bija spiesti uzsākt tālu ceļu no savas zemes uz koncentrācijas nometnēm aziātiskajā Krievijā.

Bet boļševiku brutalitāte neizbeidzās ar šīm drausmīgajām nedēļām. Iekarotāji deportācijas vēl daudzkārt atkārtoja 1945. gadā, un ir pietiekami pierādījumi, kas liecina, ka šis nežēlīgais process turbinās vēl šodien, pēc nesen izstrādātas schēmas par Padomijas tautu pārvietošanu uz neapdzīvotiem Krievijas apgabaliem.

Cik bezgala grūti vajag būt tiem, kas pieraduši pie citas kultūras, spiesti iekļauties boļševiku sabiedriskajā iekārtā. Baltijas tautās, kuŗām ir Rietumeiropas kultūra, iesakņojušās privātīpašuma tiesības, kas ir tiešs pretstats tai sistēmai, kāda valda zemē, kur šiem traģiskajiem ceļotājiem tagad jādzīvo.

Atbrīvošanas dienai ir jānāk: notikumu likumība to prasa, un tāpēc jādomā par jūsu zemju un tautu nākotni un uzdevumiem tai pasaulē, kas reiz atkal būs brīva.

Vadoties ar starptautisko attieksmju lietpratēju — tautsaimnieku u. c. spriedumiem, mazās valstiņas kā neatkarīgās vienības turpmāk vienas pašas nevarēs pastāvēt. Es ceru, ka jūs to neieskaitīsit par iejaukšanos, ja es uzdrošinos izteikt savas domas, atbalstot Baltijas valstu konfederācijas kustību. Pamatu šādām domām ir daudz, un tie ir visai iespaidīgi un pārliecinoši. Baltijas valstu tautas vēsturiski, tradicionāli, antropoloģiski, sociāli un saimnieciski ir līdzīgas.

Noteicošā tām ir agrārā saimniecība un vietējā rūpniecība, un saimniekošanas metodes visām vienādas. Tās bazējas uz kooperatīvām organizācijām, kam šinīs valstīs bija svarīga loma. Pirms Otrā pasaules kara tās spēja pašas sevi apgādāt; tās bija progresīvas, demokratiskas un nacionāli patstāvīgas, ar augstu ētisku apziņu. Vairums cilvēku dzīvoja atsevišķās lauksaimniecībās, baudot privātīpašuma tiesības, ko regulēja stabili likumi. Pirms Otrā pasaules kara Baltijas valstu pieņa un gaļas ražojumu augstā kvalitāte tās ierindojā pasaules tirgu labākajos apgādātājos. Baltijas tautu čaklums, viņu darba mīlestība un to saimniecības bija lieliski piemērotas pienrūpniecības augstai attīstībai. Nākotnē brīvās Baltijas valstis, bez šaubām, atkal būs ievērojami sancenši citām vadošām Eiropas pienrūpniecības zemēm. Raugoties no šī viedokļa, Baltijas valstu saimniecība būtu lieliski piemērota federātīvai sistēmai. Jūsu tautas nevarētu neiegūt no šādas ciešas reģionālas apvienības. Izdevumi, kas saistīti ar jūsu ražojumu pārdošanu ārzemēs, tiktu stipri samazināti. Tai pašā laikā jūsu kredita stāvoklis ārzemēs ievērojami uzlabots. Jūsu naudas sistēma tiktu nostabilizēta un valūtas apmaiņas likmes starptautiskajā tirgū stipri vien samazinātos, jo nodibinātu kopīgu federālu rezervju banku, kuŗai filiāles būtu visās trijās valstīs. Baltijas valstu ūnija būtu arī spējīgāka pretoties citu valstu militāriem un politiskiem spiedieniem, pie kam politiski un kultūrāli šīs trīs valstis — Igaunija, Latvija un Lietuva — paliktu suverēnas. Šādi apvienotas brīvas un neagresīvas Baltijas valstis stāvētu kā stiprākais Baltijas jūras brīvības sargs visas brīvās pasaules interesēs. Pamati, uz kuŗiem šai konfederācijai jāveidojas, likti jau 1923. gadā, kad Latvija un Igaunija parakstīja Baltijas antantes līgumu, kas kļuva vēl spēcīgāks 1934. gadā, kad tam pievienojās arī Lietuva.

Tagad jūsu tautu lieliskā sadarbība trimdā šajā brīvajā zemē, diek cerēt, ka tā vēl ciešāk nostiprinās morālās, politiskās un ekonomiskās saites Baltijas tautu starpā un novedīs pie spēcīgas vienības, kad jūsu zemes būs atkal brīvas.

KREMĻA PROPAGANDAS VĒTRĀ

SAV. VALSTU KARA AVIĀCIJAS VIRSPAVĒLNIEKS DEDZĪGI AIZSTĀV AMERIKĀŅU ATBRUŅOŠANĀS PLĀNUS UN AIĢINA PAD. SAVIENĪBU SACENSTIES SAIMNIECISKĀ LAUKĀ AR ASV.

Maskavā. — Sav. Valstu aviācijas komandieris ģen. Tvainings, kas, Maskavā iebraukdams, liedzās ielaisties jebkādās garākās sarunās ar informācijas kāraļiem preses pārstāvjiem, aisbildinādamies, ka viņš neesot politiķis, par politiķi tika pārvērsts māršala Žukova rīkotajā pieņemšanā padomju aviācijas dienā Maskavā.

Padomju Savienības aizsardzības ministra armijas klubā rīkotā pieņemšana ilga 5 stundas. Runāja Žukovs, Bulgāņins un Chruščevs; pēdējais, kā parasts, par visiem ilgāk. Ar īsu uzrunu pieņemšanu atklāja maršals Žukovs, slavēdams Padomju Savienības atbruņošanās politiku. Ministru prezidents Bulgāņins īsi pakavējās pie Otrā pasaules kara, pateicās Sav. Valstīm par sniegto palīdzību un sauca prezidentu Eizenhaueru par draugu un lielu vīru. Pēc šādām nevainīgām frazēm kā zibens spēriens likās Chruščeva runas ievads, kurā komūnistu partijas pirmais sekretārs proponēja uzdzert komūnistu Ķīnas aviācijas maršalam. Tad ģen. Tvainings, kas arī bija pieņemšanā, nepiecēlās un palika sēžot. Pēc tam Chruščevs uzsāka garāku uzbrukumu Ķīnas nacionālistu vadonim Čangkaišekam un nacionālistiem vispār, runas beigās pakavējoties pie Padomju Savienības saimnieciskās sacensības ar Sav. Valstīm.

Sav. Valstu vārdā runāja amerikāņu delegācijas vadītājs ģenerālis Tvainings, vispirms uzsverot, ka Sav. Valstis par atbruņošanos sāks domāt tikai tad, kad būs starptautiski atzīta efektīva bruņošanās sistēma. Atbildot Chruščevam, Tainings sacīja: „Ir loti interesanti dzirdēt Chruščeva kunga piezīmes par saimniecisko sacensību. Es patiesi vēlētos, kant viņš varētu, Sav. Valstu Kongresa priekšā stāvēdams, deklarēt, ka Padomju Savienība grib sacensties ar Savienotajām Valstīm. Sav. Valstīm ir loti svarīgi, lai tām būtu kāds, ar ko sacensties, jo pašreiz mēs vēl neražojam ne pusjaudā."

„Bet viņi jau mani nelaiž iekšā," atbildēja Chruščevs, kad bija dzirdējis tās Tvaininga runas daļas tulkojumu, kurā pēdējais izteicās, lai Chruščevs šādu aicinājumu izteiktu Sav. Valstu Kongresam.

„Runāt par mieru un atbruņošanos nav mana darīšana," turpināja ģen. Tvainings, „bet neviens nav vairāk ieinteresēts miera un atbruņošanās panākšanā kā vīri, kas valkā karavīra drēbes."

„Gadu tecējumā mēs esam pierādījuši, ka mēs esam miermīlīga tauta," sacīja Sav. Valstu aviācijas virspavēlnieks. „Kā Pirmajā, tā Otrā pasaules karā mēs iestājāmies loti vēlu un pēc Otrā pasaules kara mēs pilnīgi likvidējām savu armiju. Tā, kungi, ir atbruņošanās! Bet, sākoties Korejas karam, mums armija bija atkal jāizveido; **tikai šorejz mēs to nesasamazināsim, iekāms nebūs panākta starptautiski efektīva bruņošanās pārraudzība — tad mēs atkal atbruņošimies!"**

Nasers uzvar Ēģiptes prezidenta vēlēšanās

LĪDZ ŠIM PLAŠĀKAJĀS UN KLUSĀKAJĀS VĒLĒŠANĀS ĒĢIPTĒ REVOLŪCIONĀRĀ REŽĪMA MIN. PREZ. PULKV. NASERS IEVĒLĒTS ĒĢIPTES VALSTS PREZIDENTA AMATĀ UZ NĀKAMIEM 6 G.

Kairo. — Nedēļas nogalē, kā vienīgais kandidāts prezidenta amatam, līdzšinējais ministru prezidents pulkvedis Nasers kļuva civilists un Ēģiptes valsts prezidents. Prezidenta vēlēšanu un jaunas Ēģiptes konstitūcijas nobalsotāju vecums bija samazināts no 21 uz 18 gadiem. Pirmoreiz vēlēšanu tiesības bija arī sievietēm. Līdz šim saņemtie skaitļi liecina, ka no 5,5 milj. reģistrētiem vēlētājiem vēlēšanās piedalījušies vismaz 90 proc., kas, salīdzinot ar Ēģiptes agrākajiem vēlēšanu skaitļiem, ir neparasti augsts procents. (Vīriešiem, vecākiem par 18 gadiem piedalīšanās vēlēšanās bija obligāta, kamēr sievietes varēja izvēlēties). Vēlētājiem bija tikai divas izvēles: vai nu akceptēt Nasera kandidatūru prezidenta amatam un līdz ar to arī revolūcionārā režīma izstrādāto jauno konstitūciju, vai dot negatīvu atbildi. Tā kā Nasers bija vienīgais kandidāts, tad jau no paša sākuma par viņa ievēlēšanu nebija ne mazāko šaubu. Bet ja arī viņš nebūtu ievēlēts un, ja jaunā konstitūcija nebūtu akceptēta, īstenībā, nekas nebūtu mainījies, jo tas pats Nasers turpinātu valdīt kā revolūcionārā režīma ministru prezidents. Līdz ar Naseru amatos palike arī visi līdzšinējie ministri.

PAR DZĪVI EIROPĀ

Ceturtdien, 28. jūnijā, plkst. 8 vakarā DV mītnē, 123 Huron St., referēs DV KV valdes pr-sēdis V. Mukts. Uz referātu laipni lūgti un gaidīti visi Toronto tautieši. Sekos saviesīgs vakars.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

TAUTAS ATMODAS VEICINĀTĀJI FAKTORI

P. DREIMANIS

Tautas atmodas pirmsākumi vērojami jau 18. g. s. otrā pusē. Šī laikmeta dzirkstele plēnēja arī turpmākajos gadus desmitos, bet uzliesmoja tikai 19. g.s. otrā pusē, kad uzlabojās tautas saimnieciskais stāvoklis.

Līdzšinējā literatūrā pievērš galveno vērību tautas atmodas laikmetā valodai, tām biedrībām, kas tautiešus pulcināja un aktivizēja minēto mērķu sasniegšanā. Citu tautu ietekme minēta tikai garām ejot un saimniecība gandrīz ignorēta. Sociālpolitiskā biedrība „Latvju tautas atmodas laikmetā“ aplūkota saimniecība un tās ietekme uz tautas pārdzīvojumiem, bet šis darbs nav ievērots, tāpat kā nav gandrīz pamanīta Trikātas chronika jeb Lalka grāmata, kurā gadu pēc gada, sākot ar 1868. un beidzot ar 1886. g., atzīmēti klimatiskie apstākļi, ražas, labības cenas, kalpu algas un daži citi fakti. Tā kā Latvijas ģeografiskais stāvoklis un klimats ir līdzīgi zemes visos novados, tad šīs chronikas dati var noderēt visas Latvijas saimniecības raksturojumam. Katrā ziņā tie jāievēro, lai izprastu tautas atmodas laikmetu.

19. g.s. pirmajā pusē tautas atmoda nevarēja uzliesmot zemnieku saimniecisko grūtību un viņu tiesiskā stāvokļa dēļ. Šī gadu simteņa vidū nelabvēlīgie apstākļi zemnieku dzīvē sāka mazināties; 60-tos gados viņi ieguva pārvietošanās brīvību, pagastu pašvaldības tiesības un dažus citus atvieglojumus savā dzīvē. Tanī pašā laikā viņi sāka iepirkt mājas īpašumā un varēja tanīs brīvi rīkoties, jo klaušu darbi izbeidzās un mulžal vairs nebija tiesību iejaukties viņu saimniecībā. Bez tam arī lalkā no 60-to gadu vidus līdz 1878. g. bija arī labas ražas, un lauksaimniecības ražojumiem augstās cenas, kas, bez šaubām, atstāja pozitīvu iespaidu arī uz pilsētnieku labklājību, jo zemnieku pirktspējas palielināja preču apgrozījumu un pilsētnieku ienākumus.

Latviešu attieksmes maz bija mainījušās. Līdz 1873. gadam zemnieku saimniecības kalpu vēl netrūka un viņu algas nebija augstas; ar minēto gadu saimniekiem jau bija grūtāk saderēt kalpus, cēlās arī algas. Mulžnieku izturēšanās pret zemniekiem visur nebija vienāda. Visbiežāk viņiem izpaudās darīšana ar mulžu, kad bija vajadzīgi būvkoki un malka, jo zemnieku īpašumos bija maz mežu. Bet lielu sarežģījumu tamdēļ nebija. Kad muiža sacēla kokmateriālu cenas, zemnieki vairākās vietās ieguva kūdru un dedzināja to, bet būvniecībā sāka biežāk lietot laukakmeņus.

60-tiem un 70-tiem gadiem līdzīgs saimnieciskais uzplaukums konstatējams arī laikā no 1905. gada līdz Pirmajam pasaules karam un Latvijas brīvvalstī, tikai ar to starpību, ka to īpaši sekmēja lauksaimniecības pakāpeniska racionalizēšana un valdības atbalsts.

Saimnieciskā labklājība sekmēja sazināšanos ar ārzemēm un informēšanos par kultūrāliem sasniegumiem tanīs. Ziņas par tiem latvieši saņēma arī no vācu laikrakstiem, kas sniedza diezgan plašu informāciju par notikumiem ārzemēs. Vācijā un Itālijā notika politiska apvienošanās spilgtas nacionālas kustības ietekmē, kas nevarēja paiet latviešiem secen. Tā norādīja uz tiem principiālas dabas jautājumiem, par kuriem jāinteresējas tautiskās kustības dalībniekiem. Vāciešu un itaļiešu sasniegumi politiskā laukā pasvītroja vispārējās kultūrālās attīstības nozīmi tautas valstiskā dzīvē, ko latviešu intelģenti nevarēja neievērot savā darbībā. Daži tautieši par to sāka prātot jau pagājušā gadu simteņa 80-tos gados.

Ar 1877. g. ražas Latvijas lauksaimniecībās kļuva arvienu vājākas un ražojumu cenas kritās, bet kalpu algām bija tendence celties. 1886. gadā jau iespējams konstatēt krizes pazīmes latviešu saimniecībā — zemniekiem ir pienākuši grūti laiki, un latvju tautības pilsētnieks vēl nav nostiprinājies. Tāpēc tautas atmodā vērojams pagurums, un Veidenbauma dzejā pat pesimisms.

Šāds stāvoklis veicināja sociālo mācību izplatīšanos latvju tautā, kas šķēla viņu sabiedriskās šķirās, lai gan saimnieku un kalpu pretešķības dažos novados vērojamas jau kopš 1873. gada.

Ja ārzemju ietekmei ir bijusi programmas nozīme latvju tautas atmodā, tad saimnieciskā labklājība ir veicinājusi sajūsmas un līdz ar to aktivitātes attīstību daudzos tautiešos, kā arī devusi brīvu laiku un līdzekļus izglītības iegūšanai un vispār garīgās kultūras attīstībai. Neapstrīdams, ka saimnieciskā labklājība un ārzemju ietekme ir veicinājušas latvju tautas atmodas uzliesmojumu, bet pagurums tanī iestājies saimnieciskā grūtību un sociālo pretešķību dēļ.

JAUNAS STANDARTIZĒTAS ZĪMES ONTARIO LIELCEĻIEM

Problēma, ar ko nākas sadurties automobiļu vadītājiem — kā dzimušiem kanadiešiem, tā arī jaunkanadiešiem — ir iespēja ātri pazīt lielcela zīmes. Tās ir atšķirīgas ne vien dažādās provincēs un AS valstīs, bet tās bieži vien ir dažādas pat kaimiņu apgabalos un pat uz viena vai otra lielceļa.

Apsveicams tāpēc ir Ontario valdības nodoms, kuŗas provincē ir vairāk automobiļu nekā jebkuŗā citā Kanadas daļā — 41% no Kanadas kopskaita — lietot jaunu, vienā acumirklī saskatāmu lielceļa zīmju sistēmu.

Pašlaik visas Ontario lielceļu zīmes ir melnas uz balta fona, izņemot karalienes Elizabetes ceļu, kur tās ir zilas vai dzeltenas un kvadrātveidīgas. Pēc jaunās sistēmas lietos piecas dažādas krāsu kombinācijas un četrus dažādus veidus, lai dotu iespēju ātri saprast, ko zīme izsaka.

Apstāšanās zīmes būs oktogonāla veidojumā un sarkanas, kas saskan ar iegājušos publikas uztveri šīs krāsas izpratnē.

Brīdinājuma vai uzmanības zīmes būs dzeltenas un četrstūrainas. Tās brīdinās braucējus ceļu krustojumos, caurbraucamos ceļos, pie zemiem tiltiem u. t. t.

Vadošās zīmes, kā, piem., zīmes, kas norādīs, cik jūdžu ir līdz kādai pilsētai vai pilsētiņai, un kas norādīs virzienu, būs baltas uz zaļa pamata, garena tāisnstūŗa veidā.

Regulārās zīmes, kas paziņos atļautā ātruma robežas, griezienus, u. t. t., būs melnas uz balta pamata un kvadrātveidīgas.

Bez tam būs vēl īpašas zīmes. Piemēram, „skolas pārejas“ zīme būs balta ar zilu, taisnstūŗa veidā. Pilsētās labākas redzamības labad, tās būs zilas uz balta pamata, bet uz laukiem — baltas uz zila pamata. Uz zila pamata lauku apstākļos tās labi izcelsies pret sniegu ziemas laikā.

Visas zīmes, izņemot skolu zīmes, kas vajadzīgas tikai dienas laikā, būs ar gaismas reflekšiem — nakts braucējiem.

Nav konstatēts, vai citas provinces īstenos līdzīgu programmu, bet pēdējos gados nepārtraukti ir pētīts šis jautājums par vienlīdzīgu lielceļa zīmju ieviešanu visā Ziemeļamerikā.

Ontario provincē arī turpmāk būs aizliegtas reklāmu zīmes uz lieceļiem.

Beigusi māsu kursus

RITA JUMĀRA

Šīni pavasarī Sarnijas slimnīcā beidza žēlsirdīgo māsu kursus. Pirms četriem gadiem tos pašus kursus beidza viņas māsa Janina. Tātad vienā ģimenē divas žēlsirdīgās māsas, lai gan kursi nav viegli un arī darbs prasa lielu piepūli un uzmanību.

ASV ieradušies latvieši

18. jūnijā Ņujorkas ostā ieradās kuģis Gen. Langfitt ar 1232 bēgļiem, starp kuŗiem bija sekojoši latvieši:

Andrejs Kalniņš, 29 g. v., ar sievu Hertu (31); Eriks Poksans (34); Vilis Riepnieks (42) ar sievu Vilmu (41) un bērniem Uldi, Plics (16) un Daimu Plics (15); Anna Dukteniece (66); Eižens Preiss (62) ar sievu Ellu (38); Roberts Jaunzems (46) ar sievu Ļubovu (36); Bruno Lukasuns (42) ar sievu Olgu un bērniem Rolandu (13) un Ilonu (12); Lūcija Leikuma (22) un Staņislava Leikuma (23).

JŪS MEKLĒ

Ja kāds ko zinātu par Jāni Putniņu, ap 45 gadi vecu, sieva Marta, dēli Pēteris, Jānis un Imants; kādreizējā adrese Downeyville R R 1, Ontario, lūdz rakstīt Latvija Amerikā birojam. Ziņas no piederīgiem.

JŪS MEKLĒ ATSAUCIETIES —

Amerikas latviešu apvienības sekretāriātā pienākušas ziņas no piederīgajiem sekojošām personām:

Adolfam Feldmanim no Rīgas; Jēkabam Kalniniekam no Rīgas; Alfredam Ernesta d.Slakterim; Jānim — Osvaldam Kalniņam, dzim. 1915. g. (no mātes); Richardam Silenbergam, dz. 1914. g.; Laimonim — Miervaldim Bērziņam dz. 1921. g. 4. nov. (meklē mātē); Erikam Pētera d. Gustavam, dz. 1912. g.; Jūlijam Straumem, dz. 1909. g. 31. maijā (meklē māsa); Olgai Launertai ar bērniem un Lilijai Šmitei (abām no māsas); Arturam Pētera d. Muceniekam, dz. 1907. g. 22. februārī Rīgā (meklē sieva); Zigurdam Klaipam, dz. 1929. g. 21. sept.; Pēteri Jāņa d. Lāci (Loci), dz. 1920. g. meklē dēls Jānis un meitas Benita; Zigtridai — Zigridai Zivartei (meklē māsa); Adalbertam Eduarda d. Rudzītim, dz. 1918. g. 15. janvārī (meklē māte); Videvudam Jāņa d. Lejniekam (ziņas no mātes); Vitoldam Folkmanim; Helēnai Šmitei (bij. skolotāja Bārbelē); Egīlam un Gunāram Jureviciem; Bruno Žiguram (Arnolda d.); Veltai — Valijai Vītolai; Zentai — Leontinei Skrabei, dz. Vītols; Richardam — Leopoldam Vītolam un Jānim Eduardam Vītolam; Harijam Tutanam (meklē māte); Jūlijam Arnoldam Zirnītim (meklē māte); Jūlijam un Nikolajam Kārļa d. Cimdiņiem; Jānim Kārļa d. Brantam; Martai Kārļa m. Miglai; Arvidam Prūsim, dz. 1923. g. 1. aug. Rīgā (meklē māte); Hellenai Jāņa m. Allerai, dz. Zeltiņš, dz. 1892. g. (dzīvojusi ap 1919.-1921. g. Nujorkā); Ludmilai un Leonidam Brigiem; Verai Beatei un Lailai Libekām; Verai Kolčunai; Jānim Zālītim un Annai Fogelei; Vilim Pētera d. Zvaigznītim, dzim. 1921. g. 2. jūnijā (meklē māte); Albertam Krūmiņam (dzīvo Anglijā (meklē māte); Vitautam Jāņa d. Briedim, dz. 1921. g. 9. februārī.

Rakstīt un pieprasīt Amerikas latviešu apvienības kartotēkai uz sekojošu adresi: American Latvian Assoc., Inc. — 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D.C., U.S.A. (Tel. DUpont 7-7812). Atbilžu pieprasījumiem pievienojams labprātīgs ziedojums izdevumu segšanai

PASKAIDROJUMS

Tagad noskaidrots, ka lietuviešu jauniešu petīciju ASV prezidentam parakstījuši 36.000, bet nevis 25.000, kā agrāk bija ziņojusi lietuviešu prese.

H. Atoms

VIENU MĒNESI RIETUMEIROPĀ

DV KV PR-ŽA V. MUKTA CEĻOJUMA PIEZĪMES

KĀDREIZ VARENĀS IMPERIJAS GALVASPILSĒTĀ

Lai iepazītos ar latviešu dzīvi Eiropā, vispirms devos uz Londonu Anglijā, kur piedalījos Daugavas Vanagu Centrālās valdes un LAK EC sēdēs.

Lidojums no Montreālas līdz Londonai ērtajā Trans Canada Airlines lidmašīnā ilga deviņas stundas. Pēc nolaišanās Londonā lidmašīnas kapteinis paziņoja, ka maršrūts veikts rekorda laikā. Tam par iemeslu laikam bija izdevīgie laika apstākļi, galvenokārt aizmugures vējš. Lidaparātā pasažieŗu apkalpošana bija teicama — visu nepieciešamo pienesa klāt.

Biju daudz dzirdējis un lasījis par Angliju un Londonu, kur bieži esot migla. Taču manā uzturēšanās laikā Londonā miglas nebija nemaz, bet gaišas, saulainas dienas.

Londonā, kā jau lielpilsētā, ielas vienmēr laužu pilnas. Nepatikamākais ir tas, ka iebraucējam no Amerikas kontinenta stipri jāuzmanās, jo tur brauc ar „kreiso ilksi“. Tam, kas pieradis pie labās puses braucējiem, bieži „sajūk debess puses“, jo satiksmes līdzekļi virzās pa ielas kreiso pusi. Tāpēc pie šīs satiksmes nepieradis kājinieks bieži vien apjūk un nezina, ko iesākt. Turpretim apakšzemes dzelzceļš ir tik ērti iekārtots, ka nav pat iespējams aizmaldīties. Katrā stacijā uz sienām un arī vagonos ir maršrūtu plāni, kuŗos skaidri parādītas pārsēšanās vietas un braucienu virzieni.

Dzīves apstākļi Londonā ir diezgan pagrūti. Dzīvokļos lielāko tiesu nav krāšņu apkures. Ziemas laikā telpas tiek apsildītas ar kamīniem, kas praktiski ir ļoti dārgs siltums, jo šī apkure iekārtota tā, ka telpu apsilda galvenokārt tikai uguns liesma. Satiksme ielās sāk apsīkt pēc plkst. 11 v., kad visas publikai pieejamās vietas tiek slēgtas, pat ēdienveikalus ieskaitot. Tā nezinātājam, kas nav apgādājies ar cigaretēm vai citām mantām, bieži iznāk pacīesties līdz nākošai dienai, kad arī agrajās rīta stundās vēl grūti ko nopirkt. Tā ikviennam jāpaklaujas „anglu mieram“. Pēc pašas pilsētas apskates, bija jāķeŗas pie darba, proti, jāsēžas pie galda DV CV sēdē DV namā, 72 Queensborough Terrace. Šinī namā iekārtots Londonas Avīzes birojs, DV Fonda birojs, DV Fonda grāmatnīca, patīkams klubiņš pagrabā un ēdamistaba. Otrā stāvā plaša aktu zālē un vairāki dzīvokļi, kā arī dzīvokļi pārējos stāvos. Visi izīrēti. Šis nams Londonā ir īsts latviešu saiešanas centrs, jo šeit laikam ir vienīgā zāle, kur latviešu organizācijas bez bažām var notu rēt savas sanāksmes un sarīkojumus.

DV CV un LAK EC sēdēs bija izdevība vērot to rosību, kāda piemīt latviešu sabiedriskajiem darbiniekiem Eiropā. Pārstāvētas bija visas Eiropas zemes, kuŗās ir latviešu organizācijas. DV un LAK EC pārstāvji izdebatēja jautājumus par Latvijas atbrīvošanu un palīdzības sniegšanu dzimtenē un spaidu darbu nometnēs esošajiem tautiešiem. Sanāksmju dalībnieki atzina, ka, lai atvieglinātu spaidu darbos izsūtīto likteni, ieteicama sainīšu sūtīšana, ko var izkārtot ar Sarkanā Krusta starpniecību. Šie sūtījumi iespējami bez muitas. Kā mūsu tautiešiem aiz dzelzs aizkara nepieciešams atbalsts, liecina no turienes saņemtās jūsmīgās pateicības vēstules. Mūsu pārstāvji dara iespējamo, lai nodibinātu sakarus ar dzimtenē palikušajiem un aizvestajiem.

LAK EC un arī DV CV sēdē Dr. Māsēns atkārtoti lūdza latviešu organizācijas, cik vien ātri iespējams, radīt latviešu organizāciju koordinācijas centru, ar kuŗu varētu rēķināties un kas iesniegtu atteicīgas rezolūcijas Apspiesto Tautu asamblejā, lai tās virzītu tālāk. Līdzšinējā prakse rādījusi, ka latviešiem nav vienprātības šo jautājumu kārtošanā. No tā izriet, ka latviešu sabiedriskās vadlīnijas grib noteikt ne tikai latviešu organizāciju pārstāvji, bet arī politisko partiju reprezentanti. Ļoti bieži dzirdēts un redzēts vienprātības trūkums, jo bijušie partiju līderi arvien paliek pie sava, ka, lūk, partiju biedri palīkuši Latvijā un viņi šeit esot tie, kam vienīgi pienākoties kārtot visas ar Latvijas neatkarību saistītās lietas. Līderi krasi uz to pastāv, kaut gan trimdā neviena politiskā partija nav reģistrējusies, lai gūtu iespēju padomēs oficiāli sūtīt savus pārstāvjus. Ja partijas to nedara, tad rodas iespaids, ka tās palikušas pārāk nepopulāras, jo nespēj pulcināt reģistrēšanai vajadzīgos 50 biedrus katra, un ja tas nav iespējams, tad nav ko veltīgi tērēt laiku ar argumentāciju, ka „aiz mums stāv tautieši dzimtenē.“ Ja jau trimdā nevar sameklēt minimālo skaitu, tad maz šaubu, ka tie tautieši, kas šodien ir dzimtenē vai Sibīrijā, nedomātu tāpat kā lielais trimdinieku vairums, proti, ka šobrīd bij. politisko partiju līderiem jāpaliek sāņus, ja partijām nav biedru.

(Turpinājums sekos)

DRAUDZĪBAS UN JAUNATNES DIENĀM GATAVOJOTIES

Latviešu dailamatnieku izstādei — tirdziņam, kas notiks Draudzības un Jaunatnes dienu laikā Niagarā 31. jūnijā, pieteikti jau vairāk kā 200 darbu. ASV un Kanadas tautiešiem tā būs atkal jauka izdevība, skatīt un iegādāties latviskos izstrādājumus. Uzjauka izdevība, skatīt un iegādāties latviskos izstrādājumus. Uzņēmumā izstādes tehniskais vadītājs, dailamatnieks H. Lapiņš, (no kr. 3.) sniedz Filadelfijas sportistiem, kas viesojas Niagarā, paskaidrojumus par izstādei domātajiem kokgriezumiem. No kr.: Ozola, Mežaraupa, Ed. Vilnis, Ozols un Staņislava.

J. Ligera uzņ.

Kanadiešu karavīriem laba slava ārzemēs

Britu un amerikāņu lidotāji Eiropā nosaukuši savus Kanadas kolēģus par „mazajiem diplomātiem.“

Šo titulu tie izpelnījušies ar jaunu „labās gribas“ kampaņu, ko RCAF gaisa divīzija veic Francijā un Vācijā.

Vēcākie sabiedroto virsnieki ar nožēlu atzīstas, ka kanadieši tālu aizsteigušies priekšā citiem, kļūdami par „vispopulārāko ārzemju karaspēku.“ Tādēļ tie atklāti pēta un atdarina kanadiešu tehniku.

Vicemaršals H. B. Godvins, lidotāju virsnieks, kuŗš komandē šo divīziju, mēdz teikt, ka NATO pienākumi ir lielā mērā atkarīgi no franču un vācu tautas labās gribas, jo viņu vidū ir novietotas „okupācijas“ karaspēka daļas.

„Mums nav nekādu izredžu tepalikt, ja mēs sanaidojamies ar vietējiem iedzīvotājiem, kas ir mūsu saimnieki“, tas apgalvo.

Tādēļ kanadieši pievērsuši īpašu ievērību „sabiedrisko attiecību“ kampaņai, kas apvieno franciski runājošo kanadiešu laipno sirsnību ar tradicionālo rietumnieku valsirdīgo draudzību.

Arī sports šai ziņā paveicis ļoti daudz, lai veicinātu šo programmu, pie kam kanadieši, kas nekad nav īpaši izcēlušies ar savām sokerbola spējām, ar vienu rāvienu piesavinājušies šo Eiropas nacionālo spēli.

„Sporta spēles dod mums iespēju uzjautrināt vietējos iedzīvotājus pie mūsu bāzēm, liekot tiem just, ka katra baze ir daļa no viņu sabiedrības,“ izteicies grupas kapteinis D. Nūsons.

KANADĀ

TORONTO

● 2. Latviešu dziesmu svētku Kanadā prezidijs savā sēdē 19. jūnijā konstatēja, ka nav iespējams noorganizēt žūrijas komisiju dziesmu svētku plakāta un žetona zīmējumu sacensībai, kāpēc vienojās ieteikt rīcības komitejai nodot zīmējumu (konkursa kārtībā) izstrādāšanu Mākslinieku apvienībai un Dailamatnieku savienībai.

Prezidijs ievadījis sarunas ar Mākslinieku apvienību par gleznu izstādi svētku laikā un ar Dailamatnieku savienību par lailamatnieku izstrādājumu skati. Cik pašreiz zināms, tad abas šīs izstādes arī notiks. Bez tam paredzēta tautas tērpu godalgošana, pie kam padomus par tērpiem un to valkāšanu var jau laikus gūt Dailamatnieku savienībā.

Pieteikto dziedātāju skaits Dziesmu svētkiem pieaudzis par 26 — nule pierakstījies Montreālas vīru koris Junda D. Vītola vadībā.

Pagājušā nedēļā uz sēdi sanāca arī Dziesmu svētku teātra izrādes administratīvā komisija, kas lielā sadraudzībā pārrunāja visus iespējamos priekšdarbus svētku izrādei. Toronto latviešu nacionālais teātris šai komisijā par savu pārstāvi apstiprinājis E. Pētersonu un DV TK V. Turki. No TLB dārmatisk ansambļa sēdē piedalījās H. Mangale, bet pastāvīgu pārstāvi šis ansamblis vēl nav izraudzījis.

Nākošā rīcības komitejas sēde notiks trešdien, 27. jūnijā sv. Andreja baznīcas telpās plkst. 8.00 vakarā.

● Mednieku un makšķernieku kl. 7. un 8. jūlijā izbrauks uz Medus ostu (Honey Harbour) pie Midlandes apskatīt, cik tur lieli maskinandži, basi un līdakas, protams, tos arī makšķerēt. Izbraukšana 7. jūlijā plkst. 2 pp. Braukt līdzi var arī kluba biedru ģimenes locekļi un paziņas. Iepriekšējā pieteikšanās līdz 2. jūlijam pie H. Stefanija — RO 7-5919 vai Z. Bērziņa — RO 7-8596.

KATRAM KANADIETIM CAURMĒRĀ IR 139 DOL. PARĀDU

Pēdējā laikā spēji pieaugušī kanadiešu naudas aizņēmumi no bankām un finanču sabiedrībām. Caurmērā katram kanadietim ir 139 dolaru liels parāds. Pēc pēdējā Kanadas bankas ziņojuma aizdevumu kopsumma 1956. gada 1. janvārī sasniegusi 2.193 milj. dolaru.

Pēdējā gada laikā aizdevumu kopsumma pieaugusi par 347 milj. dolaru: mēneša kredita rēķini pieauguši par 13 milj., personiskie aizņēmumi par 169 milj. pirkumu mēneša nomaksas par 55 milj. un finanču sabiedrību aizdevumi auto iegādei par 110 milj. dolaru.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

14. JŪNIJA PIEMIŅA ASV KONGRESĀ

Aizvesto piemiņas gadījumā Latvijas sūtnis prof. Dr. A. Spekke, Lietuvas sūtnis Žadeikis un Igaunijas pārstāvis Kaivs Vašingtonā izdevuši kopīgu vēstījumu, kuŗā norādīts, cik smagi deportācijas skārušas Baltijas tautas. Pēc Kongresa locekļa H. Smita ierosinājuma šis vēstījums ievietots ASV Kongresa protokolos. Bez tam protokolos iespiesta arī Kongresa locekļa T. Dodda (no Konektikātas) bij. Kerstena komitejas loceklīs) runa, ko viņš veltīja Baltijas valstīm 14. jūnijā.

PATEICIBA

Baltijas tautu federācija Kanadā izsaka sirsnīgāko pateicību laikrakstam Latvija Amerikā par plašās informācijas sniegšanu sakarā ar Mocekļu piemiņas dienas aktu, tāpat dziļi izjusts paldies dubultkvartetam Kalvis par radio raidījuma kuplināšanu un dirigentes E. Freimanes vadītajam Dainas korim par jaukajām dziesmām Mesežja zālē. Dziļi izjusts paldies arī skautiem un gaidām, kas ar savu goda sardzi un kārtības dienestu sekmēja akta izdošanos. Sirsnīgs paldies M. Vētram par skaņu plašu aizdošanu raidījumam un Lotus puķu veikalam par krāšņajiem zaļumiem skatuves dekorēšanai. Dziļi izjusts latvisks paldies visiem, kas atbalstījuši federāciju mocekļu piemiņas dienā.

V. Upeslācis, BFK pr-dis
A. Stašāns, sekretārs

TUVĀKAS ZIŅAS

par adoptējamiem bērniem Vācijā, var iegūt sakarā ar informāciju LA 47. n-rā, rakstot DV Aprūpes daļas vadītājam A. Bērziņam, Augustdorf b. Detmold, Lager, Germany.

LASĪTĀJU vēstules

PASKAIDROJUMS VĀCIJAS LATVIEŠU SPORTA PĀRVALDES PROTESTA LIETĀ

Alfrēds Vinčels Vācijas latviešu sporta pārvaldes (VLSP) vārdā „Latvija Amerikā“ 1956. gada 23. maijā numurā devis paskaidrojumus manam ziņojumam par 2. Eiropas latviešu meistarsacīkstēm basketbolā, kas notika Bruchmilbachā īsi pirms Lieldienām. Paskaidrojumā norādīts uz dažām „neparezībām“, kas pēc VLSP uzskata nav attaisnojamas.

Par šo lietu ēsmu saņēmis no tā paša Alfrēda Vinčela vēstuli, kuŗā viņš starp citu raksta: „Tavs raksts VLSP-des vīros raŗīja dusmu lēkmi... Vai tas bija vajadzīgs (ar to domāts paskaidrojums! Mks.), tā cita lieta...“, bet viņam kā VLSP sekretāram bijis jāraksta. —

Šādus aizmugures apstākļus zinot, uzskatu par nevajadzīgu un neauglīgu atsaukt kaut ko no meistarsacīkšu ziņojuma izņemot divi lietas: 1. meistarsacīkstes notika 1954. un ne 1955. g. Par 1. meistarsacīkstēm arī es pats referēju Latvijai Amerikā. 2) Iegūto punktu saskaitē esmu pielaidis kļūdu, pārskaitot skaitļus.

Eriks Miesnieks, Veilheimā

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅŠ, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.

Dr. SILVIJA UZĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

GAĻVAŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz lūgšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos redakcija nav atbildīga.

PIEMINOT 14. JŪNIJĀ AIZVESTOS,

ZIEDOSIM SAINĪŠU SŪTĪŠANAI UZ SIBIRIJU

Ziedojumus var iemaksāt P. Ratniekam, 123 Huron ielā Toronto un visās Daugavas Vanagu nodaļās Kanadā

Trešdien 1956. gada 27. jūnijā

VAI OTTO JONS T

ĀRZEMJU H

VĒSTUL

Vācu žurnālista Dr. Richarda Sorges vārds nav svešs arī latviešu laikrakstu lasītājiem. Viņa avantūras Japānā pag. karā izraisīja daudz uzmanības. Ar saviem pakalpojumiem komūnistiem Sorge reizē izsauca arī skaļus vāciešu protestus.

Tagad, kad Dr. Sorge bija jau gandrīz vai piemirsts, Kanadā iznākošais laikraksts vācu valodā Der Courieur un kāds franču nedēļas izdevums atkal pacēluši bolševiku spiega lietu. Abi laikraksti, neatkarīgi viens no otra, vienā un tanī pašā laikā ziņo sensācionālu vēsti, ka Dr. Sorge nav vis nošauts vai pakārts, bet uzturas Padomju Savienībā un pirms gada ticies ar bēdīgi slaveno Dr. Otto Jonu. Jons, kas bija Rietumvācijas aizsardzības pārvaldes prezidents, kā zināms, pārbēga uz Vāciju austrumu daļu, bet pēc dažu mēnešu uzturēšanās Pankovas „republikā“ un Padomju Savienībā atgriezās Rietumvācijā. Parīzes nedēļas laikraksts apgalvo, ka Jons pēc Sorges ieteikuma sūtīts atpakaļ uz bundesrepubliku.

Kas bija Richards Sorge, par kuŗu arvien vēl negrib klusēt pasaules prese?

Vācu laikraksts Ost-West-Kurier apraksta tuvāk šo cilvēku, kas savā laikā sacēla lielus un necaurredzamus puteklus internacionālajā spiegu dzīvē.

Dr. Sorge bijis „sava veida kolloss,“ milzis cilvēku vidū, kas viens pats izdemolējis bāru, ja kāds kaut tikai aci pametis uz tās meitenes pusi, ar kuŗu Sorge bija sarunājis randiņu. Viņš bijis vīrietis, pie kuŗa sievietes „lipušas.“ Sorge savus draugus izvēlējies gan no chroniku dzērāju, kaušļu, gan arī no intellektuāļu vidus, bet pēdējiem tad vajadzējis būt „vīriem ar dzelzs dūri,“ kas kautiņos arvien guvuši uzvaru.

Sorge mīlējis mūziku un varējis reizē būt sentimentāls un cinisks. Lielākie Sorges ienaidnieki Tokio bijuši ts. „dzeltenie fazāni,“ naciķu partijas varas vīri. Pēdējie vēlējušies Sorgi dabūt „pie malas,“ taču spiega pusē toreiz nostājies Vācijas sūtnis Japānā ģenerālis Ots.

Kā vairāku lielu vācu laikrakstu korespondentam, R. Sorgem bijušas labi un plaši nodibinātas attieksmes ar vietējiem iedzīvotājiem. No tiem uzmanīgais vācietis savervējis spiegus. Pad. Savienības dienestam. Viņa tuvākais līdzstrādnieks bijis japāņu ministru prezidenta privātsekretārs. Tāpēc Padomju Savienībai bijusi liela interese par Sorges lietu.

Tagad Sorge esot nošauts, bet Padomju Savienība esot viņu apbalvojusi ar Lenina ordeni.

Kā ziņo Kanadas laikraksts Vancouver Province, Sorge esot nošauts 1944. gadā, bet Padomju Savienība viņu apbalvojusi ar Lenina ordeni 1955. gadā.

Kā redzams, Sorges lieta vēl nav galīgi noskaidrota.

TRIMDAS SAULAIMĀS UN ĒNAS PUSES

VAI MŪSU RINDAS JAU GRIĻOJAS?

Ko nespēj panākt padomju diplomāti, repatriācijas komitejas, čekisti un citi Kremļa kalpi, to, šķiet, var vieglāki panākt Gustavs Turss.

Kad padomju garīdznieku delegācijai ASV preti stājās trimdinieku protesta demonstrācijas, apmierināti bija tie amerikāņi Vašingtonā, kas visā savā ilgajā pastāvēšanas laikā ir bijusi taisnīga valdība. Ar visu noteiktību baznīca atbalsta cēlo un patiesi humāno padomju valdību, kas sevi velta strādājošās tautas laimei pilnīgā pareizticīgās baznīcas atbalstā.“ („Spredķi un runas,“ Maskava 1950.).

Šī ir velna valoda, kas izsmej Dieva taisnību. Un tādēļ trimdinieki demonstrēja pret šiem Kremļa kalpiem.

Saturns

GENERĀLKONSULS
Dr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

14. JŪNIJA PIEMIŅA ASV KONGRESĀ

Aizvesto piemiņas gadījumā Latvijas sūtnis prof. Dr. A. Spekke, lietuvas sūtnis Žadeikis un Igaunijas pārstāvis Kaivs Vašingtonā izvuši kopīgu vēstījumu, kurā nodēts, cik smagi deportācijas skārušas Baltijas tautas. Pēc Kongresa locekļa H. Smita ierosinājuma vēstījums ievietots ASV Kongresa protokolos. Bez tam protokolos iespiesta arī Kongresa locekļa T. Dodda (no Konektikātas) un Kerstena komitejas locekļa runa, ko viņš veltīja Baltijas valstīm 14. jūnijā.

PATEICIBA

Baltijas tautu federācija Kanadā izsaka sirsnīgāko pateicību laikrakstam Latvija Amerikā par plašās informācijas sniegšanu sakarā ar Lielvārdes Mocekļu piemiņas dienas aktu, kā arī dziļi izjusts paldies dubultkvartetam Kalvis par radio raidījuma kupliņāšanu un dirigentes E. Freimanes vadītajam Dainas koris par jaukajām dziesmām Meselāzālē. Dziļi izjusts paldies arī skautiem un gaidām, kas ar savu goda sardzi un kārtības dienestu sekmēja akta izdošanos. Sirsnīgs paldies M. Vētram par skaņu plašu aizdošanu raidījumam un Lotus puķu veikalam par krāšņajiem zaļumiem skatuves dekorēšanai. Dziļi izjusts latvisks paldies visiem, kas atbalstījuši federāciju mocekļu piemiņas dienā.

V. Upeslācis, BFK pr-dis
A. Stašāns, sekretārs

TUVĀKAS ZIŅAS

par adoptējamiem bērniem Vācijā, var iegūt sakarā ar informācijn LA 47. n-rā, rakstot DV Aprūpes daļas vadītājam A. Bērziņam, Augustdorf b. Detmold, Lager, Germany.

LASĪTĀJU vēstules

PASKAIDROJUMS VĀCIJAS LATVIEŠU SPORTA PĀRVALDES PROTESTA LIETĀ

Alfrēds Vinčels Vācijas latviešu sporta pārvaldes (VLSP) vārdā „Latvija Amerikā" 1956. gada 23. maija numurā devis paskaidrojumus manam ziņojumam par 2. Eiropas latviešu meistarsacīkstēm basketbolā, kas notika Bruchmilbachā īsi pirms Lieldienām. Paskaidrojumā norādīts uz dažām „neparezībām", kas pēc VLSP uzskata nav attaisnojamas.

Par šo lietu esmu saņēmis no tā paša Alfrēda Vinčeļa vēstuli, kurā viņš starp citu raksta: „Tavs raksts VLSP-des vīros radīja dusmu lēkmi... Vai tas bija vajadzīgs (ar to domāts paskaidrojums! Mks.), tā cita lieta...", bet viņam kā VLSP sekretāram bijis jārakstā. —

Šādus aizmugures apstākļus zinot, uzskatu par nevajadzīgu un neauglīgu atsaukt kaut ko no meistarsacīkšu ziņojuma izņemot divi lietas: 1. meistarsacīkstes notika 1954. un ne 1955. g. Par 1. meistarsacīkstēm arī es pats referēju Latvijai Amerikā. 2) Iegūto punktu saskaitē esmu pielaidis kļūdu, pārskaitot skaitļus.

Eriks Miesnieks, Veilhelmā

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delaware Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BARDIŅŠ, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

GALVENA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9548.

iesūtītos manuskriptus saīsināt.
neuzglabās, bet uz lūgšanos sūtīs atpakaļ.
ūjiem parakstītajos rakstos neiekļūtu ci-
jas viedoklim.

SIBIRIJU
dalās Kanadā

VAI OTTO JONS TICIES AR RICHADU SORGI?

ĀRZEMJU PRESE APGALVO, KA JĀ

VĒSTULE LA NO RIETUMVĀCIJAS

Vācu žurnālista Dr. Richarda Sorges vārds nav svešs arī latviešu laikrakstu lasītājiem. Viņa avantūras Japānā pag. karā izraisīja daudz uzmanības. Ar saviem pakalpojumiem komūnistiem Sorge reizē izsauca arī skaļus vāciešu protestus.

Tagad, kad Dr. Sorge bija jau gandrīz vai piemirsts, Kanadā iznākošais laikraksts vācu valodā Der Courieur un kāds franču nedēļas izdevums atkal pacēluši boļševiku spiega lietu. Abi laikraksti, neatkarīgi viens no otra, vienā un tanī pašā laikā ziņo sensācionālu vēsti, ka Dr. Sorge nav vis nošauts vai pakārts, bet uzturas Padomju Savienībā un pirms gada ticies ar bēdīgi slaveno Dr. Otto Jonu. Jons, kas bija Rietumvācijas aizsardzības pārvaldes prezidents, kā zināms, pārbēga uz Vācijas austrumu daļu, bet pēc dažu mēnešu uzturēšanās Pankovas „republikā" un Padomju Savienībā atgriezās Rietumvācijā. Parīzes nedēļas laikraksts apgalvo, ka Jons pēc Sorges ieteikuma sūtīts atpakaļ uz bundesrepubliku.

Kas bija Richards Sorge, par kuŗu arvien vēl negrib klusēt pasaules prese?

Vācu laikraksts Ost-West-Kurier apraksta tuvāk šo cilvēku, kas savā laikā sacēla lielus un necaurredzamus putekļus internacionālajā spiegu dzīvē.

Dr. Sorge bijis „sava veida kološs," milzis cilvēku vidū, kas viens pats izdemolējis bāru, ja kāds kaut tikai aci pametis uz tās meitenes pusi, ar kuŗu Sorge bija sarunājis randiņu. Viņš bijis vīrietis, pie kuŗa sievietes „lipušas." Sorge savus draugus izvēlējies gan no chronisku dzērāju, kaušļu, gan arī no intellektuāļu vidus, bet pēdējiem tad vajadzējis būt „vīriem ar dzelzs dūri," kas kautiņos arvien guvuši uzvaru.

Sorge mīlējis mūziku un varējis reizē būt sentimentāls un cinisks. Lielākie Sorges ienaidnieki Tokio bijuši ts. „dzeltenie fazāni," naciķu partijas varas vīri. Pēdējie vēlējušies Sorgi dabūt „pie malas," taču spiega pusē toreiz nostājies Vācijas sūtnis Japānā ģenerālis Ots.

Kā vairāku lielu vācu laikrakstu korespondentam, R. Sorgem bijušas labi un plaši nodibinātas attieksmes ar vietējiem iedzīvotājiem. No tiem uzmanīgais vācietis savervējis spiegus. Pad. Savienības dienestam. Viņa tuvākais līdzstrādnieks bijis japāņu ministru prezidenta privātsekretārs. Tāpēc Padomija arī uzzinājusi jau iepriekš dienu, kad sāksies „Barbadosas pasākums," dienu, kad Hitlers uzsāks karu ar boļševikiem. Tāpat Kremlis zināja, ka Japāna aktīvā karā pret Krieviju nepiedalīsies. Sarkanās divīzijas, kas toreiz bija izvietotas Padomju Savienības un Mandžūrijas pierobežā, tad arī netraucēti varēja atvilkt uz Eiropas kara laukiem. Šīs vienības bija tieši tās, kas vāciešiem 1942./43. gadā sagādāja sāpīgos zaudējumus.

Bet kādā dienā arī Sorgem pienāca soda stunda. 1943. g. septembrī japāņu tiesa komūnistu spiegu „ar vācu sirdi" notiesāja uz nāvi. Pārsūdzība neko nelīdzēja. Dokumenti vēstī, ka nāves sods 1944. g. 7. novembrī izpildīts.

Tā stāsta dokuments, taču liecinieku pašam nāves soda izpildīšanas aktam ne no vāciešu, nedz citu ārzemnieku puses nav. Soda vietā nav pielaists pat sabiedrotās Vācijas sūtniecības pārstāvis.

Daudzi tagad jautā: kāpēc no tiesas dienas līdz Sorges pakāršanai vajadzējis paiet tik ilgam laikam? Daudzi jautā arī, kur palikusi urna ar sadedzinātā Sorges pelniem? Vāciešiem tā nav nodota, kas runā pretī stingrajiem japāņu likumiem. Daudzi arī jautā: kāpēc krievu ģenerālim Vasiljevam, kas Padomju Savienību pārstāvēja kara noziedznieku tiesāšanā Tokio, vajadzējis katēgoriski prasīt, lai par „Sorges lietu nerunā?"

Uz to pamatojoties, minētie laikraksti secina, ka Sorgem 1944. gada novembrī nāves sods nav izpildīts, bet viņš izdots Padomju Savienībai apmaiņai pret japāņu spiegiem. Šāds apgalvojums nav nemaz tik neticams, jo spiegu dzīvē arī agrāk šādi gadījumi bijuši — apmaiņa notikusi. Nav jāpiemirst arī tas, ka Padomju Savienība Japānai karu pieteica tikai 1945. gada pavasarī.

Protams, tie visi ir minējumi. Liecinieku tam, ka Sorge tiešām dzīvs būtu nokluvis Padomju Savienībā un ka viņš tagad tur būtu ticies ar Jonu, nav. Rietumvācijas augstākās tiesas prokurātūra ārzemju laikrakstu apgalvojumu sauc par fantaziju, jo „Jons izmeklēšanas tiešnešiem neko tādu nav teicis." Jā, bet vai tad Jona, kas savu pārliecību tik bieži mainījis, klāstījumiem ir kāda ticamība?

Sorges mīkla arvien vēl pastāv. Zinot boļševiku paņēmienus un izrīcības ar cilvēkiem, nebūtu nekāds brīnums, ja kādā jaukā dienā Dr. R. Sorge no jauna parādītos Kremļa spiegu pulkā. Mks

GUNDĀRS GRISLITIS

sekmīgi beidzis Batlera universitātes (Indiānāpolē, Ind.) liberālo mākslu un zinātņu kolledžu ar B.A. gradu žurnālistikā, sociloģijā un filozofijā. Universitātes vairāk kā 100 gadu pastāvēšanas laikā šis ir pirmais gadījums, kad kāds students vienlaicīgi iegūst gradu trijās disciplīnās, pie tam G. to iespējis minimālajā studiju laikā — 4 gados. G. ir arī rosīgs Indiānas latviešu studentu kopas dalībnieks, Indiānāpoles latviešu vieglatlētu kopas Venta priekšnieks un LPB ASV kopas biedrs.

JAUNIEŠU DIENAS MILVOKOS

Pulcēsimies Milvokos 7. un 8. jūlijā, 2617 Fond du Lac ielā.

Pārasti saka: „Nu jā, viņi jau noskatījās no mums." Pēc dažu domām tā varbūt ir arī ar Milvouk jaunatnes dienām. Bet šareiz gan tā teikt būtu nepareizi, jo Milvoku jauniešī bija vieni no pirmajiem, kas sarīkoja plašākās vidējo valstu jaunatnes dienas.

Šoreiz, lai Milvoku jaunieši kaut ko paveiktu, līdz 7. jūlijam, bija jārīkojas ātri.

Kā visi lielie darbi tiek apspriesti un izsvērti, tā arī jauniešu dienu programma tika pārrakstīta un dzēsta, bet beidzot tomēr sastādīta. Kā jau demokratiskā zemē, vienotība nav dažreiz joka lieta, bet tas viss jau pāri...

Lai gan visa programma bija jāparedz vienas sestdienas pēcpusdienā, tomēr tā ir plaša. Tā kā šīs ir jauniešu dienas, tad priekšroka visur dota jauniešiem. To jau var spriest pēc rakstnieku pēcpusdienās, kur piedalās: L. Streips, E. Taiga, M. Rumpētere, Dz. Freimanis un Toms Bezmērs. Klausītājiem šoreiz būs izdevība iepazīties ar katru personīgi. Pēc rakstnieku pēcpusdienas sekos koncerts, kurā arī piedalīsies jaunie spēki: E. Brusubārda jun., V. Ozoliņa, S. Līduma, G. Veidmane un P. Lielzuika. Pēdējais ir jau labi pazīstams un iecienīts Milvokos. Pēc koncerta sekos balle, kurā piedalās Milvoku jauniešu deju kopa L. Pētersones vadībā. Nedrīkstam aizmirst atklāšanas aktu plkst. 1 pp., kurā piedalīsies māc. A. Kalnāļs un Milvoku D. V. vīru koris V. Aparjoda vadībā, pēc tam sekos apsveikumi un P. Anstrata referāts.

8. jūlijā, pl. 10.00 no rīta paredzēts izbraukums un sporta spēles.

Milvoku jauniešu organizācijas cer redzēt šais svētkos tuvus un tālus viesus. Kopsim savas tradicijas un turēsimies kopā, paliksim, kas mēs esam, jo tas ir mūsu pienākums. Iņš.—

ANARCHIJAS VĀRTOS

Francijas konkurss Alžīrijā jau nākošajā rudenī?

Alžīrijā, kā katram ir zināms, jau labu laiciņu ir izsludināts kara stāvoklis, kas, protams, nozīmē arī turienes ziņu cenzūru. Un militārā cenzūra nozīmē ne mazāk ne vairāk, ka pasaules atklātību oficiāli sasniedz tikai rūpīgi sarakstītais franču ikdienas biletens par 50 līdz 250 iznīcinātiem dumpiniekiem. Ja pati Francija arī ik dienas uz Alžīrijas fronti nesūtītu savas armijas dumpīgos un ne sevišķi kareivīgos rezervistus, kuŗu skaitu tā ar uzsvērtu lepnumu vienmēr izziņo, tad varbūt arī turienes karinu vēl pagaidām īsti nemanītu. Tanku motoru dunoņa, granātu sprādzieni, bumbvedēju eskadriļu nelabi kaucošo kravu detonēšana un patšauteņu tarkšķi, citus sīkākus blīkšķus un ugunsgrēku sprakstoņu nemaz nepieminot, taču gandrīz nemanīti noslāpst tuksnešu plašumos. Vienīgi, ja kādam katru dienu ir patika salīdzināt uz kartes vietu nosaukumus ar Francijas oficiālajā biletenā, it kā garām ejot, pieminētajiem, no kuŗiem nelietīgi dumpīgos un nepateicīgos tuksneša dēlus pie visiem velniem aiztriekusi varonīgā franču armija, tad kļūst skaidrs, ka Alžīrijā sen vairs nav parastā un kārtējā dumpinieku pacienāšana ar karstām svina pupām, bet rit īsts, pamatīgs un pirmšķirīgi baigs karš uz dzīvību un nāvi. Arī tuksneša dēli tagad vairs nešaudās ar kramenīcām, bet ar tīri labiem ieročiem, kas arvien lielākos daudzumos nonāk dumpinieku rokās tikai pa paša Allaha zināmiem ceļiem. Nīsto franču sīsanas talkā Alžīrijā ierodas ar daudzi brīvprātīgie no Marokas, Tunisijas un citām kaimiņzemēm.

Ja seko franču biletenam un kartei, tad šķiet, ka fronte lēnām tuvojas lielajām piekrastes pilsētām, aiz kuŗām ir jūra, un dažu brīdi var pat sākt likties, ka dumpinieku dienas jau skaitītas. Var pat iedomāties, ka Alžīrijā drīz vien iestāsies miers ,būs viss kā bijis, tātad — kārtībā! Bet miers un kārtību šai brīvības cīņās savilņotajai zemei ir, diemžēl, tikai fata morgāna... Franču armijas un frontes virzīšanās uz priekšu uzvarai karā ir nenozīmīgs faktors, jo kaujas lauks ir visa zeme, kalni un tuksneši.

Francija varētu būt uzvarētāja tikai tad, ja tā spētu zemes iedzīvotājus arī nomierināt — kaut arī šis miers būtu kapsētas miers. Lai to panāktu, tad šinī apgabalā, kas ir apmēram trīsreiz lielāks par pašu Franciju, uz nenoteikti ilgu laiku franciežiem būtu jāierīko vesels pocietinājumu un militāro atbalsta punktu tīkls. Lietpratēji domā, ka būtu vajadzīgi 20.000 vai pat 30.000 šādu atbalsta punktu, un tajos pastāvīgi kaujas gatavībā tad vajadzētu atrasties vismaz pasmiņonam vai par miljonam pirmšķirīgu karavīru. Pat tad franču panākumi ir apšaubāmi — un bez tam. Francijas valdība (vienalga, kā sauktos ministru pre-

(Nobeigums 4. lpp.)

Satura

VAI MŪSU RINDAS JAU GRIĻOJAS?

Ko nespēj panākt padomju diplomāti, repatriācijas komitejas, čekisti un citi Kremļa kalpi, to, šķiet, var vieglāki panākt Gustavs Turss.

Kad padomju garīdznieku delegācijai ASV pretī stājās trimdinieku protesta demonstrācijas, apmierināti bija tie amerikāņi Vašingtonā, kas atbildīgi par psicholoģisko un informācijas cīņu pret komūnismu. Vašingtonā trimdinieku demonstrācijas uzskata par aspiesto tautu balsi, kas uztur modru amerikāņu sabiedrisko domu pret komūnisma viltus propagandu.

Trimdiniekiem bija jādemonstrē un jāprotestē arī pret padomju garīdzniekiem, arī pret mācītāju Gustavu Tursu kā Kremļa ieceltu viltus archibīskapu Latvijā. Nevienam nevar būt nekādu šaubu, ka šie padomju varas izraudzītie un atsūtītie garīdznieki rīkojās tikai pēc Kremļa instrukcijām. Labprātīgi vai piespiesti, tas mūsu cīņu par brīvību negroza.

Tagad latviešu sabiedrībā atskan balsis, kas nožēlo un nosoda demonstrācijas pret garīdzniekiem, ševiški pret Gustavu Tursu. Kremlis var būt apmierināts ar Gustava Tursa braucienu uz ASV — viņš spēja panākt, ka latviešu trimdinieku cīnītāju rindas sākušas grīsloties, dažiem samultot un apjūkot, domājot par to, kuŗš Kremļa karavīrs ir ienaidnieks, kuŗš nav. Tā ir vājuma zīme.

Vēl nesen Chruščevs franču parlamenta delegācijai Maskavā apliecināja, ka komūnisti ir un paliek ateisti, un Kremlis darīs visu iespējamo, lai atbrīvotu tautu no reliģijas opija, kā to mācīja Ļeņins.

Mētropolīts Nikolajs, kas vadīja padomju garīdzneku delegāciju ASV, ir svinīgi apliecinājis: „Baznīca nekad neies pret padomju valdību, kas visā savā ilgajā pastāvēšanas laikā ir bijusi taisnīca valdība. Ar visu noteiktību baznīca atbalsta cēlo un patiesi humāno padomju valdību, kas sevi veltā strādājošās tautas labmei pilnīgā pareiziegās baznīcas atbalstā." („Spredīki un runas," Maskava, 1956.).

Šī ir velna valoda, kas izsmej Dieva taisnību. Un tādēļ trimdinieki demonstrēja pret šiem Kremļa kalpiem.

Savienotās VALSTIS

NJUJORKĀ

Apspiesto Eiropas Nāciju asamblejas pr-dis Dr. V. Māsēns 18. jūnijā rīkoja lanču preses pārstāvjiem Overseas Press Club telpās. Bija ieradušies amerikāņu un ārzemju laikrakstu un aģentūru pārstāvji. Māsēns viņus iepazīstināja ar asamblejas darbību, it īpaši ar Strasburgas sesiju.

Ņujorkas igauņu laikraksts Vaba Eesti Sona, atzīmējot aizvesto piemiņas aktu Mineapolē, aizrāda, ka akta rīkošanā galvenie nopelni pieder latviešiem, nožēlojot, ka igauņi izrādījuši mazu aktīvitāti.

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudzes dāmu komitejas rīkotā izloze devusi 2.300 dol. skaidra atlikuma, ko izlietos bērnu vasaras kolonijas vajadzībām. 20. jūnijā dāmu komitejas sēdē priekšniece M. Bahpasniedza čeku vasaras kolonijas komitejas pr-dim P. Irbem.

Draudzes nopirktā īpašuma korboorēšanā radušies daži formāli kavēkļi, kādēļ šogad vairs nav iespējams īpaš. izlietot bērnu kolonijai. Sakarā ar to draudze paredzējusi koloniju rīkot īrētās telpās. Tās atrodas netālu no iepirktā īpašuma pie Tannersvilles. Latviešu bērni uz turieni varēs doties augustā.

ČIKĀGĀ

Aizvesto piemiņas aktu-koncertu arī šogad Austin Town zālē rīkoja ČLOA. Svētbrīdi vadīja māc. V. Landmanis, sekoja apv. pr-ka A. Oša atklāšanas runa, ASV un Latvijas himnas. Prof. T. Celms slimības dēļ nebija varējis ierasties, viņa runu nolasīja māc. G. Straumanis. Nebija ieradusies arī soliste Anna Tolka, un tā trīs skaistas dziesmas palika nedziedātas. Ernests Kupcis (tenors) dziedāja A. Kalniņa Jau aiz kalniem, J. Kalniņa Vienmēr kāda zvaigzne aust, un E. Melngaiļa Latvija mīļā.

Ed. Ramata koris dirig. Eduarda Ramata vadībā pirmklasīgā priekšnesumā sniedza Leonīda Slaucītāja komponēto dziesmu Mocekļi (pirmatskaņojumā) un J. Kalniņa maz dzirdēto Aiz miglas. Klavieru pavadījumus teicami spēlēja V. Treimanis. Piemērotu dekorāciju bija izgatavojis Edvīns Strautmanis.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzes skolas mācību gada noslēguma un absolventu izlaiduma aktu rīkoja 17. jūnijā bazniecas ļejas zālē. Svētrunu teica draudzes māc. A. Rautenšilds, uzrunu skolas pr-ce H. Eglāja, sveicienus nesa un vēlēs — grāmatas absolventiem pasniedza DV apvienības pr-ks A. Vanags un draudzes grāmatu galda vadītājs K. Biķernieks. Vecāku vārdā skolotājiem pateicību izteica un skolas pr-cei ziedus pasniedza J. Dišlers.

Sekoja skolēnu priekšnesumi. I. Mežaine deklamēja J. Jaunsudrabiņa Kā sniegi kalnu galotnēs; bērnu koris dziedāja Jar' man, tēvis, pastaliņas; Ieva Bikerniece deklamēja Aspazijas Dzimteni; Ināra Skudre dziedāja Aijaijā, actiņas (A. Kalniņa); Ināra Grigolata deklamēja K. Skalbes Dzimteni; Mārtiņš Dišlers un Valdis Ārums spēlēja akordeona un vijoles duetu; drāmatizēts dekorātīvs inscenējums bija Trīs daiļas māsas. Skolu šogad beidza 3 zēni: Jānis Dišlers, Arturs Smaga un Juris Rasa.

INDIĀNĀPOLĒ (IND.)

Batlera universitātes (Indiānāpolē) liberālo mākslu un zinātņu kolledžu 11. jūnijā sekmīgi absolvēja divi latviešu studenti — Pēteris Sivgals ar apvienotu B. S. gradu matēmatikā-fizikā un Gundārs Grīslītis ar B. A. gradu žurnālistikā, sociloģijā un filozofijā.

Indiānāpoles vidusskolas, 1955.-/56. mācības gadu beidzot, šinīs dienās absolvēja kupls mūsu jauniešu pulciņš: Arsenal Technical vidusskolu beidza Vija Bolšteina, Raimonds Klagišs, Māris Leikarts, Jānis Liepnieks. Jānis Subris, Kārlis Zobs un Daina Zvejniece; Šortridžas vidusskolu — Brigita Čuberke, Modris Lakstiņš, Agate Nesaule un Anna Uljana; Broad Ripple vidusskolu — Ilona Grūbauma; Thomas Carr Howe vidusskolu — Māra Isaka; St. Mary's Academy — Anna Puisāna.

„The Atlantic Monthly" 35. gadskārtējā ASV vidusskolu audzēkņu daiļliteratūras sacensībā 738 iesūtīto dzeju vidū uzslavu saņēmis arī Šortridžas vidusskolas (Indiānāpolē) pēdējā gada audzēknes Agates Nesaules darbs — „Aizmirstie brīnumi" („Forgotten Miracles"). Sacensībā piedalījušies 145 vidusskolu audzēkņi ar 338 esejām, 393 stāstiem un 738 dzejām.

Pazīstamā „Latviešu trio" un Indiānāpoles simfoniskā orķestra mūzikis vijolnieks Viktors Ziedonis pēc 1955./56. gada mūzikas sezonas nobeiguma saistījies darbā vietējā Downtown Ford firmā par auto pārdevēju.

No 25. maija līdz 27. jūnijam DV Indiānāpoles nodaļa vāca ziedojumus aprūpei un sainīšu nosūtīšanai Sibirjas izsūtījumu nometnēs ieslodzītajiem tautiešiem.

G. G.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Grand Rapidu junior kolledžu ar A. C. gradu komerczinātnēs beigusi Franciska Tarbūnas.

Stud. Vilmārs Kukainis, kas ASV bruņotajos spēkos bija ieguvis seržanta dienesta pakāpi, tagad saņēmis uzaicinājumu piedalīties vasaras apmācības virsnieku treniņu korpusā Z-Karolainā. Nometnē V. pavadīs sešas nedēļas un izbrauks uz dienesta vietu šī mēneša beigās.

Grand Rapidu jaunieši rosīgi veic vajadzīgos priekšdarbus vidēnieju valstu jaunatnes dienu sarīkojumam 11. un 12. augustā. Rīcības komiteja lūdz tautiešus, kas uz vienu nakti varētu izmitināt vienu vai vairākus iebraucējus, pieteikties L. Brantei, 226 Bostwick, N.E., tel. — GL 8-6417. Grand Rapidos dzīvojošie jaunieši lūgti reģistrēties latviešu biedrībā, 10. aug. vakarā no plkst. 7-10, lai novērstu pārmērīgu drūzmēšanos sestdienā. Pie reģistrēšanās būs dabūjamas arī ALJAs biedru kartes. Tāpat tur varēs nokārtot pulciņa biedru maksas un iegādāties Atstaru dubultnumuru, kas būs apvienots ar Jaunatnes dienu vadoni. Reģistrēšanās maksa ALJAs biedriem $1.50, pārējiem jauniešiem no 14 līdz 30 gadiem $2.00. Bērni sarīkojumos var piedalīties par brīvu, bet vecākā paaudze pret labprātīgiem ziedojumiem.

Naktī no 10. uz 11. jūniju savas acis uz mūžu slēdza White Cloud pilsētiņā dzīvojošā veclatviete Emilija Brauna, dzim. Āriņa. Viņa bija 73 gadus veca, un iecelojusi ASV 1913. g. Šeit bija precējusies ar somu izcelsmes amerikāni, ar kuŗu laulībā dzimusi meita, bet viņas pirmās laulības bērni palikuši Latvijā. Šī dzīli sirsnīgā veclatviete nebija aizmirsusi latviešu valodu un drīz pēc jauniebraucēju ierašanās Grand Rapidos uzņēma ar tiem sakarus, apmeklēja latviešu dievkalpojumus un bija dziļi piekērusies savai dzimtenes baznīcai. Viņu izvadīja uz pēdējo dusas vietu 15. jūnijā, piedaloties māc. J. Lazdam un amerikāņu mācītājam.

ATTĀLUMI NESPĒJ ŠĶIRT LATVIEŠU JAUNATNI

EIROPAS JAUNIEŠI GATAVOJAS 3. KONGRESAM

Latvijas Amerikā slejās daudz rakstīts par Amerikas kontinenta latviešu jaunatnes darbu un nodomiem. Tas ļauj secināt, ka mūsu jaunā paaudze, kam dzimtene ir diezgan bālā atmiņā un kas, citu tautu iespaidota, izaugusi svešumā, tomēr sīksti turas pie savas senču zemes. Tā gatava savus darbus veltīt vienam lielam uzdevumam — tuvināt Latvijas atbrīvošannas stundu un būt pašiem šai stundai gataviem. Bet daudz trimdas presē lasīts un trimdas sabiedrībā dzirdētas balsis arī par jaunās paaudzes šķietamu aiziešanu no savas tautas, nevēlēšanos darboties līdz trimdas latviešu pasākumos un asimilēšanos. Jaunatnes organizēšanās Amerikas kontinentā ir lietišķs pierādījums, ka šādām bažām nav vietas. Bet kā ir ar to latviešu jaunatnes daļu, kas palikusi Vecajā kontinentā?

ASV un Kanadā mītošā jaunatne atrodas puslīdz vienādos apstākļos. Tā tur ieradās no Vācijas DP nometnēm, bet dažādās Eiropas zemēs mītošie trimdas jaunās paaudzes pārstāvji dzīvo ļoti atšķirīgās vidēs. Atcerēsimies kaut vai apstākli, ka Zviedrijā dzīvojosie jaunieši nav izgājuši „nometņu skolu", Anglijā dzīvojošiem savu zīmogu uzspieduši tur valdošie īpatnējie apstākļi, tāpat stingri iezīmētas atšķirības ir arī starp Norvēģiju, Franciju un Beneluksa valstu apstākļiem. Īpatnēju grupu veido Vācijas latviešu jaunieši, kas auguši un savus uzskatus veidojuši nometņu atmosfairā. Vēl šodien daudzi mīt nometnēs, un varētu likties, ka visu šo Eiropas latviešu jauniešu starpā nevarētu pastāvēt nekāds ciešs kontakts. Varētu domāt, ka šo jauniešu starpā ista sirsnība nevarētu būt, jo tie auguši un veidojušies pārāk atšķirīgos apstākļos. Bet vai tā arī ir?

Ka tā nav, liecina Eiropas latviešu jaunatnes apvienības (ELJA) nodibināšanās 1954. gadā. Dažādi gadi nav liels laika sprīdis, lai varētu sniegt plašu padarītā darba pārskatu. Tas ir posms, kad var iezīmēt tikai galvenās veicamā darba līnijas un redzēt, kādā virzienā jaunatnes apvienība iecerējusi iet.

Ja apvienību dibinot izskanēja skeptiskas balsis, ka jaunā organizācija ienesīs tikai sajukumu un šķelšanos jaunatnē, tad tagad, otram darba gadam beidzoties, šīs balsis apklusušas. ELJA nav domājusi, iejaukties jau pastāvošo organizāciju specifiskajos uzdevumos. Gluži pretēji, tā paredzējusi šo organizāciju mērķus rosināt un mudina iesaistīt jaunatni jau pastāvošo trimdas iesāļdījumu darbā.

Bija arī laudis, kas domāja citādi. Kad pirms diviem gadiem 14. augustā baltiešu kristīgo studentu mītnē Bonnā pulcējās jaunieši no dažādām Eiropas zemēm, lai sprieztu par savas organizācijas dibināšanu, vienam otram radās jautājums, kādēļ tas notiek tik vēlu, jo trimdā esam jau ilgus gadus. Vai tas nerada pārdomas, ka jaunatnei nebūtu bijusi interese par latviešiem svarīgu jautājumu izkārtošanu sev vēlamā virzienā? Pirmie gadi trimdā parasti ir ļoti raksturīgi ar organizēšanos, tad veidojās dažādie latviešu iestādījumi un darba grupas. Jaunatne šķietami paliek malā, par cik tā nepiedalījās dažādu šauri nospraustu organizāciju un novirzienu, tāpat arī politisku grupu un biedrību, mērķu īstenošanā.

Ja nu jaunatne pirms diviem gadiem ķērās pati pie savas organizācijas dibināšanas, tad tam bija savi svarīgi iemesli. Acīmredzot, visi līdz šim pastāvošie trimdas nogrupējumi un organizācijas nespēja pilnīgi saistīt mūsu jaunatnes intereses un apmierināt jauniešu gribu, veikt produktīvu darbu savas dzimtenes labā. Pastāvošās organizācijas nebija un nebūs spējīgas apvienot visu latviešu jaunatni Eiropā, neatkarīgi no viņu politiskās pārliecības un dažādajām interesēm. Iemesls organizēties ir arī tas, ka jaunatne vēlas pielikt savas rokas un ziedot savas sirdis, lai jo drīzāk piepildītu mūsu sapni — redzēt atbrīvotu dzimteni. Ka šajā darbā jaunatne ar savu ideālismu un darba prieku nav aizstājama, ir pats par sevi saprotams.

ELJAs darbs divu gadu laikā ir gājis plašumā un radis dzirdīgas ausis un atsaucīgus darba darītājus visās Eiropas zemēs, kur mīt mūsu trimdinieki. Ja pirmajā kongresā piedalījās tikai ap 50 jauniešu no 5 zemēm, tad otrā, kas notika 1955. gadā augustā, pulcējās divtik liels jauniešu skaits no 7 zemēm. Raksturīgs bija gars, kas valdīja kongresos. Kaut pulcējušies bija dažādu nogrupējumu pārstāvji, nekad neatskanēja strīdīgas balsis, bet visur tika meklēts tas, kas vieno un nevis šķel. Tas norāda, ka latviešu jaunatne Eiropā ir pratusi izvērtēt vienotības lielo nozīmi iecerētā darba sekmīgai veikšanai. Nepārspējot var teikt, ka kongresa dalībnieki aizbrauca mājās bagātāki nekā ierodoties, kaut arī kabatās tiem skanēja varbūt pēdējie graši. Tie bija pavadījuši dažas dienas latviskā vidē, nodarbojoties ar visām svarīgām problēmām. Kongresā rastie ierosinājumi daudziem palīdzēja viegļāk pārvarēt svešās vides iespaidus.

Zīmīgi ir kāda kongresa dalībnieka vārdi: „Iedomājieties, jau trešo dienu mēs dzirdam tikai latviešu valodu!" Lai arī ELJAs darbs ir vēl tikai sākumā, un daudzi iecerētie mērķi nav raduši piepildījumu, tā tomēr savu eksistenci ir attaisnojusi jau ar to vien, ka noorganizēti 2 kongresi, apzināta lielākā daļa Eiropā mītošās latviešu jaunatnes. Ir svarīgi, ka jaunieši, kas bieži vien dzīvo izklaidus svešatautiešu vidū, spēj kaut reizi gadā uz nedaudz dienām pabūt savu tautiešu, sava vecuma biedru vidū un rast ar tiem personīgu kontaktu.

Lai kādu darbu veiktu iespējami labi, ir nepieciešams, lai darba darītāji būtu vienādās domās par veidu, kā to veikt. Tas, ka jaunatnei pašai ir sava organizācija, ir jau zināma garantija, ka darbs tiks paveikts iespējami labi, jo, tiem, kas ir vienā vecumā, mazākas ir domstarpības iespējas. Jaunatne ar savu ideālismu paveiks daudz ko tādu, kas vecākai paaudzei prātu apsvērumu rezultātā liksies neīstenojams. Tas gan nenozīmē, ka jaunatnei nebūtu vajadzīgs vecākās paaudzes padoms un palīdzība. Tādēļ arī Eiropas latviešu jaunatne nestāv viena savu mērķu īstenošanā. Ja arī kādreiz rastos kāda domu atšķirība abu paaudžu starpā, tad tas nenozīmē, ka mūsu mērķi, pēc kā tiecamies, būtu dažādi, bet gan ceļš, kādu vēlamies iet, lai mērķi sasniegtu, var būt atšķirīgs. Vecākās paaudzes pieredze un jaunākās paaudzes ideālisms un trimdā iegūtās zināšanas būs tie faktori, kas līdzinās ceļu uz tēva mājām.

Augusta sākumā Augustdorfā notiks 3. ELJAs kongress, kur plaša vieta būs ierādīta pašreizējo apstākļu Latvijā un latviešu pašapziņas jautājumu trimdā apskatīšanai. Lielu vērību veltīs izglītības un latviešu kultūras jautājumiem. Paredzētas sporta spēles, jauno mākslinieku darbu skate un koncerts, tāpat arī dažādu grupu un organizāciju internas apspriedes.

3. Eiropas latviešu jaunatnes kongresam būs jāiezīmē tālākie apvienības mērķi un uzdevumi, lai jo sekmīgāki varētu rosināt latviešu tautas cīņu par savu tēvu zemi. Šis kongress dos arī jaunajai paaudzei iespēju praktizēties sabiedriskam darbam. Jo pienāks dienas, kad jaunajiem būs jāstājas veco vietās. Šim uzdevumam jāgatavojas jau šodien. -kls

Dāvinājums latviešiem Eiropā

Sava ceļojuma laikā pa Eiropu vēroju, ka tautieši Anglijā, Vācijā un citās Eiropas zemēs ar ļoti lielu interesi lasa laikrakstus, grāmatas un citus periodiskus izdevus, kas iznākuši Amerikas konti nentā. Tomēr savas mazās ričības dēļ tiem pašiem nākas grūti, lielākai daļai pat neiespējami, šos izdevumus abonēt. Tādēļ tautieši šajā krastā laipni lūgti atbalstīt savus draugus, radus, paziņas, kā arī tautiešus veco laužu mītnēs un

OTRĀ VĒSTULE ALUMSALUMAM

Sveiki, Alumsalum!

Paldies par tavu sirsnīgo vēstuli! Jāatzīstas, ka pagājušoreiz rakstīju Tev uz labu laimi, jo necerēju, ka esi jau no sava Monako brauciena atgriezies. Nu kāzas jau tur laikam bija stipri dižas, vai ne? Pati Grēse izskatījās pīlnīgi pēc fējas — šinī jautājumā laikam visi vīrieši ir vienprātīgi.

Sākumā, kad man par Tavu Monako braucienu stāstīja, tam lāga negribējās ticēt, bet tad kāds draugs mani viegli pārliecināja ar smagiem argumentiem.

„Vai tad Reiners labāku padomdevēju, kā izturēties pirms un pēc kāzām, vairs kur citur varētu dabūt? Tas Alumsalums jau Latvijā esot bijis tautas dzīvē spēka pētīšanas un dabiskā pieauguma veicināšanas institūta, atbildīgais direktors-rīkotājs," viņš man saka.

„Tāds jau var dot nesamaksājamus padomus", viņš vēl piebilda.

Tieši jābrīnās, ko visu tie cilvēki nezina, — sevišķi par citiem. Mums te ir dažī tādi apkārt staigājoši „Who is who", kas par citiem zina ne tikai to, kas ir bijis, bet pasaka skaidri, kas būs uzpriekšu. Pats Galups viņiem nevar ūdeni pienest.

Tu raksti, ka esi sācis nodarboties ar pētniecību zooloģijā. Jāatzīstas, ka esi labu priekšmetu izvēlējies. Tu jau runā, ka katram mums esot kaut kur kādas apslēptas spējas. Starp citu, man jau sen bija tāda sajūta, ka šinī nozarē ir sākuši darboties letiņi. Kad izlasīju par pēdējiem graujošiem atklājumiem šinī laukā, tad man tā lieta bija 100 % skaidra. Esot izpētīts, ka žurkās un pelēs esot itin visi vitamīni. Vai tas nav brīnišķīgi? Tur tiešām vajadzīga liela drosme un stipras aknas (un tās Tev, draugs, noteikti ir!), lai varētu nākt ar tādu ideju.

Cik tomēr viss šinī pasaulē brīnišķīgi iekārtots: Pie žurkām un pelēm parasti izmēģina visu, ko taisās izlietot pie cilvēkiem, bet, kad pēta pašas žurkas un peles, tad tas „izmēģinājuma trusītis" ir pats cilvēks. Taču, ja pie lietām pieiet ar vēsu prātu, tad šis atklājums īstenībā nav nemaz tik revolūcionārs. Tie pagāni kaki izrādās visu to jau pirms gadu tūkstošiem ir zinājuši. Kas tā būtu par skaistu dzīvi, ja mums izdotos no zvēriem un dzīvniekiem visas viņu gudrības izmānīt! Bet kā tu, cilvēks, viņiem tiksi klāt? Tur ir vajadzīga intelligence — ar zinātniskiem gradiem vien tur nepietiek.

Tas, ka mūsu pilsētu atzīsti un tai parādi attiecīgo godu, vien jau norāda, ka esi gudrs cilvēks. Ja Tu uz šejieni uz visiem laikiem pārceltos, kas Tev par smuku adresi iznāktu: Alumsalums Alus pilsētā... Uz telegrammām varētu salīmēt un rakstīt tikai AAP. Citi domātu, ka tā ir kāda ļoti svarīga jumta organizācija un sāktu Tev piesūtīt ziedojumus. Tev te, brālīt, pavērtos milzīgas perspektīvas. Un kas tad te vispār ko neatbraukt! Es Tev pastāstīšu, kā Tu uz šejieni vari atbraukt pīlnīgi par velti.

Vispirms, Tu nopērc divas pudeles franču konjaka, jo cenu starpība ir tieši divi baki uz pudeli, ja Tu šos dzērienus pirktu mūsu pilsētā. Ja tagad Tu jau šiem četriem nopelnītajiem pieliec klāt tikai vienu baku un paķer pudeli spirta, tad cela nauda Tev sanāk ar uzviju. Tādā gadījumā Tev arī par naktsmājām nav ko uztraukties — ar diviem franču dūšiem un pudeli spirta Tu visur būsi gaidīts viesis. Saki pats — vai tā nav laba ideja?

Bet mūsu dižajam steitam ir tomēr viens ļoti liels trūkums, un tō es Tev jau tagad gribu darīt zināmu, lai vēlāk nebūtu jādzird pārmetumi, ka esmu šo faktu noklusējis. Mūsu steitā nevar dabūt pirkt spirtu. Viņi te saka: ja cilvēkam apnicis dzīvot, tad viņš varot izvēlēties kādu citu daudz vieglāku pašnāvības veidu. Kāpēc tad tieši dzert spirtu? Un nemaz nemēģini viņus pārliecināt, ka tas nemaz tā nav. Lai viņi dzīvo nezināpā. Ja viņi zinātu, ko visu mēs neesam savās iekšās lējuši...

Bet lai nu kā — šis spirta aizliegums ir atstājis smagas sekas uz visu mūsu kultūrāli - sabiedrisko dzīvi. Nav mums neviena rakstnieka, nav mums neviena dzejnieka, nav neviena slavena mūziķa un nav neviena politiķa un spējīgāka cilvēka. Ja tu viņiem prasi, kāpēc viņi uz šejieni nepārceļas, viņi parasti aizbildinās ar bargo Viskonsinas klimatu. Spirta trūkumu viņi sauc par sliktu klimatu. Ja kāds savā neziņā šurpu atmalkās, tad tikpat ātri viņš no šejienes arī pazūd.

Tagad Tu, droši vien, prasīsi, kā tas te tā ir gadījies, ka tādi cilvēkam nesaprotami likumi izdoti. Tas ir pavisam vienkārši. Vai Tu esi ievērojis, kas ir rakstīts uz mūsu auto numuriem? Wisconsin — Dairy Land. Un ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka Viskonsina ir piena, krējuma, svieta un siera zeme; tas nozīmē, ka te ir teikšana ragu lopiņiem. Bet ko tu labu vari saģādāt, ja pie šprices ir ragu lopi? Cilvēki te ir minoritāte, un cilvēkiem te nav viegli.

Par visu to Tev, draugs, ieteicu labi jau iepriekš pārdomāt, pirms Tu sāc savas mantiņas mest koferos. Ja par pārcelšanos esi tomēr izšķīries, tad noteikti neaizmirsti paķert pirts kastes margarīna. Tie ragu lopi, sevi aizsargādami, ir uzlikuši šim produktam tik augstus nodokļus, ka tikai pa lieliem svētkiem mēs to varam atļauties. Daži, šurpu ciemos atbraukuši, nesaprašanā skatās, kad mēs tiem liekam galdā margarīnu. Viņi nevar aptvert, ka tas viss tiek darīts viņiem par godu.

Vispār te ir tā: ja tev ir margarīns ,tad visas durvis ir vaļā. Ja ar margarīnu labi ierīvēsies, varbūt Tev arī izdosies kādā no mūsu teātŗa ansambļiem iespiesties. Citādi Tev nav nekādu izredžu. Te viss jau tālu uz priekšu ir aizrunāts. Labāk būtu, ja Tu šinī nozarē pārāk lielas cerības nelolotu — var iznākt tikai smaga vilšanās. Varbūt vienīgi ar margarīnu...

Izrādās, Tu tatsies braukt uz mūsu nākošo balli. Tas ir skaisti. Grūtības mums tikai ir ar attiecīgas zāles noīrēšanu. Pēc katra sarīkojuma šīs izredzes kļūst arvien drūmākas. Menedžeri apgalvo, ka viņiem tas vienkārši neatmaksājoties, jo pēc tam jāīrē smagās mašīnas, lai iztīrītu zāli no trikšām pudelēm. Sākumā mēs par to neko sevišķi neiztaisījām uzdevām nākošajā reizē tikai citu tautību. Bet nu jau arī tautības iet uz beigām. Ja mēs paši nenopirksim visā drizumā paši savu namu, tad ar sarīkojumiem turpmāk būs drūmi. Pēdējoreiz mēs gājām kā baski. Redzi pats, pie cik sīkām tautiņām mums te jau ir jāķeras.

Būs jābeidz. Pasveicini tos papagaiļus un klaburčūsku. Siltākam laikam iestājoties, tās paliek traki aktīvas — vairāk piesardzības Tev noteikti nenāks par laimu.

Tavs Dziedzeris, Alus pilsētā.

SIEVA UN PANNA JĀTUR MĀJĀS

Dž. Rimkeits stāsta par tikumiem Spānijā

Kaut arī skolā mums mācīja, ka Eiropa nebeidzas pie Gibraltara jūras šauruma, tomēr jāatzīst, ka Spānija dažā ziņā līdzinās Afrikai — vai arī Afrikas ietekme iespiedusies līdz Pirenejiem. Arabi jeb „marroqui", kā viņus Spānijā dēvē, ilgus gadsimtenus ir valdījuši par Spāniju un tādēļ arī spānieši ir piesavinājušies daudzas viņu paražas.

Spāņu „caballero" nekad, ejot ar dāmu pa ielu, nenesīs kādu sainīti, viņš to laipni, bet noteikti pasniegs dāmai, ja gadījumā dāma jau pati nebūtu kungam atņēmusi „apvainojošo" nastu. Vīrietis ir dievs. Un spāņu sieviete nekad neiedrošināsies pieprasīt sev vienādas tiesības.

Spāņu sieviete pēc apprecēšanās paliek mājās; viņai nav jāseko vīram ne darbā ne ārpus tā, bet jākopj mājās bērni. Sievu un pannu turi mājās — spāniešu sakāmvārds.

Kad līgavainis ir lūdzis savam nākošajam sievas tēvam izredzētās roku, tad pēc Spānijas paražas jau pēc 2-3 nedēļām jāsvin kāzas. Jau pirmoreiz dejojot, prasa, vai grib būt līgava. Jau pēc dažiem „randiņiem" jaunas mēles melš par kāzām, un meitas vecāki gaida jauno līgavaini ierodamies lūgt pēc rokas...

Sieviete, kas kautcik ievēro savu labo reputāciju, nedrīkst bez pavadoņa rādīties uz ielas pēc plkst. 10 vakarā.

Skaistules ir sašutušas, ja, paejot garām puišu baram, tie neuzsauc t. s. „Piropo" — piemēram: „Olē!, tava māte dzemdējusi tādu skaistu puķi!", vai arī: „Ja tu mani gribētu (spānieši nesaka mīlēt, bet gribēt), es kļūtu par toreadoru!" „Piropos" ir pieņemts uzsaukt arī precētām sievietēm, protams, ja vīra nav klāt.

Iestājoties tumsai — un Spānijā tumsa iestājas desmit minūtēs — šosejas malām redzami jaunieši, kas sēž un, garām braucošām ugunīm uzspīdot, kautri pagriež muguru. Jo — šosejas malās tik daudz jaunumu nevarot notikt.

Arī policijas modrā acs vienmēr stāv nomodā par morāli. Pastāv noteikums, ka pēc saules rieta pretēja dzimuma jaunieši nedrīkst atrasties publiskos parkos. Vairākkārt notikušas apcietināšanas, lai gan vēlāk bieži vien izrādījies, ka „vainīgie" bijuši precēti laudis.

Morāle prasa, lai peldoties jūrā visi būtu „apģērbti". Vismaz celgaliem un pleciem jābūt apsegtiem. Vīriešiem pābūt ar pagarām biksītēm, un nedrīkst rādīt kailas krūtis — jābūt kreklam. Nostāstam, ka esot zemes, kur pastāv nūdistu biedrības, spānieši vienkārši netic. Stāsta, ka zīmīgs gadījums bijis ar kādu ārzemnieci, kas, nezinādama šos divdesmitā gadsimta peldēšanas likumus, uz kārtības sarga paskaidrojumu, ka viņas peldkostīms esot divdaļīgs un ka tāds neatbilsot reglamentam (jābūt viendaļīgam), smīnēdama atbildējusi ar jautājumu: „Kurā daļu tad kārtības sargs vēlētos, lai noņemtu?"

*

Zināmas šķiras sievietes Spānijā maksā ... nodokļus. Spānijas bordeļos pēc pilsoņu kara beigām tika uzlikst speciāls ap 20% nodoklis par labu bijušajiem cīnītājiem, bet to jau pēc dažiem mēnešiem atcēla, jo tieši paši bijušie cīnītāji atteicās no šādiem ieņēmuma avotiem. Kaut mazs, bet vēl šodien pastāv valsts nodoklis.

Spānietes jau ar 13-15 gadiem atzīst par pieaugušām sievietēm. Bet kā visi arodi ir reglamentēti, tā arī minēto „arodu" sievietēm atļauts piekopt tikai pēc 23 gadu vecuma sasniegšanas.

Pastāv īpaša morāles policija, kas katrā provincē paklauta tiešī gubernātoram un tā tvarsta nepilngadīgas palaidnieces ,lai tās ievietotu ieslodzījumā mūķeņu uzraudzībā.

Sievieti Spānijā likums faktiski neaizsargā. Ja pēc 23 gadu sasniegšanas spānietei ārlaulībā piedzimst bērns, viņai teorētiski nav tiesību prasīt tiesas ceļā alimentus no bērna tēva, un jo jaunāk, ja vainīgais vīrietis izrādās precējies, un viņa, to zinādama, pārkāpusi laulību.

*

Vai Eiropā pastāv balto vērdzeņu tirdzniecība? — Zināmā mērā — jā! Katrā kaut cik lielākā Spānijas pilsētā ir savs „mīļas priesterieņu" ghetto — „barrio chino", no kuŗa tām liegts iziet. Ja šīs sievietes notver kaut kur citur uz ielas vai kafejnīcās, tās apcietina un spaidu kārtā liek mazgāt grīdas policijas telpās — nevērojot to, kāds tērps viņām mugurā un cik tas bojājas. Atkārtotos gadījumos sievietēm nogriež matus jaunkareivju stilā, un viņām draud cietuma sods līdz 2 gadiem.

Sakarā ar AN spiedienu pēdējā laikā arī Franko ierobežo šo netikumu. Runā pat par dekrētu par šo „ghetto" iznīcināšanu katrā pilsētā. Spānieši smīn — saka: Franko un AN varot viņiem liegt ēst, bet viņu dzert nekad.

VĒL VIENA LATVIEŠU ATPŪTAS VIETA

Mūsu tautieši A. un I. Kalniņi pievienojušies to pāris uzņēmīgo latviešu skaitam, kas atvēruši savus vasaras atpūtas vietu uzņēmumus, kādus kanadieši mēdz dēvēt par „lodžām" un „kabinēm". Kalniņi iepriekš jau vairākas vasaras vadījuši līdzīga kanadiešu pasākumu, tādēļ arī nolēmuši šogad izmēģināt laimi uz savu roku. Viņu īpašums atrodas Orillijas apgabalā, Victoria Point, pie Simko ezera. Uz turieni var nokļūt, braucot pa 12. ceļu, pēc tam nogriežoties 1 jūdzi sānus, starp Atmerley un Orillia, pēc tam uz dienvidiem — pa Forest Ave braucot līdz Simko ezeram. Viesu ērtībā ir arī skaista pieeja pludmalei, divas motorlaivas, laipna apkalpošana latviešu valodā, kā arī latviska un kanadiska virtuve.

Tuvāku informāciju var iegūt, rakstot A. Kalniņam uz šādu adresi: Kenwood Lodge, Orillia, Box 222. Tel. 6820.

„ATNĀCA, IERAUDZĪJA, UZVARĒJA"

Modes salons Austra atver durvis

A. Vītoliņa salona blakus telpā, kur redzamas gaumīgi pagatavotas kleitas un materiāli. J. Kreiļa uzņ.

Šos slavenos vārdus, kas dzimuši tālā pagātnē, īsti vietā ir attiecināt uz jaunā modes salona īpašnieci A. Vītoliņu, kuŗa, pagājušā rudenī pārcēlusies no St. Katarīnām uz Toronto, ar tādu straujumu iekaŗojusi Toronto atzinību un uzticību, ka šodien jau 4 palīdzes viņas uzņēmumā ir par maz, lai veiktu visus pasūtinājumus.

No sākuma A. Vītoliņa Toronto sāka strādāt tāpat „mājas kārtībā," bet redzot, ka Toronto daiļās dāmas viņu uzmeklē aizvien biežāk, radās doma atvērt īstu salonu, kas nu jau iekārtots un gaida viesības. Savam uzņēmumam A. Vītoliņa pasūtinājusi gatavus modeļus, drānas, sīkus modes piederumus un visu citu nepieciešamo labam veikalam ne tikai no Kanadas un ASV firmām, bet arī no Eiropas — Vācijas un Francijas, tā kā izvēle salonā ir plaša katrai gaumei un kabatai. Bagātīgs veikalā ir arī drānu krājums, tā kā dāmām izraugoties vēlamo tērpa modeli, nav jāiet citur meklēt drēbi, bet to var iegādāties turpat veikalā uz vietas. Tāpat A. Vītoliņas salonā ir jostas, cimdi, ziedi, grezna velja un daudzi citi jauki sīkumi, kas tik nepieciešami pie daiļa un gaumīga tērpa.

A. Vītoliņas vīrs, kuŗu Saulaines vasaras viesi droši vien atcerās kā veiklu pavāru, salona pagraba telpās savukārt iekārtojis mēbeļu popešanas darbnīcu, un pieņem pasūtinājumus krēslu, atzveltņu, dīvānu un visu citu gulamo un sēžamo ierīču darināšanai. Tā glīti iekārtotajā veikalā 1318 Bloor St. W., tel. LE 5-3725, pulsē straujas darba un panākumu pilnas darba dienas. V. var ar drošu pārliecību un ticību raudzīties nākotnē.

ANARCHIJAS VĀRTOS

zidents) šāda pasākuma īstenošanai ir jau sen par vāju, sevišķi financiālajā ziņā. Arī visas valdībai pagaidām sasniedzamās karaviru rezerves vēlākais jūnija mēneša beigās atradīsies jau Alžīrijas kaŗa laukos, un ja tad kaŗa darbībā nenotiks kāds pagrieziens, tad Francijas valdībai sava neveiksme, kuŗai ir nolādēti nenoliedzama līdzība ar zaudēto Indoķīnu, būs beidzot jāatzīst arī atklāti. Tālākais iznākums tam puslīdz skaidri nojaušams jau tagad, jo katra cīņā kritušā alžīrieša vietā, pēc pašu francoužu praktiskās pieredzes, nāk klāt vismaz trīs brīvprātīgie.

Katra pēc labākajiem vāciešu Krievzemē un francūžu Indoķīnā paraugiem izdarītā Alžīrijas ciemata nolīdzināšana augošajai dumpinieku armijai dod vismaz rotu jauniegūtu, zvērīgi niknu karaviru. Nicināto un zaimoto dumpinieku apspiešanai Francija jau tagad ir iesaistījusi visus iespējamos militārās varas un terrora līdzekļus. Nesekmīgi! Francūžu rokās vairs nav neviena kārtīga „trumpja", un nav šaubu, ka šādos apstākļos Francijas valdība izmisumā drīz vien sāks meklēt tos pašus „nelabi smirdošos" dumpiniekus kā līdztiesīgus sarunu partnerus. Bet sarunas šādos apstākļos vairs nevarēs būt tik vienkāršas, kā tās būtu notikušas pirms gada vai pat vēl pusgada.

Ir dzirdēts ka jau tagad Parīzē pārspriež ,kur likt un ko īsti iesākt ar tiem apaļi rēķinot 900.000 Alžīrijas francūžiem, kuŗiem drusku agrāk vai vēlāk, lai nezaudētu galvas, par spīti savu līdzšinējo privilēģiju izmisīgai aizstāvēšanai, no Ziemeļafrikas būs jāizvācas.

Dabiski, ka tik vāja Francija arī nav, ka Alžīrijas spēlē „uzdos" bez cīņas turpināšanas, bet tas būs kaŗš bez izredzēm. Ticams, ka vēl vismaz visu vasaru ik dienas Alžīrijas frontes „panākumu ziņojumos" sekos piezīmes par 50 līdz 250 dumpinieku iznīcināšanu, īpaši ar jaunākās sistēmas medībām no helikopteriem, un konkurss Alžīrijas dietu tiks pieteikts ne agrāk kā rudenī. Bet tas vēl nav galā. Nav šaubu, ka Francijas trikolora plīvošanas laiks arī pārējā Ziemeļafrikā iet neapturami uz galu.

Arī amerikāņi ir jāvuši saprast, ka viņiem nav pārāk liela vajadzība pēc turienes lidlaukiem. Taču bijušās Francijas koloniju zemēs brīvības cīņu uzliesmojumi un uzvaras ir tā satracinājušas turienes ne pārāk izglītoto ļaužu prātus tādā mērā, ka tie neatšķir draugu no ienaidnieka un derīgo no iznīcināmā. Dažādas ciltis jau tagad tur sākušas kariņus arī pašas savā starpā, jo gadiem nekārtotu rēķinu ir daudz, un nedrošība Ziemeļafrikā jau tagad sasniegusi totālu pakāpi. Šādos apstākļos sabrūk arī šo zemju saimniecība, jo ne tikai cilvēkus, bet arī mašīnas un pat ražu cīņas traukmā iekaisušie laudis vienkārši apdej ar benzīnu un aizdedzina. Pazīmes rāda, ka Alžīrija, Maroka un citas kaimiņzemes tuvojas anarchijai. Un ļoti iespējams, ka anarchijai sekos nekas cits kā komūnisms.

V. Akacis.

Ar vienu roku dod, ar otru ņem atpakaļ

EDGARA ARDENSA KOMĒDIJA

6. turpinājums

Ivnings (pietrūkdamies kājās, stāv izmisis zeķēs). Piedod, piedodiet manu nekārtību, lūdzu, es vairs necerēju, ka...

Raitvūdes kundze. Nestāvi nu kā apcirpts jērs skārņa priekšā, bet ej aiz priekškariem un apģērbies!

(Ivnings paņem savas kurpes un svārkus līdz ar kakla saiti un ielien alkovā).

Raitvūdes kundze (aplūko telpu, pieskardamās priekšmetiem uz galda un citur). Putekļi... putekļi klāj visas malas! Viņš pat to nevar pieskatīt, lai Alma noslauka putekļus kā nākas. (Šķirsta kādu burtnīcu). Tā, redzams, kopš pagājušās nedēļas vēl arvien nav tālāk par virsrakstu tieis! Cik gausi, cik kūtri viņš domā! Un cilvēks ar tik lielām gara spējām un zināšanām! (Ivnings atgriežas sakārtojies, bet vēl arvien visai sakaunējies).

Raitvūdes kundze. Zini, ko Čārlij, es viņu dien' redzēju vienā žurnālā cildinošu atsauksmi par Henrija Mūra grāmatu Dzīvības zīmes uz Marsa. Mūrs tur tiek lielīts un slavināts vai līdz debesīm, arī viņa bilde tiek rādīta lasītājiem. Bet galu galā kas nu Mūrs kāds liels gars, bet, palūk, kā tiek celts žilbinošā slavas gaismā!... Es tā domāju, Čārlij, ka arī tev vajadzētu atkal pasākt ko citu, kā līdz šim. Saki, vai tad bez Marsa nav arī vēl citas planētas un zvaigznes pie debesīm, ko var tāpat aprakstīt?

Ivnings. Kā ne! Ir piemēram, Mēness, arī vēl zinātnē nepilnīgi apgaismots spīdeklis.

Raitvūdes kundze. Mēnesi es nu tev neieteiktu, tas par daudz redzēts un apnikts, bet izvēlies kaut ko neparastāku, tālāku — tad arī tavs nopelns būs lielāks.

Ivnings. Ir vēl piemēram Neptūns, Saturns, Venēra...

Raitvūdes kundze (atzinīgi). Redzi nu! Kāpēc tev neuzsākt pētījumus par Saturnu, Čārlij? Tas ļoti labs zinātnisks objekts, — jau pats planētas nosaukums Saturns skan impozanti!

Ivnings. Labi, es sākšu domāt par šo tematu... Man jau tūlīt veidojas pat virsraksts šim darbam. Ko tu saki, Patricij, ja to nosauktu par Ceļojums pa Saturna aizmūžiem? Es viņā iepītu labi daudz dzejisku ekskursu un tam varbūt būtu tādi paši panākumi kā manam Ceļojumam pa kaujas vietām Tunisijā, par kuŗu studenti bija tā...

Raitvūdes kundze (ne visai laipni pārtraukdama) Tu nu to savu Tunisiju necel visur galdā, tas jau novecojies produkts... (Piekāpīgāk). Bet ko es nācu, Čārlij... Piesēdīsimies tur uz dīvāna. (Abi apsēžas). Ko tu saki par šo kakla saites adatu?... Tas ir zeltā kalts 34 karatu rubīns, — tev nav jāzina, cik tas maksā.

Ivnings. Tas brīnišķīgs!

Raitvūdes kundze. Ņem to, tu vari to paturēt. Nu ņem — nebaidies!

Ivnings (sajūsmā, gandrīz asarām acīs, skūpstīdams viņas rokas, ko tā žēlīgi piešauj). Patricij, dārgā! Kā lai tev pateicos? Šādā, šādā manā dienā tāda laime! Un es varēju tik skumīgi domāt, tā grēkot! Piedod, piedod!...

Raitvūdes kundze. Nu, labi, labi — lai nu paliek. Bet, saki, ko lai es tev piedodu, jocīgais?

Ivnings. Es taču savā nepateicībā un nepacietībā sāku jau domāt, ka tu esi ar nodomu aizmirsusi, ka man šodien paliek 55 mūža gadi. Iedomājies tikai, kāds vecums, vecums! Un kā pagājuši šie daudzie gadi, laimīgie gadi! Sirsnības un mīlestības caurstaroti. Kas es būtu bez tevis, Patricij? Viss, ko esmu sasniedzis, viss, ko saucu par savu — par visu, par visu esmu parādā tev, bez tevis es nebūtu nekas...

Raitvūdes kundze (sirsnīgā piekāpībā). Nepārspīlē nu, Čārlij, neesi tik vienpusīgs. Arī tu manā dzīvē esi bijis vairāk kā nekas, kā tu centies man to attēlot. Savā laikā tu palīdzēji man izglītot mīļoto Mirtillu un tagad atkal savā laikā palīdzēji man pārciest lielās bēdas sakarā ar viņas nelaimīgo likteni. Tu allaž uzklausīji mani, un tas manai sirdij deva savādu gandarījumu un mieru. Bieži vien cilvēki mani pārprot un domā, kaae vienmēr esmu vajadzīgā mērā labsirdīga un līdzjūtīga un neskopa. Bet tā tas nav. Brīžiem zem paskarbās valodas es tikai slēpju pati savu vājumu. Arī tu mani bieži vien pārproti, Čārlij. Saki, kā tu varēji tā iedomāties, ka esmu tevi aizmirsusi! Protams, ne vienmēr tu esi attaisnojis manas uz tevi liktās slavas cerības, bet tie ir bijuši tikai pārejoši vājuma brīži, kas katru cilvēku var piemeklēt, īpaši manā vecumā... Bet aizmirsīsim to. Ļauj, Čārlij, noskūpstīt tavu pieri! (Viņš to dara). Nu neraudi tūlīt, neraudi! Es jau zinu, ka tu mani mīli ne mazāk kā es tevi.

Ivnings (galīgi atmiekšķējies no laimes). Tāds prieks, tāda laime! Un viss kopā vienā tādā dienā, tādā manā dienā!

Raitvūdes kundze (lietiški). Bet nu paliksim atkal prātīgi un pāriesim pie lietas ,jo tas nav galvenais, kamdēļ pie tevis nācu. Redzi, Čārlij, arī mani gadi nestāv uz vietas un arī es drīz būšu veca un nespēcīga un pat esmu jau tagad tāda.

Ivnings. Ak nē, Patricij, nav tiesa... nepavisam nav tiesa!

Raitvūdes kundze. Tu tagad ciet klusu un uzklausi s, jo tas būs ļoti svarīgi tavai nākotnei. Es jau ilgi par to esmu domājusi pēdējā laikā un tagad nu to esmu galīgi izlēmusi un apņēmusies. Esmu arī vairākkārt to sapņojusi, ka man drīzumā būs jāmirst. —

Ivnings. Ak, Patricij, neterrorizē mani!...

Raitvūdes kundze. Stāvi klusu, lūdzams!... Un lai gan es sapņiem neticu, tomēr mana sirds ir bailu pilna, ka vienā dienā varu nomirt... Tu nepārtrauc mani! Un ja nu es tā rīt vai parīt nomirstu, tad kas notiks, Čārlij, ar tevi? Ko tu iesāksi bez manas aprūpes un gādības? Tu būsi kā viļņos iekritis airis, kas izslīdējis laiviniekam no rokas. Es, protams, savā testamentā tev norakstīšu 50.000 dolaru, bet ar visu to, esmu pārliecināta, tu tomēr dzīvosi putekļos un neapkopts un izveicīgu draugu apkrāpts un iztukšots, jo tu gan esi ar retām gara spējām un izcilām zināšanām, bet tev nav nekādas reālās dzīves jēgas. Tāpēc, lai kāds godīgs cilvēks rūpētos un gādātu par tavām ikdienas dzīves prozaiskām vajadzībām, tev, Čārlij, tagad jāprecas!

Ivnings (iztrūcies). Bet Patricij!...

Raitvūdes kundze. Nu, nu neģībsti tūlīt! Sieviete, ko esmu izvēlējusies par tavu krietnu un uzticamu dzīves biedreni ir tev jau labi pazīstama, viņa ir labsirdīga un jauka būtne.

Ivnings (atžirgdams). Nu, tā taču tu esi pati, Patricij!

Raitvūdes kundze. Nepaliec rupjš, lūdzu, un ļauj man pabeigt!... Viņa ir jauka meitene, arī trūcīga, bez tuviniekiem un nodrošinātas nākotnes tāpat kā tu... Un tā ir mūsu Rita.

Ivnings. Tu laikam gribi ar mani dzīt jokus šodien, Patricij!

Raitvūdes kundze. Nebūt ne! Tā mana svētākā nopietnība. Viņa tev būs tikpat kā māsa, jo viņai tāda pati laba un žēlīga sirds kā man.

Ivnings (sagrauzts). Un pirmīt es biju sācis jau cerēt, ka tu tomēr mani vēl mazliet mīli...

Raitvūdes kundze. Protams, mīlu. Pat tik ļoti, ka tavas nodrošinātas nākotnes labā es gatava tevi atdot citai sievietei. Vai tas nav vislielākais altruisms, vislielākā atsacīšanās, viscēlākā labdarība sava līdzcilvēka labā?!... Jau daži šākuši par mani tenkot, ka esmu nenovīdīga, ka daži cilvēki neesot pat pietiekami paēduši... Šī pati kņaze Čavčavadze — manai mēlei vienmēr grūt izrunāt to vārdu! — ar launu prieku baumo to tālāk: es it kā ar vienu roku dodot, bet ar otru ņemot atpakaļ. Bet tā ir tīša pārpratšana vai ļaunprātība. To arī tu, Čārlij, zini, ka es visnotaļ tāda neesmu. Es spēju uzupurēties cita labā pat tādā mērā, kā diezin vai kāda cita manā vietā to iedrošinātos un spētu. Es nevienam nevēlu ļaunu un vismazāk, mīļo Čārlij, tev. Nu, un tāpēc esmu nākusi pie atziņas, ka šodien pat tev jāsaderinās ar Ritu.

Ivnings (kā pēdējo glābiņu meklēdams). Bet varbūt Rita nemaz negribēs pie manis nākt? Viņa būtu jukusi, ja...

Raitvūdes kundze. Nebaidies, gan gribēs, un turklāt nemaz nebūs jukusi. Tātad esi gatavs!

Ivnings. Uz ko tad?... Vai tad tu man liec iet un bildināt viņu? Ak, Dievin, Dievin!

Raitvūdes kundze. To bildināšanu izdarīšu es tavā vietā.

Ivnings. Bet man taču būs kauns viņai acīs rādīties, viņa smiesies par mani. Un turklāt es nemaz nezinu, kā saderināta vai precēta vīrieša stāvoklī jāuzvedas.

(Turpinājums sekos)

VECĀ PAAUDZ

Par jaunās paaudzes iz

Taisnībai ar Žēlastību uz pāris dienām bija jābrauc tautiskās būšanās uz kaimiņu steitiem. Padzirdējusi, ka vedējs būs Lampatāns, Taisnībene, vīra morāles glābšanas labā apņēmās nest upuri un paziņoja:

„Es arī braukšu. Man arī tur darīšanas."

„Bet Lampatānam, varbūt, pašam kādi braucēji?" Taisnība gudri iebilda.

„Nekas, saspiedīsimies ciešāki. Kā Vācijā dīpī laikos nebraucām? Reiz uz vienas kājas vilciena provejā nostāvēju no Hamburgas līdz Garmišai."

„Jā, tā bija mana kāja," Taisnība savienības atmiņās, bet tad turpināja, „Un kur bērni? Kas pie tiem?"

„Liliana vīkendā būs pie gērlfrendām, un Viktoriņu pieskatīs omā."

Taisnība gribēja būt labs znots un iebilst, ka arī Čamurienei vajagot nedēļas nogalē atpūtas, un ka nav labi vecu cilvēku izkalpināt, bet zvanīja telefons, un sieva aizgāja runāt.

Viņš nopūtās, paņēma laikrakstu, bet sievas atbildes tālrunī viņu satrauca no jauna.

„Pretams, mīļā Žēlastības kundze, protams... jā, es arī braukšu... ko? jūs arī? ... Brīnišķīgi! nebūs man vienai garlaicīgi ar tiem vīriešiem... Nē! Kam jums bēbīsiters? Mūsu omā var pieskatīt jūsu maziņos... Lai viņa ar Viktoriņu iet pie jums pārgult, — vai arī atvediet Mardžoriju un Darivari šeit — kā jums ērtāk... Nē, kas nu par apgrūtināšanu!..."

Tālāk Taisnība vairs neklausījās. Viņš salocīja avīzi, nolika uz galdiņa, cēlās un gāja — pirmoreiz mūžā ar skaidru apziņu gāja uz krogu. Piedzērties. Viens pats. Jo viņš bija bēdīgs. Un dusmīgs uz sievu.

„Asimilācija tāda!"

*

Čemurieni ar Viktoriju pie Žēlastībām atveda Lampatāns. Taisnības palika automobīlī sēdot un gaidīja. Žēlastība jau gāja laukā.

Pati vēl gramstijās gar Mardžorijas ratiņiem un ar vienu roku zīdaiņa lejas galu aiz kājām gaisā paravusi, ar otru tam ēpakšā bāza sausus autiņus.

„Eita vien, Žēlastības kundze, eita vien!" Čemuriene mīļi skubināja, „vai nu es nezināšu! Cik es bērnu neesmu izaukļējusi!"

Žēlastībene tomēr tik viegli neatstājās. Viss bija jāpaskaidro.

„Un te ir pudele, bet to gan tikai šūtu — viņai nāk zobiņi, tāpēc tāda nerkšķīga... Anton, kur tu paliki? Anton, sauc Darivari iekšā, lai nāk labdienu padot... Jā, es tūlīt iešu! Kas nav gatavs? Es nav gatava?! Drabiņa tāds! Vai tu kaut soli priekš ģimenes esi paspēris?

A. VOITKUS

Astrīdas Kobežgruntnieces viņete

9. turpin

„Kā tad, kā tad" Vagulāna nakti viņš mieru meklēdams bēg Varbūt viņš domāja — pie Cibu ciba? Ko?! Varbūt viņam pat īrējama? Ko?"

„Tā brīvā istaba jau gan bulkina kundze svieda akmeni kundzi es smieties neļaušu — atradīs, un kāja mums katrai

„Dāmas, dāmas!" Milzuma pašas izsauktos garus, „mums nedrīkst kļūt par iemeslu neva

„Kur te asumi?" Vagulāna saka, ko viņš domā, un es dom gan vajadzēja kaunēties skriet kungs šo bildinājis — it īpaši,

Pēdējo teikumu Vagulāna kā jauna namamāte pirmo paš

„Kas nav bijis?! Pati biju nīti rokā un Grunduļa jaunkur līgavainis. Un viņš neteica ne preti.

„Nu, lūk! Neteica nekā. Vagulāna kundze pasvītroja, tība! Nekas vairāk! Ko jūs

„Es?" Ziemeļa kundze dr ceļu, „man šķiet, ka katram p dzīves draugu."

„Pašam!" Cibulkina kund „jūs tā īstā, kas kādam ļauj d šam!"

Ziemeļa kundze piecēlās, pret Milzuma kundzi pagriezu

„Mas žēl, dāmas, mans lai

...DZIJA, UZVARĒJA"

...stra atver durvis

... kur redzamas gaumīgi pagatavo-... materiāli. J. Kreiļa uzņ.

...mei un kabatai. Bagātīgs veikalā ir ...arī drānu krājums, tā kā dāmām ...izraugoties vēlamo tērpa modeli, ...nav jāiet citur meklēt drēbi, bet to ...var iegādāties tunpat veikalā uz ...vietas. Tāpat A. Vitoliņas salonā ...ir jostas, cimdi, ziedi, grezna ve-...la un daudzi citi jauki sīkumi, kas ...tik nepieciešami pie daiļa un gau-...mīga tērpa.

A. Vitoliņas virs, kuŗu Saulaines vasaras viesi droši vien atcerās kā veiklu pavāru, salona pagraba telpās savukārt iekārtojis mēbeļu popēšanas darbnīcu, un pieņem pasūtinājumus krēslu, atzveltņu, dīvānu un visu citu guļamo un sēžamo ieriču darināšanai. Tā glīti iekārtotajā veikalā 1318 Bloor St. W., tel. LE 5-3725, pulsē straujas darba un panākumu pilnas darba dienas. V. var ar drošu pārliecību un ticību raudzīties nākotnē.

...kā rudenī. Bet tas vēl nav gals. Nav šaubu, ka Francijas trikolora pīlvošanas laiks arī pārējā Ziemeļafrikā iet neapturami uz galu.

Arī amerikāņi ir lāvuši saprast, ka viņiem nav pārāk liela vajadzība pēc turienes lidlaukiem. Taču bijušās Francijas koloniju zemēs brīvības cīņu uzliesmojumi un uzvaras ir tā satracinājušas turienes ne pārāk izglītoto ļaužu prātus tādā mērā, ka tie neatšķir draugu no ienaidnieka un derīgo no iznīcinātā. Dažādus ciltis jau tagad tur sākušas kariņus arī pašas savā starpā, jo gadiem nekārtotu rēķinu ir daudz, un nedrošība Ziemeļafrikā jau tagad sasniegusi totālu pakāpi. Šādos apstākļos sabrūk arī šo zemju saimniecība, jo ne tikai cilvēkus, bet arī mašīnas un pat ražu cīņas traucmā iekaisušie ļaudis vienkārši aplej ar benzīnu un aizdedzina. Pazīmes rāda, ka Alžīrija, Maroka un citas kaimiņzemes tuvojas anarchijai. Un ļoti iespējams, ka anarchijai sekos nekas cits kā komūnisms.

V. Akuls.

...tev jau labi pazīstama, viņa ir ...būtne.

...ms). Nu, tā taču tu esi pati, Pat-

...e. Nepaliec rupjš, lūdzu, un ļauj ...a ir jauka meitene, arī trūcīga, ...nodrošinātas nākotnes tāpat kā ... Rita.

...am gribi ar mani dzīt jokus šo-

...e. Nebūt ne! Tā mana svētākā ...būs tikpat kā māsa, jo viņai ...līga sirds kā man.

...ts). Un pirmīt es biju sācis jau ...ani vēl mazliet mīlī...

...ze. Protams, mīlu. Pat tik ļoti, ...as nākotnes labā es gatava tevi ...Vai tas nav vislielākais altru-...šanās, viscēlākā labdarība sava ... Jau daži šākuši par mani ten-...dīga, ka daži cilvēki neesot pat ... Šī pati kņaze Čavčavadze — ... grūt izrunāt to vārdu! — ar ļau-...tālāk: es it kā ar viņu roku do-...ot atpakaļ. Bet tā ir tīša pārpra-... To arī tu, Čārlij, zini, ka es vis-...Es spēju uzupurēties cita labā pat ...vai kāda cita manā vietā to ie-... Es nevienam nevēlu ļaunu un ..., tev. Nu, un tāpēc esmu nāku-...dien pat tev jāsaderinās ar Ritu. ...ējo glābiņu meklēdams). Bet var-...ribēs pie manis nākt? Viņa būtu

...ze. Nebaidies, gan gribēs, un tur-...kusi. Tātad ēsi gatavs!

...o tad?... Vai tad tu man liec iet ...Ak, Dieviņ, Dieviņ!

...ze. To bildināšanu izdarīšu es ta-

...nan taču būs kauns viņai acīs rā-...s par mani. Un turklāt es nemaz ...ta vai precēta vīrieša stāvoklī jā-

(Turpinājums sekos)

VECĀ PAAUDZE BRAUC UZ STEITIEM

Par jaunās paaudzes izdarībām mājās stāsta Augusts Nopūta

Taisnībai ar Žēlastību uz pāris dienām bija jābrauc tautiskās būšanās uz kaimiņu steitiem. Padzirdējusi, ka vedējs būs Lampatāns, Taisnībene, viņa morāles glābšanas labā apņēmās nest upuri un paziņoja:

„Es arī braukšu. Man arī tur darīšanas."

„Bet Lampatānam, varbūt, pašam kādi braucēji?" Taisnība gudri iebilda.

„Nekas, saspiedīsimies ciešāki. Kā Vācijā dīpī laikos nebraucām? Reiz uz vienas kājas vilciena provejā nostāvēju no Hamburgas līdz Garmišai."

„Jā, tā bija mana kāja," Taisnība saviebās atmiņās, bet tad turpināja. „Un kur bērni? Kas pie tiem?"

„Liliana vikendā būs pie gērlfrendām, un Viktoriņu pieskatīs omā."

Taisnība gribēja būt labs znots un iebilst, ka arī Čemurienei vajagot nedēļas nogalē atpūtas, un ka znav labi vecu cilvēku izkalpināt, bet zvanīja telefons, un sieva aizgāja runāt.

Viņš nopūtās, paņēma laikrakstu, bet sievas atbildes tālrunī viņu satrauca no jauna.

„Pretams, miļā Žēlastības kundze, protams... jā, es arī braukšu... ko? jūs arī? ... Brīniškigi! nebūs man vienai garlaicīgi ar tiem vīriešiem... Nē! Kam jums bēbīsiters? Mūsu omā var pieskaitīt jūsu maziņos... Lai viņa ar Viktoriņu iet pie jums pārgulēt, — vai arī atvediet Mardžoriju un Darivari šeit — kā jums ērtāk.... Nē, kas nu par apgrūtināšanu!..."

Tālāk Taisnība vairs neklausījās. Viņš saložļa avīzi, nolika uz galdiņa, cēlās un gāja — pirmoreiz mūžā ar skaidru apziņu gāja uz krogu. Piedzerties. Viens pats. Jo viņš bija bēdīgs. Un dusmīgs uz sievu.

„Asimilācija tāda!"

*

Čemurieni ar Viktoriju pie Žēlastībām atveda Lampatāns. Taisnības palika automobīlī sēdot un gaidīja. Žēlastība jau gāja laukā.

Pati vēl gramstījās gar Mardžorijas ratiņiem un ar vienu roku zīdaiņa lejas galu aiz kājām gaisā parāvusi, ar otru tam apakšā bāza sausus autiņus.

„Eita vien, Žēlastības kundze, eita vien!" Čemuriene mīļi skubināja, „vai nu es nezināšu! Cik es bērnu neesmu izaukļējusi!"

Žēlastībene tomēr tik viegli neatstājās. Viss bija jāpaskaidro.

„Un te ir pudele, bet to gan tikai siltu — viņai nāk zobiņi, tāpēc tāda ņerkšķīga... Anton, kur tu paliki? Anton, sauc Darivari iekšā, lai nāk labdienu padot... Jā, es tūlīt iešu! Kas nav gatavs? Es nav gatava?! Drabiņa tāds! Vai tu kaut soli priekš ģimenes esi paspēris? — Darivari, nāc — te ir Čemura kundze, tā būs tev un māsiņai siters, un Viktorija arī to paliks pa nakti, jūs abi parotaļajieties — uzspēlējiet ričrač vai citu ko — nu, saki labdien! Čemura kundze, ar to puiku jums būs grūtāk, viņš man vairs nemaz neklausa — Anton, nāc, saki, lai Darivaris klausa, — bet jūs ar viņu ar mīlestību, pa jaunam ar viņu nevar — jā, jā! Es jau eju! Es jau eju!"

Mātes monologa laikā Darivaris bija ienācis istabā un neuzticīgi skatījās Čemurienē. Tā, klāt taisīdamās, mēģināja viņam noglāstīt galvu, bet Darivarim izdevās pacirsties sāņus.

Uz ielas Lampatāns pūta auto tauri, un Žēlastībene, vēl pēdējo skatu saviem ložojumiem uzmetusi, padevās liktenim.

Darivaris un Viktorija nebija svešī. Viņiem bija kopējas skolas gaitas, kopējas intereses un vienāds pasaules uzskats.

„Kamon," Darivaris pameta galvu uz durvju pusi, „ies uz mūviem. Tev ir?"

Viņš pastiepa roku un pārādīja Viktorijai delnu. Tur gulēja apaļš, spožs sudraba naudas gabals.

„Well..." Viktorija papurināja savu horstēli un pieglaudās Čemurienei, „grennī — iedod kvartu, jā?"

„Kam tev naudu vajag?" tā neizprata jaunatnes mērķus.

„Mēs ar Darivari iesim uz... mums viens pikčers, jāredz."

Ar pikčeri tomēr nekas neizdarīja. Čemurene nokāva mākslas slāpes bērnu dvēseļlītēs tikpat brutāli kā Chruščevs Staļina piemiņu biedru sirdīs.

„Nekur neies! Dzīvojas tepat pa māju! Paskatās televīziju vai tāpat kaut ko..."

Televīzijas aparāts, izrādījās, bija bojāts — vakar bija, un Darivaris ar draugiem bija rotaļājušies istabā ar bumbu.

„Saplīsis? — Tad palasa kādu pasaku, vai iemācās kādu dzejoļīti — par kaķīti un zaķīti, vai tā."

Darivaris sāka izprast jauno situāciju.

„Well..."

Viņš pamāja Viktorijai, sabāza rokas kabatās un devās augšas stāvā.

Vecāku guļamistabā viņš sakrāva uz grīdas kaudzi vecu avīžu un žurnālu un šaušmīgā drebju skāpī divas mātes cepures un baltos cimdus. Vienu cepuri viņš uzlika galvā sev, otru iedeva Viktorijai.

„Kas tas būs?" Viktorijā pamodās sievišķīga ziņkāre.

„Fairalārm," Darivaris skaidroja, mušu izņīdēšanai iegādātajā smidzinātājā ūdeni liedams, „tas te būs distinguišer, un cepures ir ķiveres. Skaidrs?"

Viktorijai bija skaidrs.

Sameklējis sērkociņus, Darivaris laida kaudzei uguni klāt un rīkoja:

„Kāp augšā uz gultas — tu tur dūmos nosmaksi un ieksi no sekendflor lejā. Pag', te būs tīkls, es tevi uztveršu."

Viņš nosvieda sērkociņus, norāva gultai segu un paklāja uz grīdas.

Viktorija paklausīja un ierāpās Antona Žēlastības gultā.

Darivaris ņēma otru sērkociņu.

Par lielo bērnu patstāvīgo rotaļāšanos augšas stāvā Čemurienе bija priecīga.

„He!" viņa pie sevis runāja, „bērnus nevarot valdīt! Jāprot tikai pamodināt interese uz kaut ko cēlu — kodols viņiem labs."

Zīdainis ratiņos gulēja kluss un mierīgs, rociņas atliecis un laiku pa laikam lūpiņām pačapstinādams.

Aiz gara laika Čemuriene parausīja virtuvē pāris atvilktnes, bet, nekā īpaši smādējama neatradusi, atgriezās pie Mardžorijas.

Bērniņš gulēja un miegā smaidīja.

„Ko viņa tik mierīgi guļ, — ka nav slima? Un ko viņa tā to mutiņu kustina?" Čemuriene iedomāja, „varbūt slapja?"

Viņa pacēla zīdaini uz rokām un iztaustīja — guļas vieta bija sausa. Drošības labā viņa sāka atraisīt autiņus, — dažreiz tāds zīdainis ir slapjš iekšpusē, bet ārpusē tīkai izliekas šauss. Simulē, tā sakot.

Bērns tomēr bija sauss. Īstenībā — bija bijis, jo, tīšanas atmosfērā, Mardžorija sāka brēkt. Līdz ar diafragmas pastiprinātu darbību notika tas, kam bija jānotiek.

Čemuriene bija sajūsmā.

„Laba meitiņa, miļa meitiņa! Kuš, kuš, pelīte! Ko nu tā brēc! Redz', kādu lielu slapjumu bērns iztaisīja! Ai, ai, kas par slapjumu — kā tad bērns tādā lai gulētu? Tad jau jābrēc, gribi vai negribi..."

Runādama un Mardžoriju slavēdama, viņa nemanīja, ka otrā stāvā radusies dzīvība. Tikai tad, kad Mardžorija vienu brīdi atņēma elpu, viņa sadzirdēja dažus atsevišķus, bet totiesu jo skaļus brēcienus. Pēc balss likās Darivaris.

„Fair! Fair! Kam on! Fair!"

Tad viņai degunā iesitās tāda kā gruzduma smaka.

Gruzduma smaka?

Ar vienu lēcienu viņa bija priekšnamā. Tur viņa paķēra savu cepuri, mēteli un rokas somiņu. Tad atpakaļ pie zīdaiņa. To tāpat pusvīstītu iesvieda ratiņos un tam virsū visu, kas glābjams un kas trāpījās rokās — cepuri, mēteli somiņu, ātrumā no galda norautu galdautu, mīksto mēbeļu saudzējamās sedziņas, kamīna pulksteni un jaunāko avīzi. Tā bija vēl nelasīta — tāpēc.

Mardžorijas ratiņi durvīs drusku iesprūda, bet Čemuriene nebija sieva, ko aizturētu stenderē iekēries zīdaiņu ratiņu ritenis. Kaut gan bērnam tas nepatika un tas zem glābjamo mantu kaudzes kliedza kā Taisnība pēc trimdas vienprātības, nekas tomēr nelīdzēja. Čemuriene parāva ratiņus pa labi, pa kreisi, drusku pakratīja — un ārā bija. Viena riteņa gan trūka un stenderē bija rops, bet darbs bija veikts.

Izglābusi uzticēto kuslo dzīvību un svarīgākās vērtības, viņa metās atpakaļ glābt lielos bērnus.

Viņu sagaidīja baigs klusums.

„Vai die'! Vai die';" viņa ievaidējās, „jau beigti! Jau sadeguši!"

Lai neviens viņai vēlāk nepārmestu, ka nav darījusi visu iespējamo, viņa tusnīdama un elsodama kāpa otrā stāvā.

Viņai pretī nāca klusums.

Un dūmu smaka.

Viņa pielika ausi durvīm, aiz kurām plosījās ugunsgrēks, kas bija — aprijis — nē, ir domāt negribējās...

Klusums. Smaka.

Tad viņa vēra durvis.

Viktorija un Darivaris sēdēja katrs savā istabas kaktā un lasīja komikus. Viņu sejas un rokas bija melnas.

Telpas vidū bija apdegušu, salaistītu avīžu kaudze, uz Žēlastību gultām šādi „ar apģērbu gabali, mušu indes smidzinātājs, uz grīdas sega un divi dūnu cepures. Ar spalvām, puškiem un pulķem.

Cepures?

„Kas te notiek?" Čemuriene atguva valodu.

„Nekas," Viktorija izbrīnījusies pacēla galviņu, jo Darivaris bija pārāk iegrimis savā lasāmvielā, „mēs rotaļājāmies — fair. Un tagad **lasām.**"

Tad viņa izstaipījās un laipni apjautājās:

„Amd how are you, dear?"

Augusts Nopūta

Andrievs Salmiņš

MANAM TĒVAM

VĪZIJA

Cīnīt, kā tērauda salti stari,
Tumšā lokā gāja tēvi ēdz;
Gurdā lokā liekties tu vari,
It kā mākoņu viesuļa dzēst.

Ciets kā tērauds un salts kā ledus,
Aizgāji ziemeļu vējiem līdz;
Prātu mulsini man kā medus,
Putu vītnes pelēkas vīts...

Ingus Nāruns koncertēs latviešu studentu kongresā Mineapolē

16.-tam latviešu studentu kongresam, kuŗā pulcēsies delegāti pārstāvot pāri par 200 latviešu studentu brīvajā pasaulē, savu piedalīšanos apsolījis izcilais čellists Ingus Nāruns. Viņa koncerts notiks svētdien, 2. septembrī, plkst. 20.00 Minesotas universitātes Scott Hall auditorijā.

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRATU TRAĢĒDIJA

Bruno Kalniņš: „Latvijas sociāldemokratijas 50 gadi, LSASP Ārzemju komitejas 1956. g. izdevums

X

Dīvainā kārtā šos uzskatus iedzīvināja Padomju Savienība, uzspiezdama bažu līgumu un sev draudzīgas valdības nodibināšanu.

Mēs, no autora arī uzzinām, ka „Fr. Vesmaņa dzīvoklī Meža parkā noturēja Saeimas s.-d. deputātu apspriedi..." un „bija nodoms likvidēt Ulmaņa režīmu un atjaunot Saeimas darbību, radot plašu koalīciju valdību Latvijas glābšanai," bet „Ulmaņa gāšanas akcija neizdevās armijas pārstāvju svārstības dēļ".

Autoram, kā vēsturniekam nedara nekādu godu un viņa grāmatai nenāk par labu arī apgalvojums, ka „1940. g. 17. jūnijā Ulmaņa valdība ielaida padomju okupācijas karaspēku Latvijā bez pretestības un protesta." Vai autors nebūtu varējis paskaidrot, cik ilgi šāda pretestība būtu varējusi turpināties un ko būtu palīdzējuši protesti? Šādus protestus jau mūsu sūtņi iesniedza. Šoreiz pret šo varmācību neviena sociālistiskā internacionāle gan neiestājās. Izsludinātās „saeimas" vēlēšanās gan savu sarakstu sastādīja pilsoņi, bet s.-d. glēvi izvairījās.

„Sociāldemokrati šinī blokā nepiedalījās, jo viņiem tai laikā jau bija informācija, ka opozicijas sarakstus nepielaidīs, ko P. Kalniņš paziņoja A. Ķeniņam, bet bloka vadītāji šai informācijai vēl neticēja," raksta autors, tomēr viņš nepaskaidro, no kurienes soc.-dem. bija šī drošā informācija, kas būtu bijis pakalpojums mūsu politiskai vēsturei. Jādomā, ka nabas saite starp pie komūnistiem pārgājušiem agrākajiem s.-d. un tiem kas vēlāk pie viņiem pārgāja, bija vads, pa kuŗu informācija bija nonākusi pie s.-d. Domāju, ka pilsoniskais bloks neloloja lielas cerības, ko apstiprina arī citu autoru atmiņas par šo notikumu, bet gribēja parādīt apsveicamu politisku varoņību, pierādot, ka komūnisti baidās no vēlēšanām ar diviem vēlētāju sarakstiem pat tad, kad visa zeme bija padomju karaspēka pārpludināta! Autoram gan vajadzēja šo jautājumu pamatīgāk izpētīt, bet nesaukt par naīviem vīrus, kas vēlāk sava eksperimenta dēļ samaksāja ar ciešanām un pat dzīvību.

Arī apgalvojums, ka „Ulmanim bija maldīga iedoma, ka viņam joprojām ir un būs faktiskā vara un ka, sadarbojoties ar okupācijas varu, izdosies valsts neatkarību saglabāt līdz kara beigām," ir visai vāji pamatots. Ulmanis bija pārāk labs politiķis, lai tik naīvi domātu, un pietiekami pazina boļševiku metodes, lai ticētu viņu vārdiem. Ja jau nelaime būtu Ulmaņa naīvitātē, tad taču Lietuvas un Igaunijas valstsvīriem būtu izdevies savas valstis izglābt no jaunā likteņa...

Kā parasts, s.-d. Latvijas liktenīgajā stundā nekā nedarīja, un „vecā soc.-dem. partija padomju okupācijā nedarbojās," kas gan netraucēja tās redzamiem darbiniekiem un Latvijas neatkarības laika deputātiem pieņemt „administratīvus vai politiskus amatus pie Kirchenšteina valdības," jo „V. Bastjāni iecēla par departamenta direktoru finanču ministrijā, bet K. Lorencu par bankas direktoru," un „sekojot armijas vadības lūgumam un dibinotles uz dažādu politiķu apspriedes lēmuma, Br. Kalniņš, kā ilggadīgais Saeimas kara lietu komisijas locekļu, uzņēmās 1940. g. 8. jūlijā būt par Latvijas armijas politisko vadītāju"... Visai naīva, lai neteiktu vairāk, ir autora taisnošanās šai jautājumā.

Jā mēs noticētu, ka autoru „piespieda" uzņemties „politruka" pienākumus kopā ar veselu virkni mazāka kalibra „politrukiem," tad autors mums neko nemin par ceļiem, pa kādiem tas iekļuva par mācības spēku Latvijas universitātē, bet aprobežojas tikai ar paziņojumu, ka „dažus mēnešus vēlāk viņu ar līdzīgu motivāciju atlaida no darba arī Latvijas universitātē." Nezinātājiem var rasties iespaids, ka atlaists kāds ilggadīgs LU mācības spēks. Tāpēc būtu bijis interesanti zināt, kādā ceļā Kalniņš bija iekļuvis fakultātes mācības spēka godā? Autors, diemžēl, skaidrību šai lietā nav gribējis mums dot, un jādomā, ka viņam ir kas slēpjams.

Citi s.-d. bija gājuši tālāk par savas partijas, kas nedarbojās, sprausta robežām, un „nedaudzi partijas darbinieki," raksta autors, „pārgāja pie komūnistiem, bet arī tie neieguva politisku lomu." (!) Autors apgalvo, ka bijuši „tikai seši šādi pārgājēji: A. Bušēvics, A. Rudevics un daži jaunākie LSDSP darbinieki." Nebūtu bijis par ļaunu, ja autors būtu minējis arī to vārdus...

Raksturīgi arī, ka „šī Ulmaņa laikā nelegālā partija darbību izbeidza 1940. g. jūnijā," bet autors neatroda vairāk ko paskaidrot, kā tikai to, ka „arī uz tās biedriem komūnistu vara raudzījās ar aizdomām." Vai tad varenie revolūcionāri bija par bailīgiem, lai tieši komūnistu laikā, kad viņi būtu varējuši visvairāk palīdzēt pagrīdē pretoties komūnistiem, izmantojot savu ilggadīgo pieredzi konspirācijā, turpinātu darboties?

Liekas, ka mēs nedarīsim s.-d. pāri, ja pieļaidīsim varbūtību, ka viņi patiesi gribēja sameklēt kopīgu fronti ar saviem idejiskiem brāļiem — komūnistiem, bet cieta neveiksmi, pierādīdami vēlreiz savu politisko tuvredzību, ko tie tik ļoti labprāt pārmet citu politisku novirzienu darbiniekiem.

Vājākais un visvairāk attālinātais no patiesiem notikumiem, bez šaubām, ir autora grāmatas posms, kuŗā attēlotas „3 diktatūras," bez vecu rēķinu noslēgšanas ar K. Ulmani un izrēķināšanās ar vācu okupāciju; resp. ar latviešiem, kas šauro iespēju robežās mēģināja šo okupācijas režīmu padarīt latviešiem paciešamāku; autors dīvaini saudzīgi un mīksti pieiet komūnistu diktatūras necilvēcībām, kas taču pārspēja visus režīmus, kādi vien Latvijā valdījuši.

Kaut gan autors mēģinājis attēlot Ulmaņa un vācu okupācijas laikus daudz drūmākās krāsās nekā komūnistu diktatūras periodu, tomēr minētos laika sprīžos LSDSP ir varējuši nelegāli darboties, un 1943. g. 28. jūlijā pat CK varējuši pieņemt „rezolūcijas" satversmes jautājumos. Interesanti, ka tanīs mēs atrodam šādu atzinumu: „Salīdzinot ar līdzšinējo satversmi, pēc Skandināvijas demokratisko valstu parauga paplašināmas valsts prezidenta un ministru prezidenta tiesības," lai gan nav zināms, ka Skandināvijas valstīs būtu karaļu vietā nākuši valsts prezidenti! Pilnīgi Ulmaņa garā ir atzinums, ka „izskaužamas daudzās partijas," radot Latvijā „3-4 politisko partiju sistēmu." Autora noslēpums paliek, jo tas savos komentāros nav atklājis, kāpēc taisni tik daudz partijas, bet ne veco demokratu parastās divas partijas... Arī mazie vēlēšanu apgabali bija Ulmaņa doma.

Sarkanarmijai tuvojoties, „partijas vadība un LCP deleģēja 1944. g. septembrī Dr. P. Kalniņu uz Zviedriju, bet jūrā viņu kopā ar Dr. A. Lietuvieti aizturēja kāds vācu kuģis un aizveda uz Vāciju." Varētu domāt, ka nu abiem s.-d. redzamiem darbiniekiem pienāka pēdējā stunda, ja varētu ticēt autora briesmu stāstiem par „naciķiem", bet tai vietā šo cienījamo vīru drīz vien varēja redzēt sveiku un veselu Vācijā... Arī ar Lietuvieti nekas launs nebija lēcies... Bet zināms, kas notika ar tiem, kuŗu laivas krita tai pašā laikā Padomju Krievijas ļaužu rokās...

Raksturīgi arī, ka autora tēvs bija cerējis atrast patvērumu pie Šveices s.-d, bet tas viņam nebija izdevies, un autors mums par to pavēsta: „Pauls Kalniņš mira 1945. g. 26. augustā Becavas ciemā, Austrijā, netālu no Šveices robežas", jo Šveices biedri nebija varējuši panākt ,lai viņu ielaiž minētajā zemē veseļoties. un „Šveices valdība tikai pēc P. Kalniņa nāves atļāva to pārvest uz St. Galēnu, kur notika P. Kalniņa kremācija."

(Nobeigums sekos)

A. VOITKUS

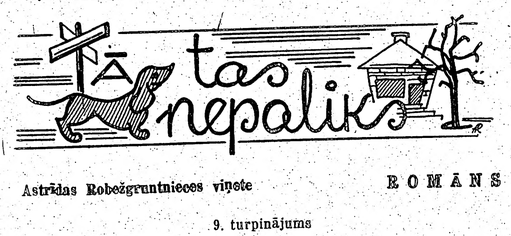

Astrīdas Robežgruntnieces viņste

ROMĀNS

9. turpinājums

„Kā tad, kā tad" Vagulāna kundze zobojās, „varbūt tai naktī viņš mieru meklēdams bēga pie Grunduļa jaunkundzes? Varbūt viņš domāja — pie Cibulkiniem būs klusums un saticiba? Ko?! Varbūt viņam pat likās, ka tur kāda istaba izīrējama? Ko?"

„Tā brīvā istaba jau gan atradās Vagulānu mājā," Cibulkina kundze svieda akmeni atpakaļ „un par Grunduļa jaunkundzi es smieties neļaušu — tik labu mītnieci neviens neatradīs, un kāja mums katrai kādreiz var paslīdēt."

„Dāmas, dāmas!" Milzuma kundze mēģināja noklusināt pašas izsauktos garus, „mums var būt dažādi uzskati, bet tas nedrīkst kļūt par iemeslu nevajadzīgiem asumiem!"

„Kur te asumi?" Vagulāna kundze nesaprata, „katrs pasaka, ko viņš domā, un es domāju, ka Grunduļa jaunkundzei, gan vajadzēja kaunēties skriet apkārt un stāstīt, ka Pūpola kungs šo bildinājis — it īpaši, ja tas tā nemaz nav bijis!"

Pēdējo teikumu Vagulāna kundze uzlika galdā tik lepni kā jauna namamāte pirmo pašas cepto plāceni.

„Kas nav bijis?! Pati biju klāt, kad viņš tur stāvēja sunīti rokā un Grunduļa jaunkundze teica — šis kungs ir mans līgavainis. Un viņš neteica nekā, „Cibulkina kundze turējās pretī.

„Nu, lūk! Neteica nekā! Tātad nepiekrita šai afērai!" Vagulāna kundze pasvītroja, „es jau teicu — izgudrota viltība! Nekas vairāk! Ko jūs par to sakāt, Ziemeļa kundze?"

„Es?" Ziemeļa kundze drošības labā meklēja zelta vidus ceļu, „man šķiet, ka katram pašam jālauj izšķirties par savu dzīves draugu."

„Pašam!" Cibulkina kundze pateica skaidri, ko domāja, „jūs tā īstā, kas kādam ļauj darīties pašam! Jāsmejas — pašam!"

Ziemeļa kundze piecēlās, paskatījās rokas pulkstenī un, pret Milzuma kundzi pagriezusies, paziņoja:

„Mas žēl, dāmas, mans laiks ierobežots, un bez tam jūtu, ka mana klātiene te vairs nav vēlama. Sveikas dāmas — varbūt citreiz tiksimies mazākā pulciņā."

Pateica un liela un stalta devās uz durvīm.

Iestājās nepatikams klusums. Milzuma kundze nikni paskatījās Cibulkina kundzē, kas kā nesaprazdama cēla pašreiz kafijas tasi pie lūpām, pārlaida acis pārējo dāmu ledaini smīnošajām acīm un tad metās Ziemeļa kundzei pakaļ.

Par ko abas draudzenes aiz durvīm runāja un kā notika galīgā atvadīšanās, neviena zināt nedabūja, tikai Milzuma kundze agriezusies diezgan sūtrupi noteica, ka vajagot gan apdomāt, ko un kam sakot.

„Galu galā — Ziemeļa kundze ir dāma," viņa nobeidza, „un ja arī viņa domā, ka saderināšanās nav uzskatāma par notikušu, tad tā arī būs."

„Ak tā tad arī būs!" Cibulkina kundze trieca tasīti galdā. Bet es saku, ka tas tā nepaliks! Es vis neļaušu ar savu mītnieci tā darīties! Ko domā — nāks pie šās naktī, kad jaunkundze jau gultā, bet pēc tam atstās! Lai tad iet tiesā un es par liecinieci! Un tad, puisīt, — preci vai maksā! Šitai zemē puišu niķus dzīt neyarēs!"

„Kas jūs viņai par advokātu?!" Vagulāna kundze noprasīja, „un ar tiesām nedraudiet — lai te liecinātu, tad jābūt pašam redzējušam. Te viss zem zvēresta, un nepareizus liecinieku soda!

„Tā, tā, tā! Tad tik tālu gan jau! Par palšu liecinieci mani sauks! Labi, labi, labi! Tad jau tiksimies, kur daža laba par citu apvainošanu uz ilgāku laiku no vīra dabūjusi atvadīties! Šajā zemē jau pie brīvas maizes viegla tikšana. Apvainojiet vien, apvainojiet!"

Un Cibulkina kundze sekoja Ziemeļa kundzes cēlajai priekšzīmei un atstāja sabiedrību, kas apšaubīja viņas taisnības mīlestību.

* o

Piesmakušajā kino vairāki simti acu pāru aizrautīgi sekoja cildenā varoņa nepārtrauktajām cīņām ar ļaunajiem sāncenšiem par zelta atradnes izmatošanas tiesībām. Uz ekrāna zibēja dunči un dzirkstīja naidpilnas acis, zirgi cēlās pakaļkājās un jātnieki krita, vēl pēdējā mirklī ar labi tēmētu šāvienu, vai zibenīgu naža dūrienu iznīcinādami savu ienaidnieku. Varonīgi vīrieši, skaistas un tikumīgas sievietes, neliešķi, vazaņķi, laimes meklētāji un uzdzīvotāji lika skatītājiem aizmirst ikdienu un dzīvot līdzi dzīvi, kādu ikdienā tie ne spēj, ne drīkst. Zem kājām čabēja iepriekšējo kino apmeklētāju izmētātās turziņas, šokolāde, iesaiņojamie papīri un citi atkritumi. Katrai jaunai skatītāju maiņai atstājot teātri, atkritumu kārta kļuva kuplāka un bagātāka.

Vienā no pēdējām rindām, plecu plecam piespiedušī un rokās saķērušies sēdēja Graudumu Rita ar Aivaru Kamolu.

Aivars Kamols pirms divi nedēļām bija darbā dabūjis paaugstinājumu. Viņš strādāja kādā lielā elektrisko piederumu uzņēmumā jau sesto gadu, bet visu laiku bija darījis nemācīta strādnieka darbu. Brīvajā laikā viņš bija apmeklējis vakara kursus, izmācījies par tehnisko zīmētāju un pēc attiecīga diploma iegūšanas iegājis darba devēja kabinetā un lūdzis spējām un izglītībai atbilstošu darbu.

Tagad viņš sēdēja kopā ar citiem zīmētājiem blakus inženieru istabai un zīmēja neskaitāmus dažādu modeļu pārlabojumus, izveidojumus, uzmetumus, aplēses un diagrammas, kas kuŗā brīdī bija vajadzīgs. Alga viņam bija mazāka kā iepriekš, un uz to viņam bija aizrādījis arī priekšnieks, bet Aivaram bija savi nodomi:

Nauda nav tik svarīga. Bet tā man būs vairāk laika un vakaros nebūšu tik noguris kā pēc astoņām stundām pie spiedes. Gribu mācīties tālāk."

„Tālāk?" darba devējs bija pasmīnējis, „par ko?"

„Par inženieri," Aivars bija atklājis nodomu, un dabūjis vietu pie zīmējamā dēļa.

Par Aivara darba maiņu vispriecīgākā bija Rita — tagad viņi varēja sastapties biežāk un ilgāk, jo kopš nakts maiņu izbeigšanās Aivars bija mājās ik vakarus. Kaut arī joprojām visus brīvos brīžus viņš urbās grāmatās un sēdēja pie zīmējumiem, tagad viņa vismaz zināja, ka viņš kuŗu katru brīdi sasniedzams.

Divi vakarus mēnesī viņš bija apsolījis pilnīgi veltīt Ritai. Šis bija viens no tiem.

Izrādi noskatījušies un kopīgi atzinuši, ka filma nav bijusi ne ieejas biļešu ne patērētā laika vērta, viņi roku rokā atstāja kino.

Iela bija gaiša un trokšņaina, skatu logi mirdzēja spilgtās gaismās, un gar namu fasādēm visos virzienos nirbēja dzeltenas, zaļas, sarkanas un baltas spuldzītes, veidodamas uzrakstus, saukļus, emblēmas, un pat dažādu dzīvnieku tēlus.

„Aivar," Rita paspieda drauga roku ciešāk, „neved mani vēl mājā. Paklaiņosim pa ielu. Parunāsimies — tik maz es tevi redzu."

Aivars atbildēja uz rokas spiedienu un paskatījās lejup Ritā — viņai bija deviņpadsmit gadu, viņa bija ģimnazijas pēdējā klasē, un kopš apmēram gada viņi bija solījušies par spīti visiem reiz saiet kopā.

Visi — tie šinī gadījumā galvenokārt bija Grauduma kundze. Pirmoreiz padzirdējusi, ka Rita bijusi kopā ar Aivaru Kamolu, viņa bija meitai nolasījusi garāku lekciju par sabiedriskā stāvokļa atšķirībām, pienākumu pret slavenu pagātni un vārdu un citām tādām lietām.

(Turpinājums sekos)

Kultūras apskats

Latviešu mākslas cienītāju biedrība Zilais zirneklis rīko nākošo mākslas darbu izlozi 29. jūlijā — French Art Center telpās Nujorkā. Izlozē būs pāri par 20 latviešu mākslinieku eleznu. Zilā zirnekļa biedru skaits jau sniedzas pie 200, kas izkaisīti pa visu Ameriku. Jauni biedri var pieteikties līdz 20. jūlijam uz sekojošu adresi: Mr. R. Kalniņš, 2 King Street (store), New York 12, N.Y.

Anšlava Eglīša romāna Cilvēks no mēness tulkojums igauņu valodā iznācis Toronto Estoprint izdevumā.

Rakstnieks Mārtiņš Zīverts sarakstījis jaunu lugu Zeme un zāle un ar šī darba izrādēm apceļojis latviešu dzīves vietas Vācijā.

Gleznotājs Jānis Kalmīte, kas dzīvo Mineapolē, iecerējis izstādes vairākās ASV pilsētās, kuŗām intensīvi gatavo jaunus darbus.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtījumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtījumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Militiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937 (pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto PIRMDIENĀS SLĒGTS

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķigās, sievišķu un veneriskās slimībās

8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

ESIET MODRI - SAUDZĒJIET DZĪVĪBAS

Traģiski redzēt nogalinātus vai ievainotus cilvēkus, kas nākuši no Eiropas veidot dzīvi Kanadā, bet, nezinādami pastāvošos noteikumus, šai zemē cieš neveiksmes.

Nelaimes gadījumi galvenokārt beidzas ar nāvi personām vecumā no trīs līdz četrdesmit gadiem.

Bez šaubām, pastāv likumi un noteikumi satiksmes regulēšanai, un policijas ierēdņi dara visu iespējamo, lai samazinātu nelaimes gadījumus, bet liela atbildība krīt uz pašiem iedzīvotājiem.

Palikt neievainotam dzīvā satiksmē ir jācenšas katram. „Turiet acis un ausis vaļā, pirms sperat soli," mācām bērniem skolās, un tas ir labs piemērs ikkatram.

Personām, kas pieradušas pie Eiropas satiksmes, sākumā ir grūti pierast pie tik daudz automašīnām, kas šeit brauc ar diezgan lielu ātrumu. Satiksmes negadījumos cieš galvenokārt tie, kas ir pāri pusmūžam.

Te ir daži norādījumi, kas jāievēro:

1. **Labi apskatiet abus virzienus, pirms krustojat ielu.**
2. **Neuzturieties starp noparkotām mašīnām.**
3. **Iemācieties atšķirt visus signālus un uzrakstus.**
4. **Šķērsojiet ielu vienīgi norādītajās vietās.**
5. **Soļojiet, neskrieniet, kad nokāpjat no trotuāra.**

Neesiet pārsteigti, ja kādreiz bērni jums pastāsta satiksmes noteikumus. Ievērojiet, ka tie ir apmācīti. Dariet visu iespējamo, lai saudzētu dzīvības — reizē arī paši savu.

Telpa rezervēta, lai palīdzētu sabiedrībai Labatt's BREWERS SINCE 1828 JOHN LABATT LIMITED

Nupat pienākušas grāmatas:

K. ZARIŅŠ, romāns,
DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES
Iesieta $2.60, broš. $2.00

R. RAIDS
KAD KRIEVI NĀK
Cena $5.00

APSIŠU JĒKABS
BAGĀTI RADI
Cena $2.40

J. KLIDZĒJS
DŽENITORS
$4.00

I. LIEPSALA
SUMPURŅU LAIKS
$2.80

ANSLAVS EGLITIS
LĪGAVU MEDNIEKI
$3.50

ES NEBIJU VARONIS
$4.50

K. IEVIŅŠ
PIE TEIKSMOTĀ EZERA
$4.00

AD. ERSS
KRUSTS CEĻMALĀ
$4.00

KN. HAMSUNS
JŪSMOTĀJI
$2.25

T. HARDIJS
SKAIDRA SIEVIETE
$3.80

J.TORVALDS
MĪKLAINIE LIKTEŅI
$2.80

TRIECIENS UZ BERLĪNI
$3.50

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

PIENA VIRAS

Piena viras ir ļoti barojošas, viegli sagremojamas un ātri pagatavojamas.

Piena viras gatavo no pilnpiena, atšķaidīta ar ūdeni vai arī no vājpiena. Var gatavot arī no paniņām. Vienai personai lieto ½ ltr. šķidruma.

PIENA VIRA AR RĪSIEM

2 ltr. piena, ½ ltr. ūdens, 1/2 mārc. rīsu, 20 gr. sviesta, sāls pēc garšas.

Rīsus noskalo un vāra uz lēnas uguns, kamēr rīsi mīksti, pieliek sāli un sviestu.

PIENA VIRA AR RIVĒTU KARTUPEĻU ĶIĻĶENIEM

2 ltr. piena, 2 mārc. kartupeļu, sāls pēc garšas, 50 gr. sviesta.

Pienu uzvāra, pieliek sāli un ieliek ķiļķenus. Ķiļķenu mīklai nomizo, nomazgā un sarīvā kartupeļus, nospiež sulu, pieliek sāli, 1 ēd. kar. skāba krējuma un tik daudz miltu, lai mīkla būtu bieza, tad virā ieliek ķiļķenus un vāra, kamēr tie uzpeld.

Kartupeļu ķiļķenu mīklai var arī nelikt klāt krējumu un miltus, bet mazliet kartupeļu sulas. Ķiļķeni tad būs sīkstāki.

PIENA VIRA AR MIEŽU PUTRAIMIEM

1 ltr. ūdens, 1,5 ltr. piena, 0.5 mārc. putraimu, 2 ēd. kar. skābā krējuma.

Putraimus noskalo aukstā ūdenī un vāra ūdenī mīkstus, tad pielej pienu un uzvāra. Pasniedzot galdā, pieliek skābu krējumu.

AUZU PĀRSLU VIRA

2 ltr. piena, 80 gr. auzu pārslu, 50 gr. sviesta, sāls pēc garšas.

Pienu uzvāra un maisot ieber auzu pārslas, vēlreiz uzvāra, pieliek sāli un sviestu.

PIENA VIRA AR BIEZPIENA ĶIĻĶENIEM

1,5 piena; 0.5 ūdens, 1 mārc. biezpiena, 50 gr. rīsu, 1 ola, 2 ēd. kar. miltu, sāls pēc garšas.

Rīsus noskalo un vāra ūdenī. Biezpienu izmaļ ar gaļas mašīnu, pieliek olu, sāli un miltus un labi savāritiem rīsiem pielej pienu, uzvāra un liek ķiļķenus. Gatavai virai pēc vēlēšanās var pielikt skābu krējumu un sviestu.

PIENA VIRA AR SAKNĒM

1 ltr. ūdens, 1 ltr. piena, 3 mārc. sakņu-burkāni, kāposti, zirnīši un kartupeļi, 50 gr. sviesta. Sāls pēc garšas.

Burkānus notīra un nomazgā, sagriež mazos gabaliņos un vāra vieglā sāls ūdenī, pievieno izlobītus zirņus, kāpostus un beidzot kartupeļus. Vāra, kamēr mīksti. Pielej pienu un vēlreiz uzvāra. Pieliek sviestu un sāli pēc garšas.

PIENA UN LOCIŅU VIRA

1,5 mārc. kart., 3 lociņu kāti, 50 gr. sviesta. 1 ēd. kar. miltu, 1,5 ltr. piena, 0,5 ltr. ūdens, 1 sīpols, sarīvēts muskata rieksts un sāls pēc garšas.

Notīrītus kartupeļus sagriež šķēlēs, lociņus un sīpolu sagriež un izsautē sviestā, pārlej verdošu ūdeni, pieliek sagrieztos kartupeļus un vāra, kamēr top mīksti, tad pielej pienu, pieliek garšvielas un uzvāra.

PANIŅU VIRA AR PUTRAIMIEM

½ mārc. miežu putraimu, ½ ltr. paniņu, 2 ltr. ūdens, 3 ēd. kar. miltu, 3 ēd. kar. cukura, sāls pēc garšas.

Putraimus noskalo un uzliek vārīties ar aukstu ūdeni, pievieno sāli un vāra, kamēr mīksti. Paniņās iejauc miltus, pieliek cukuru un maisot pievieno virai, vāra 10 minūtes.

PANIŅU VIRA AR RUDZU MAIZI

1 ltr. paniņu, 40 gr. miltu, 30 gr. cukura, 150 gr. svaigas rudzu maizes, sāls pēc garšas, 3/4 ltr. paniņu uzvāra, pārējās atšķaida miltus un maisot pievieno verdošam šķidrumam un kuļot uzvāra. Pieliek cukuru un sāli un mazos 4-kantainos gabaliņos sagrieztu rudzu maizi.

AUKSTĀ PANIŅU VIRA

1 ltr. paniņu, 1 šķēle citrona, 75 gr. sarīvētas rudzu maizes, 50 gr. cukura, 2 ēd. kar. novārītu rozīņu.

Visas piedevas līdz ar garšvielām labi sakuļ un noliek vēsā vietā.

PANIŅU — KARTUPEĻU VIRA

1 ltr. paniņu, 40 grn miltu (4 ēd. kar.), 2 ēd. kar. skābā krējuma, 1 mārc. kartupeļu.

3/4 ltr. paniņu uzvāra, pārējās **iejauc miltus un maisot pievieno** verdošām paniņām. Pieliek sāli un vāra 5 minūtes. Tad noņem no uguns un ieliek iepriekš novārītus un gabaliņos sagrieztus kartupeļus. Pasniedzot galdā, pieliek skābu krējumu.

Aiz dzelzs priekškara

OKUPĒTĀ LATVIJĀ

KĀ MUMS TRUKST

Svešvalodu mācīšanā sastopamies ar lielām grūtībām, kas nevis mazinās, bet aizvien pieaug. Pirmkārt jāmin mācību grāmatu trūkums: Rūjienas vidusskolā vācu valodas mācību grāmatas 10. klasē trūkst 20 skolēniem, 11. klasē 29 skolēniem, kā arī nav piemērotu vārdnīcu angļu valodā...

11. klases mācību grāmatu nav ne angļu, ne vācu valodā. Mācu angļu un vācu valodu 18 gadus... Mums nav nevienas kaut cik pilnvērtīgas rokasgrāmatas ne angļu, ne vācu, ne franču valodā... Mācību grāmatas nav piemērotas un neatbilst programmu prasībām. Tā 10. klase vācu valodas mācību grāmatā ievietoti tekstiņi ar novecojušu saturu un diezgan neveiklā tulkojumā..." (Skolot. avīzē, 10. 5. 56.).

„LAIMIGIE" PADOMJU BĒRNI

„Kādā februāŗi dienā uz Rīgas—Tallinas šosejas iepretim Salacgrīvas vidusskolai bija apstājušās divas smagās automašīnas. „Tēvocīt, pavediet! Tikai 7 kilometrus," lūdzoši sauca skolēni, apstājuši šoferus, kas jau iedarbināja vienu no mašīnām. Taču šoferi viņu lūgumu neuzklausīja un vēl piebilda: - „Vai tad jūs varat ko samaksāt? Būtu pa visiem kopā sametuši kaut vai simts gramiem — tad cita lieta!"

Un mašīnas aizbrauca. Bija jau pievakare. Sals arvien pieņēmās. Ziemeļu vējš dzenāja sniegu pa laukiem un aizputināja ceļu. Pirmās klases skolniecei Toņai Djatlovai uz vaigu galiem parādījās balti plankumi. — „Tūliņ saberzē ar sniegu," viņu pamācīja V. kl. audzēkne Saša Aleksandrova, „citādi apsaldēsi vaigus!" Un, pagrābusi saujā sniegu, Saša sāka berzēt mazajai seju: „Ai, sāp!" sāk raudāt Toņa.

Pirmklasniece Raja Jakovļeva paziņo, ka viņai laikam zābaki jau piesaluši pie kājām. Kāda cita meitene, vairīdamās no vēja, satin visu galvu mētelī un paslēpjas grāvī. „Tā mēs te salstam katru dienu, gaidot kādu mašīnu, kas aizvedīs mājās," paskaidro skolnieks Anatolijs Chvoščevs.

Bērni pastāsta, ka viņi mācās Salacgrīvas skolā. Iekārtoties internātā nav izdevies, jo trūkst brīvu vietu. Katru rītu no Liepupes padomju saimniecības viņus atved uz skolu ar smago mašīnu, bet pēc mācībām bērniem jātiek mājās pašiem vai nu ar mašīnām, kas brauc pa ceļu, vai arī — visbiežāk — viņi nosoļo visus 7 km kājām...

Dīvaini, ka par šādu stāvokli nemaz neuztraucas Salacgrīvas vidusskolas vadība (direktore Vilmane), kaut gan no direktora kabineta un skolotāju istabas logiem var it labi redzēt, kā stundām ilgi desmitiem bērnu salst uz ceļa, un viņu vidū vairums ir mazo pirmklasnieku." (A. Kurmis, Skolotāju avīzē, 15. 3. 56.).

PARTIJAS 20. KONGRESA MATERIĀLI SKOLAS

„Pēc PSRS izglītības ministrijas norādījuma 10. (11.) klasēs sāks mācīt mūsu partijas 20. kongresa materiālus. Sakarā ar to no PSRS vēstures programmas tiek izlaists 8. un 9. nodaļījums, kuriem paredzētas 17 stundas. Apm 5 stundas var veltīt tās PSKP CK pārskata referāta daļas iztirzāšanai, kur ir runa par Pad. Savienības starptautisko stāvokli, un arī attiecīgajai 20. kongresa rezolūciju daļai. PSRS iekšējo stāvokli apskata 7 stundās: 2 stundas veltī pārskata referātā un kongresa rezolūciju 3. daļai; pēdējās 3 stundas liederīgi izmantot vispārināšanai un atkārtošanai... Nopietna uzmanība stundās un it īpaši skolēnu mājas darbos jāveltī dokumentiem: PSRKP CK pārskata referātu 20. kongresam un kongresa rezolūciju par šo referātu... Skolotājs var uzdot skolēniem savākt no laikrakstiem faktus, kas ilustrē imperiālisma ārpolitiku... Komūnisti nav vairs maza saujiņa ļaužu... PSKP ir vairāk kā 7 miljoni biedru, bet komūnistu un strādnieku partijās visā pasaulē ir pāri par 30 milj. biedru." (Skolotāju avīze, 22. 3. 56.).

KĀDUS „SKOLOTĀJUS" IMPORTĒ OKUP. LATVIJĀ?

„...Rīgas pilsētas Tautas izgl. nodaļas pavēlē 1955. g. 30. augustā teikts: Saskaņā ar DLK 7. p. A punktu atbrīvoju Ochrimenko Ļubovu Nikolaja m. no krievu valodas skolotājas pienākumiem Rīgas 79. septiņg. skolā, skaitot ar 1955. g. 1. septembri. Taču, ieskatoties dokumentos, skaidri atklājas skolotājas seja un patiesie viņas atbrīvošanas iemesli. — Paid. padomes sēžu protokolu grāmatā lasām skolas mācību daļas vad. J. Kozbas pierakstu: „6.-b klases skolēni skolotājas Ochrimenko stundās uzvedas ļoti neapmierinoši. Krievu valodu viņi mācās slikti un skolotāju neciena..." Lūk, raksturojums, ko parakstījis Ķijevas apg. Grebenkovas vidusskolas dir. Čerņachovskis un part. org. sekr. Kudro: ...Skolotāja Ļ. Ochrimenko atbrīvota par bezatbildīgu attieksmi pret darbu un amorālu uzvedību.

Vajadzēja saukt lietas īstā vārdā un nedot iespēju cilvēkiem, kas kļūdījies, izvēloties skolotāja profesiju, turpināt savu darbību, kurai patiesībā nav nekā kopīga ar bērnu mācīšanu un audzināšanu... Ir skolu direktori un tautas izgl. nod. vad., kas atbrīvo skolotāju „pēc paša vēlēšanās" vai „štatu samazināšanas dēļ."... (Skolotāju avīze, 29. 3. 56.).

MĀŅTICĪGIE KOMŪNISTI

Pirmā Ungārijas kēniņa svētā Stefanija kronis gaida atgriešanās brīdi brīvajā Ungārijā

Senais Ungārijas kēniņu kronis, ko pirms kādiem tūkstoš gadiem pāvests Silvestris II dāvināja un uzlika galvā Svērajam Stefanam, kopš 1945. gada arī ir kluvis trimdinieks. Krieviem tuvojoties, kāda ungāru virsnieku grupa majora Selesci vadībā šo vēsturisko dārgumu līdz ar citiem pēdējā minūtē paspēja izglābt no komūnistu nagiem un aizvest Vācijā. Vērtslietu koferi toreiz novesti Zalckamergūtā, kur atradušies vairāki izbēgušās valdības locekļi un valsts padomes loceklis — grāfs Kolosvarijs paņēmis tos savā glabāšanā. Sākumā ungāri vēlējušies dārgumus norakt kādā paslēptuvē pie Buchbergas, bet beidzot, redzot tuvojamies nenovēršamo katastrofu, izšķīrušies Svētā Stefana kroni uzticēt glabāšanai kādam Šveicē dzīvojošam ungāru aristokratam. Svinīgā ceremonijā, kura notikusi kādā krogū, attiecīgais koferis aizzīmogots, un šajā brīdī nevienam klātesošajam ungāram acis nav palikušas sausas.

Otrā dienā majors Selesci ar dažiem citiem uzticamiem virsniekiem civilos uzvalkos un ar viltotiem dokumentiem kabatā devušies Šveices virzienā. Drīz viņi tomēr krituši Rietumu sabiedroto karaspēka vienību rokās, bet kur palikuši koferi — mīkla... Drīz ar krievu starpniecību amerikāņi šos ungāru virsniekus izdeva Budapeštas komūnistiem. Drosmīgie viri — majors Selesci un Kolosvārijs Ungārijas cietumos spīdzināti līdz nāvei, bet arī tad viņu mutes nav atvērušās, lai nodotu Svētā Stefana kroņa atrašanās vietu. Uzticēto noslēpumu viņi paņēma līdzi kapā un visi pēckara pētījumi par Ungārijas dārgumu likteni palika nesekmīgi. Tikai pa vēl atklātībai nezināmiem ceļiem 1949. gadā meklētā manta pēkšņi atradās Visbadenē starp apķīlātajām ienaidnieka mantām. Budapeštas komūnisti atrastās mantas steidzīgi pieprasīja atpakaļ, bet nu amerikāņi vairs nebija tik devīgi kā tajā laikā, kad komūnistiem spīdzināšanai izdeva uzticamos ungāru virsniekus. Arī komūnistu vēlākie pieprasījumi un piedāvājumi pirmā Ungārijas kēniņa kroni amerikāņiem izmantot par izdevīgu maiņas objektu politiskas dabas darījumos pagaidām palikuši bez sekmēm.

Ungāru trimdinieki zina stāstīt, ka šo „reakcionāro relikviju" komūnisti tik dedzīgi vēloties dabūt atpakaļ gandrīz aiz tīras māņticības. Vēl tagad Ungārijas iedzīvotājiem un pat daudziem komūnistiem esot dziva ticība, ka Ungārijā var būt ilgstoša, tikai tā valdnieka vara, ja viņš ir kronēts ar Svētā Stefana kroni, vai kam vismaz šis tūkstošgadu vecais kēniņu kronis pieder. Ungāri domā: ja Budapeštas tagadējie varas vīri seno kēniņu kroni iegūtu, viņi, drīzi vien, tam sagādātu pat nepiedzīvotu triumfālu atgriešanos, jo līdz ar to viņi iegūtu vismaz pusi no tautas labvēlības... Pagaidām Svētā Stefana kronis atrodas kaut kur ļoti drošā vietā brīvajā pasaulē un stiprina ungāru trimdinieku ticību, ka viņi tomēr reiz ar to kopā atgriezīsies, lai Ungārijā atkal valdītu brīvība.

V. A.

Stūrgalvīgais zemnieks

Kādā Huzumas apkārtnes ciemā Rietumvācijā pavisam īpatnēju apstākļu dēļ neizšķirti beigusies divu ciema futbola komandu spēle. Pašā karstākajā spēles laikā uz laukuma sparīgiem soļiem uzgājis kāds zemnieks un nobrēcies: „Tiesnesi, svelp beigas! Sporta laukuma nomas laiks tiešām bija beidzies. Zemnieks rādījis arī nomas līgumu, kur redzams, ka sporta laukuma nomas laiks tiešām ir izbeidzies. Sportisti un skatītāji sirdīgo zemnieku nav varējuši pierunāt nomas līgumu atjaunot, un tā kā uz ātru roku arī cits, kaut cik piemērots laukums spēles turpināšanai nav atrasts, tad tiesnesis spēli pašā vidū tiešām bijis spiests pārtraukt kā neizšķirtu...

VAI ESAT JAU LASĪJUŠI ŠO JAUNO GRĀMATU?

ARTURS VOITKUS

DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.

Calvert PIEZĪMJU GRĀMATA

Kanadieši saka

"BLACK SHEEP" (BLĀK ŠĪP)

Šis izteiciens tiek lietots, lai raksturotu tādu personu, kas zaudējusi cieņu ģimenē vai sabiedrībā. "Black Sheep" nav tik populārs kā "Eager Beaver" — centīga persona, ar ko raksturo Kanadas dzīvnieku, kas tiek saukts par čaklo bebri.

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība
Amherstburg, Ontario

IZNĀCIS KĀRĻA ZA...
DZĪVĪBA U...
NĀVE

Šajā darbā ievērojamais latviešu ra... gada revolūcijas pēclaiku Rīgā. Sp... meistariski veidojis kā laikmetu, tā cil... likteņus.

Lasītājs tagad varēs vilkt interesants... zējo un šīsdienas varmācīgo krie...

Grāmatu ikviens lasis ar...

Tā maksā broš. $2.00, glīt...

PIEDĀ...
DV GRĀMA...
123 Huron St., To...

Ing...
A...
490 College St., tel. WA ...
Automatisko un standarta...

Kas? kvalitātes, ... cenas ziņā var lī...

Wilo... SINCE 1875.

APELSĪNU AUGĻŪDENS

FAK...
PAR LICENC...
ATĻAU...
Ja jūs medījat...

Ja jūs vēlaties medīt On... nepieciešama atļauja, ne... arī jūs esat pastāvīgs i... nai speciālas atļaujas n... ta un zvejniecības liku... saka ievērot medīšanas... kā arī lai vajadzīgās at... vēlas medīt un izsarg... likumu pārkāpēji bez ž...

Informācijas ... zinieties ar vietēj... dītājiem vai spo... veikalnie...

CARLING'S...

MĀŅTICĪGIE KOMŪNISTI

Pirmā Ungārijas ķēniņa svētā Stefanija kronis gaida atgriešanās brīdi brīvajā Ungārijā

Senais Ungārijas ķēniņu kronis, ko pirms kādiem tūkstoš gadiem pāvests Silvestris II dāvināja un uzlika galvā Svētajam Stefanam, kopš 1945. gada arī ir kļuvis trimdinieks. Krieviem tuvojoties, kāda Ungāru virsnieku grupa majora Selesci vadībā šo vēsturisko dārgumu līdz ar citiem pēdējā minūtē paspēja izglābt no komūnistu nagiem un aizvest Vācijā. Vērtslietu koferi toreiz novesti Zalckamergūtā, kur atradušies vairāki izbēgušās valdības locekļi un valsts padomes loceklis — grāfs Kolosvarijs paņēmis tos savā glabāšanā. Sākumā Ungāri vēlējušies dārgumus norakt kādā paslēptuvē pie Buchbergas, bet beidzot, redzot tuvojamies neizbēgamo katastrofu, izšķirušies Svētā Stefana kroni uzticēt glabāšanai kādam Šveicē dzīvojošam Ungāru aristokratam. Svinīgā ceremonijā, kurā notikusi kādā krogū, uttiecīgais koferis aizzīmogots, un šajā brīdī nevienam klātesošajam Ungāram acis nav palikušas sausas.

Otrā dienā majors Selesci ar dažiem citiem uzticamiem virsniekiem civilos uzvalkos un ar viltotiem dokumentiem kabatā devušies Šveices virzienā. Drīz viņi tomēr kritiski Rietumu sabiedroto karaspēka vienību rokās, bet kur palikuši koferi — mīkla... Drīz ar krievu starpniecību amerikāņi šos Ungāru virsniekus izdeva Budapeštas komūnistiem. Drosmīgie vīri — majors Selesci un Kolosvarijs Ungārijas cietumos spīdzināti līdz nāvei, bet arī tad viņu mutes nav atvērušās, lai nodotu Svētā Stefana kroņa atrašanās vietu. Uzticēto noslēpumu viņi paņēma līdzi kapā un visi pēckara pētījumi par Ungārijas dārgumu likteni palika nesekmīgi. Tikai pa vēl atklātībai nezināmiem ceļiem 1949. gadā meklētā manta pēkšņi atradās Visbādenē starp apķīlātajām ienaidnieka mantām. Budapeštas komūnisti atrastās mantas steidzīgi pieprasīja atpakaļ, bet nu amerikāņi vairs nebija tik devīgi kā tajā laikā, kad komūnistiem spīdzināšanai izdeva uzticamos ungāru virsniekus. Arī komūnistu vēlākie pieprasījumi un piedāvājumi pirmā Ungārijas ķēniņa kroni amerikāņiem izmantot par izdevīgu maiņas objektu politiskas dabas darījumos pagaidām palikuši bez sekmēm.

Ungāru trimdinieki zina stāstīt, ka šo „reakcionāro relikviju" komūnisti tik dedzīgi vēloties dabūt atpakaļ gandrīz aiz tīras māņticības. Vēl tagad Ungārijas iedzīvotājiem un pat daudziem komūnistiem esot dzīva ticība, ka Ungārijā var būt ilgstoša, tikai tā valdnieka vara, ja viņš ir kronēts ar Svētā Stefana kroni, vai kam vismaz šis tūkstošgadu vecais ķēniņu kronis pieder. Ungāri domā: ja Budapeštas tagadējie varas vīri seno ķēniņu kroni iegūtu, viņi, drošī vien, tam sagādātu pat nepiedzīvotu triumfālu atgriešanos, jo līdz ar to viņi iegūtu vismaz pusi no tautas labvēlības... Pagaidām Svētā Stefana kronis atrodas kaut kur ļoti drošā vietā brīvajā pasaulē un stiprina ungāru trimdinieku ticību, ka viņi tomēr reiz aiz to kopā atgriezīsies, lai Ungārijā atkal valdītu brīvība.

V. A.

Stūrgalvīgais zemnieks

Kādā Huzumas apkārtnes ciemā Rietumvācijā pavisam īpatnēju apstākļu dēļ neizšķirti beigusies dīvu ciema futbola komandu spēle. Pašā karstākajā spēles laikā uz laukuma sarīgiem soļiem uzgājis kāds zemnieks un nobrēcies: „Tiesnesi, svelp beigas! Sporta laukuma nomas laiks tiešām bija beidzies. Zemnieks rādījis arī nomas līgumu, kur redzams, ka sporta laukuma nomas laiks tiešām ir izbeidzies. Sportisti un skatītāji sirdīgo zemnieku nav varējuši pierunāt nomas līgumu atjaunot, un tā kā uz ātru roku arī cits, kaut cik piemērots laukums spēles turpināšanai nav atrasts, tad tiesnesis spēli pašā vidū tiešām bijis spiests pārtraukt kā neizšķirtu...

PIEZĪMJU GRĀMATA

eši saka

EP" (BLĀK ŠĪP)

i raksturo tādu personu, kas sabiedrībā. "Black Sheep" nav ver" — centīga persona, ar ko las tiek saukts par čaklo bebri.

Dzērienu ražošanas sabiedrība.

IZNĀCIS KĀRĻA ZARIŅA ROMĀNS

DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES

Šajā darbā ievērojamais latviešu raksts attēlojis 1905. gada revolūcijas pēclaiku Rīgā. Spraigā stāstījumā autors meistariski veidojis kā laikmetu, tā cilvēkus un viņu traģiskos likteņus.

Lasītājs tagad varēs vilkt interesantas paralēles starp toreizējo un šīsdienas varmācīgo krievu pārvaldi Latvijā.

Grāmatu ikviens lasīs ar lielu interesi

Tā maksā brošētā $2.00, glīti iesieta $2.60.

PIEDĀVĀ

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto, Ont.

Ing. M. MARDI'S AUTOVADĪŠANAS SKOLA

490 College St., tel. WA 4-8219, Toronto

Automatisko un standarta transmisiju auto

Kas? kvalitātes, kvantitātes vai cenas ziņā var līdzināties ar

Wilson's SINCE 1875

APELSINU AUGĻŪDENS

COLA SODA ŪDENS

FAKTI

PAR LICENCĒM UN ATĻAUJĀM

Ja jūs medījat vai zvejojat

Ja jūs vēlaties medīt Ontario provincē, jums nepieciešama atļauja, neatkarīgi no tā, kaut arī jūs esat pastāvīgs iedzīvotājs. Zvejošanai speciālas atļaujas nav vajadzīgas. Sporta un zvejniecības likumi uz stingrāko nosaka ievērot medīšanas un zvejas sezonas, kā arī lai vajadzīgās atļaujas būtu tiem, kas vēlas medīt un izsargāties no soda. Visi likumu pārkāpēji bez žēlastības tiek sodīti.

Informācijas saņemšanai sazinieties ar vietējiem sporta vadītājiem vai sporta piederumu veikalniekiem.

CARLING'S Black Label BREWERY LIMITED

(BLEK LEIBEL)

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

Meklē VAIRI NUĶI

Bijis gaisa izpalīgos pie Ķeguma 1944. gada vasarā. Ziņas sniegt māsīcai M. DUMPE, 17 Dee Ave, Weston, Ont., Canada (823)

MĒKLĒ VĒTRĀJU ANDRIEVU ir ziņas no dzimtenes. Ja kāds zina, kur viņš atrodas, laipni lūdz ziņot uz šādu adresi:

JĀNIM ŪDRIM

The Gables R.R.4. Barrie, Ont. Tel. PA 8-3941

MEKLĒJU

ANDREJU KRAMIŅU (ziņas no piederīgiem), ATTI MEILANDU (pēdējās ziņas no Tasmānijas)

E. STEINE, 81 Primrose Ave, Toronto, Ont., Canada (835)

Māte Mariana Kirss, dz. 1878. g. 7. febr., meklē meitu Veru Heini,

dz. 1910. g. 13 febr. un mazmeitu Inesi Heini, dz. 1932. g. 4. dec. Tuvākas ziņas LA redakcijā.

MEKLĒ SIEVIETI

1½ g. veca bērna uzrandzīšanai uz vienu nedēļu.

Zvanīt RO 2-4315, Toronto

Ēdienu veikalam vajadzīga

viesu apkalpotāja un virtuves strādniece.

Lūdz pieteikties personiski RUTA Restaurant, 994 Dundas St. West, Toronto, vai zvanīt LE 6-4393 (828)

Dr. RICHARDS ŠULTMANIS

pārtrauc slimnieku pieņemšanu no 30 jūnija līdz 22. jūlijam 1956. g. Slimnieku pieņemšana (ar iepriekšēju pieteikšanos) atjaunos ar 23. jūliju.

RAXLEN CLINIC, 500 Parliament St., tel. WA 3-4611, Toronto (839)

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

SAGURIS ZĪDAINIS...

Lietojiet Zīdaiņu tabletes. Saldās, maigas un mazas. Nekas nav labāks ātrai zarnu tīrīšanai — bez sāpēm. Nav klāt mīlega zāļu, bez nogurdinošām vielām. Lietotas vairāk kā 50 gadu. Vienlīdz noderīgas zobu nākšanas laikā, kā arī pret cita veida traucējumiem. Labi garšo un ir viegli ieņemamas. Iegādājieties paciņu šo tablešu jau šodien pie jums tuvākā drogista.

BABY'S OWN TABLETS

200-B

KUNGU DRBĒNIEKS VILIS PLŪME

pieņem pasūtinājumus un drēbes labošanai. Kungu uzvalkus un mēteļus

gatavo arī no pienesta materiāla. Ilggadīga prakse. Zemas cenas. Labākās kvalitātes drēbes.

115 Davisvillle Ave, Toronto

(5 min. no Davisville apakšzemes stacijas).

Tel. HU 1-2040.

PIEŅEM VISU DIENU

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 408

(College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

Latviešu saimniecībā tuvu Niagara Falls un Erie ezeram

IZĪRĒJAMAS ISTABAS ar vai bez pansijas.

RAKSTIT:

Z. VAIVADS, R.R.I. Port Colborne, Ontario, vai zvanīt pēc plkst. 8 v.

Port Colborne TE 5-5269 (842)

IZĪRĒJAMAS 2-3 istabas ar virtuvi kopā vai atsevišķi. Ledusskapis lietošanā, $60.00 mēnesī. Parkošanas iespējas. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā. WA 2-3736, Toronto. (838)

IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba un virtuve. Zvanīt vakaros pēc pl. 5. WA 3-9194, Toronto. (826)

S. VASARĀJA

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403

Toronto

IZNĀKUSI

majora JŪLIJA ĶĪLIŠA ATMIŅU GRĀMATA

ES KARĀ AIZIEDAMS...

288 lpp., cena $4.00 (iesieta).

DV grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.

Izsūtām arī uz pēcmaksu (C.O.D.)

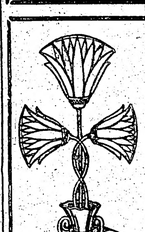

Piedāvājam iesvētībām lagātīgā izvēlē: Rozes, neļķes, lilijas un citus ziedus, kā arī dāvanām rotas lietas, keramiku, koka izstrādājumus utt. Iesvētīšanas dienas kartītes. Laipni lūdzam pasūtinājumu iesvētībām nodot laikus

LOTUS PUĶU VEIKALĀ

802 Bathurst ielā pie Bloor, tel. LE 3-3884, Toronto

LOTUS

LIETUVIEŠU

RESTORĀNS „RŪTA'

994 Dundas St., W., Toronto, tel. LE 6-4393

Jaunatvērtajā restorānā ēdieni eiropiešu gaumē, pagatavoti no svaigiem produktiem. Atvērts ik dienas no plkst. 6.30 rītā līdz plkst. 10.30 vakarā. Laipna apkalpošana. Drīzumā lerīkos gaisa vēdināšanu.

Īpašnieki: V. H. J. IVANAUSKAI

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

Jūsu kluso stundu draugs ir dzeju grāmata

Es sacu paldies

Izsūtīta visām lielākajām grāmatnīcām

Apgāda MEDUSLĀČA galvenais pārstāvis

DABŪJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

1. jūlijā Betlemes baznīcā pirmais vasaras priekšpusdienas dievkalpojums plkst. 11.15, sperdiķos Kristaps Valters, jun.

Plkst. 2 Port Vašingtonā māc. F. Treua 25. g. ordinācijas dievkalpojums, spredikos māc. Ed. Pavasars no Hamiltonas, Kanadā.

8. jūlijā, plkst. 9 Bronksas sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols, plkst. 11.15 Betlēmes baznīcā, Brukllnā, māc. R. Zariņš.

Tikai reizi mēnesī dievkalpojumi būs sek. vietās:

Brunksā, sv. Toma baznīcā otrās svētdienas rītā — 8. jūlijā un 12. augustā, pl. 9.00.

Port Vašingtonā katra mēneša pirmajā svētdienā, 1. jūlijā un 5. augustā, plkst. 2 dienā.

Hempstedē dievkalpojumi pārcelti uz mēneša pēdējo sestdienu, 28. jūlijā un 25. augustā, plkst. 6 vakarā.

Džamaikā un Beišorā vasaras pārtraukums.

ČIKĀGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katrā mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas dr. 5015 W. Ferdinand St.,

Svētdien, 1. jūlijā, plkst. 11 dievkalpojums, prof. E. Šmits.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 908 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgē, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Cānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēnesī 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAn telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minneapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katra svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langus.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Dievkalpojumi notiek Fort William, 560 May St.

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London. Ont.

Niagarā 30. jūnijā, plkst. 3 pp. Jaunatnes un draudzības dienas svētbrīdis.

Londonā, 8. jūlijā, plkst. 1 pp. sv. Trīsvienības bazn. Jaunatnes iesvētīšanas ar dievgaldu.

St. Katarīnā 14. jūlijā, plkst. 7.00 vakarā Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 22. jūlijā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Pēc tam kopīgs izbraukums uz ezera malu pie Dašvūdas.

SARNIJĀ

Māc. V. Šēfers salaulājis Ēvaldu Lasi ar Ainu Jenti š. g. 23. jūnijā.

ST. KATARĪNĀ

Māc. V. Šēfers 30. jūnijā laulājās Steinbachu Ansi ar Eleonoru Mariju Kristīni Zariņu.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

1. jūlijā iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 11.

8. jūlijā bērnu nometnes oficiālā atklāšana ar dievkalpojumu Sidrabenē plkst. 3.00.

15. jūlijā dievkalpojums un bērnu svētki Sidrabenē plkst. 10.

22. jūlijā dievkalpojums sv. Andreja baznīcā plkst. 11.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

1. jūlijā, plkst. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Dziedās E. Indriksone no Linkolnas.

8. jūlijā, plkst. 2 dienā Jaunatnes iesvētes dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

15. jūlijā, pl. 11 brīvdabas dievkalpojums Saulainē.

22. jūlijā, pl. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

29. jūlijā, plkst. 11 rītā brīvdabas dievkalpojums Saulainē.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Māc. T. Avīks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Nākošais dievkalpojums sv. Olava baznīcā, 15. jūlijā, plkst. 1.30.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So)

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 37 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Dievkalpojums 15. jūlijā, plkst. 9.45.

Dievkalpojums 29. jūlijā, plkst. 9.45.

Svētdienas skola 24. jūnijā, plkst. 10.45.

Kličenerā, Mateja baznīcā, 15. jūlijā, plkst. 2.00 pp.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 3394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

30. jūnijā (sestdien), plkst. 8 v. svētvakara dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

Māc. E. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa 2, Ont. Otavā

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudburī, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 1. jūlijā, pl. 13.00 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums kapu svētku piemiņai. Pēc dievkalpojuma Sadberijas kapsētā mirušo latviešu kapu pieminekļu iesvētīšana.

Māc. Elmārs Cauņe (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512.

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pēteŗa baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walker Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto notiks svētdien, š. g. 1. jūlijā, plkst. 11.30, Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... 19.. ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tiešī ar apgādu Dangavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brigatwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

GAIDAS UN SKAUTI GAIDĪS CIEMIŅUS SENLATVIJĀ

Skautu vadītāja Ķīvītes vēstījumi gaidām, skautiem un visiem tautiešiem

Mēs visi esam ceļa jūtīs, mēs visi pošamies uz mūsu gadskārtējo lielo nometni trimdā — šogad pieckārto. Ceļa jūtīs — saku tādēļ, ka skauts un gaida kā mājās jūtas tikai nometnē, un turklāt šī solās būt labākā, kādu esam Kanadā pieredzējuši. Skaista vieta, plašums, laba peldēšanās un neredzēts apvidus. Malkas, kā aizvien, būs tik daudz, ka pankūkas cepjot vai katru dienu, nespēsim visu nokurināt. Laipnā un viesmīlīgā saimnieka Augstmaņa paspārnē mēs pavadīsim mūsu lielās nometnes priecīgās dienas.

Es negribu rakstīt par to, kas man stāstīts, bet tikai to, ko pats savām acīm esmu redzējis pagājušās nedēļas nogalē lielā strauta krastā, apvidū starp Delhi un Lacalettu. Neredzēti lielā skaitā, tuvu simtam, bija saradušies vadītāji, lielgaidas, roveri un pat skauti, lai dzītu pirmo vagu 5. lielajai nometnei. Visās pilīs, bet sevišķi Rīgas pilī, kas būs nometnes centrs, raiti ritēja darbs, krita koki, gaisā slējās slieteņi, cēlās vārti, baznīca un karogu kārtis, bet starplaikā nometnes saimnieks vad. Budrēvics cienāja talciniekus ar pašķidru tomātu ķīselī un kaltētu maizi, kas deva vēl lielāku spēku un darba prieku. Jo vēlāks kļuva, jo darba spars pieņēmās, un tuvojās jau krēsla, kad talcinieki devās atceļā uz sv. Katarīnu, Toronto, Niagaru un Hamiltonu. Tiem, kas talkā piedalījās, šī bija nometnes pirmā priecīgā diena, kaut mājās, kā dzird, daži sācis just, cik spēciga bijusi saule Senlatvijā. Arī es šīs rindas rakstot esmu novilcis kreklu...

Bet tālāk mans lūgums ir, lai visi, kas pieder mūsu saimei, izpilda sekojošo: pirms dodies uz nometni, cīši pārbaudi, vai esi sagatavojis visu to, ko tavs vadītājs pieteicis, vai esi veicis visu, ko vecāki pirms aizbraukšanas uz nometni tev ir uzdevuši izdarīt. Kad esi visu to pārbaudījis, palūkojies, vai pārbaudot nav ārpusē palikusi zobu suka un lielais sainis ar smaidiem un draudzību. Tās ir svarīgas lietas, bez kurām tevi nometnē iekšā nelaidīs, jo šoreiz pie iejas būs pārbaude!

Vēlreiz pārskati savu piezīmīcu, vai draugu un paziņu pulkā nevari atrast kādu, kas vēlētos mūsu nometni apciemot, bet vēl šaubās, jo nav pietiekami informējies par satiksmes iespējām un apmeklēšanas laiku. Tādēļ aicini visus draugus un paziņas tevi apciemot un paskatīties, kā tu ar sava kopa skautiem esi iekārtojis nometni. Gadīsies, ka kāds rada gabals brauks ar savu mašīnu, tad tavs pienākums ir sameklēt citus līdzbraucējus.

Tātad katrs tavs paziņa, kam nav divriteņa vai automobiļa, paļaujas uz tevi, kā nokārtosi visas satiksmes problēmas. Mēs visi esam draugi, un tādēļ arī vēlamies daudz draugus ap mums. Jo vairāk viņu saradīsies, jo labāki jutīsimies un jo lielāku svētību tas nesīs skautu — gaidu kustībai. Šis ir uzdevums, kas jāveic, tikko šo rakstu izlasi — tātad ķersimies pie darba.

Informāciju par celiem un satiksmi, par automobiļu un divriteņu novietošanu kā arī par pārnākšņošanu, vari atrast šaj laikrakstā iepriekšējos n-ros.

Esi modrs! Vad. Ķīvīte

Aicinājums sabiedrībai

Kanadas latviešu galdas un skauti katru vasaru rīko nometni, lai iepazītos tuvāk ar dabu kā arī lai rādītu un pārbaudītu visu gadu mācītās zināšanas un mākas. Svarīgākā ir zināšanu krāšana par mūsu mīļo dzimteni Latviju, ieskaitot tautas dziesmu dziedāšanu un runāšanu mātes valodā, kur tiek rīkotas arī sacensības.

Labāko sekmju ieguvējiem katru vasaru ir izsniegtas balvas, kuras saņemtas no atsaucīgiem tautiešiem vai iegūtas par viņu ziedotiem līdzekļiem. Šī tautas izrādītā atsaucība ir gaidu un skautu vadītāju lielākais prieks un atzinīgākā balva ziedotajam darbam. Tādēj gaidas un skauti cer un gaida!

Par visu pateicīgs būs vad. A. Budrevics, 123 Welpol Ave, tel. — HA 7350.

Kanadas latv. gaidu jendas
pr. v. A. Martinsone
Skautu jendas pr. v.: J. Treimanis

MELNO REPUBLIKU GRIB KRĀSOT SARKANU

SUDĀNĀ VĒL IR VAKANTAS DIPLOMĀTU VIETAS

Rietumvalstu koloniālisma laikmetam neapturami ejot uz galu, arī Sudāna šī gada 1. janvārī sevi proklamēja par neatkarīgu republiku. Kad uz bijušās angļu gubernātora pils, atskanot 101 lielgabala šāvienam, mastā uzvijās zili-dzelteni-zaļais sudāniešu karogs, Sudānas neatkarības kustības sirmais vadonis Abdels Rahmans el Mahdi, redzot savas mūža cīņas īstenošanos, sajima nesamaņā. Arī tagadējais Sudānas ministru prezidents Ismails El Ashari, kas daudzkārtīgi sēdējis angļu cietumos, līdz ar citiem klātesošajiem esot raudājis. Un nu Sudāna, kas arabu valodā nozīmējot Melno zemi, baudīdama savu samērā vieglā un miermīlīgā ceļā iegūto neatkarību, tikai tagad īsti sāk mocīties savas valstiskās un īstās patstāvības dzemdību sāpēs, jo lielākajai valsts iedzīvotāju daļai suverēnitātes jēga vispār ir neizprotama un vēl tukša skaņa.

Sudāna ir plaša valsts — vismaz deviņas reizes lielāka par Rietumvāciju, un tā kā iedzīvotāju skaitīšana tur grūti izdarāma, tad tās pilsoņu skaitu vērtē apmēram uz 9 miljoniem. To starpā ir ap 8600 eiropiešu un amerikāņu, kas galvenokārt apmetušies galvaspilsētā Chartumā, kur pēc gara tecējuma Baltā no Zilā Nila saplūst vienā straumē.

Zemes ziemeļu daļā dzīvojošie sudāniešu ir muhamedāņi, kuri valkā baltu turbānu un baltus arabu tērpus, kas sniedzas līdz pat papēžiem. Valsts dienvidos dzīvo nēģeri, kuriem no laika gala uz balto turbānu valkātājiem nav īsti labs prāts. Ir dzirdēti apgalvojumi, ka lepnās nēģeru ciltis labāk vēlētos angļu kundzības atgriešanos nekā sadzīvošanu pašiem savā valstī ar muhamedāņiem, kuros dienvidnieki redz tikai tiešo vergu tirgotāju pēctečus. Tiesa, agrākajos gados balto turbānu vīri, uzbrukdami nēģeru ciematiem, visu pasauli apgādāja ar „melno ziloņkaulu" — vergiem, un pasaules jaunākās republikas valdības locekļu starpā ir vīri, kuru vectēvi vai pat tēvi nodarbojušies ar ienesīgo vergu tirdzniecību.

Nav tādēļ jābrīnās, ka jau īstajā Sudānas neatkarības laikā tur bijušas asas domstarpības un asiņainas sadursmes, kas, aptuveni rēķinot, prasījušas 400 sudāniešu dzīvības. Kādam 100 kara tiesas pa starpām piespriedušī nāves sodus, un pie Baltās Nīlas — Kosti pilsētas apkārtnē — februārī izcēlās jau pirmās sociāla rakstura sadursmes starp kokvilnas plantāciju īpašniekiem un strādniekiem, kuri visumā teicami apbruņotajai policijai stājās preti ar džungļu šķēpiem. Labu daļu no streikotājiem policija iespundēja šaurās telpās, kur 191 no viņiem mira badā, slāpēs vai pat nēģeriem neizturamā karstumā...

Tieši sociālo problēmu Sudānai ir bezgalīgs daudzums, jo blakus saujiņai bagātnieku, kuri apdzīvo tādas pilis, kas atgādina greznus operu uzvedumus, blakus mitinās nēģeri lielā trūkumā.

Sudānā vēl tagad, tāpat kā pirms trim vai pieciem gadu tūkstošiem, ne vien no Nīlas sūknē ūdeni ar cilvēku kāju spēku, bet arī citus lauku darbus veic gluži tāpat kā Ēģiptes faraonu laikos. Vienīgais greznums un izplatīšakais mūsu laikmeta liecinieks šajā zemē gan pie fellachu no Nīlas dūņām celtajiem mājokļiem, gan pie nēģeru niedru pinumu būdām ir vēl tikai sārti Coca-Cola reklāmu skārda apļi...

Vietējās intelligences slānis vēl ir ļoti plāns, un tas pats pa lielākai daļai izglītību ieguvis Anglijā. Chartumā gan ir universitāte, bet tā ir samērā jauna. Diplomātiskie sakari jaunajai valstij ir ar Kairo, Vašingtonu, Londonu, Parīzi un Bonnu, bet diezgan interesanti, ka kādā Sudānas ārlietu ministrijas rīkotajā pieņemšanā kāds augstāks ārlietu ministrijas darbinieks nav zinājis ne vien to, vai Bonna ir Rietum- vai Austrumvācijā, bet Stokholmu sajaucis ar Parīzi. Turienes ārlietu ministrs pagaidām iztiek ar pieciem ministrijā nodarbinātiem darbiniekiem (vairāk kautcik piemērotu nevarot visā zemē sameklēt), kuru galvenais uzdevums arvien vēl esot atbildēt uz daudzajiem laimes vēlējumiem sakarā ar Sudānas neatkarības iegūšanu. Ar tiem, varbūt cerot uz labiem veikalu darījumiem, neviena valsts nav skopojusies...

Sudānas ministru prezidents arī žēlojoties, ka viņam trūkstot kautcik piemērotu cilvēku, kuriem uzticēt sūtņu posteņus, jo tos neviens pārāk nekārojot, tādēļ nav brīnums, ka pat ārzemju žurnālistiem, kas iebrauc apskatīt jauno valsti, ārlietu ministrija dažkārt ir piedāvājusi uzņemties Sudānas diplomātisko pārstāvju pienākumus savās tēvzemēs.

Šķiet, ka Rietumu valstīm par Sudānu bez saimnieciskām interesēm citu pagaidām vēl nav, un politiskajā ziņā tur valda nenoliedzams vakums. Holandiešu satiksmes sabiedrība KLM, būdama tālredzīga, pacentusies tālo Afrikas zemi zem Dienvidus Krusta piesēgt pasaules satiksmes artērijām un nesen nodibinājusi jaunu reģulāru satiksmes līniju: Amsterdama — Vīne — Atēnas — Kairo - Chartuma.

Plašu delegāciju un tehniskos speciālistus, kuriem jābūvē modernas apūdeņošanas ierīces, uz Sudānu ir nosūtījusi komūnistiskā Vācu demokrātiskā republika (DDR), piedāvājot arī turienes studentiem brīvu ceļu un studijas savās augstskolās. Arī maskaviešī, nesen uz Sudānu par sūtni nosūtot Teplovu, viņam devuši līdz vismaz duci visādu atašeju... Tai pašā dienā, kad Chartumā ieradās Teplovs, mazajā Sudānas rūpniecības pilsētiņā Atbarā no jauna piedzima līdz šim oficiāli aizliegtā sudāniešu komūnistu partija. Nebūtu arī tādēļ daudz jābrīnās, ja Kremļa vīri, kuri visur pazīstami kā „sevišķi izpalīdzīgi laudis," jaunajai republikai var aizdot arī iztrūkstošos politiķus un diplomātus...

Katrā ziņā Teplovs ļoti centīsies, lai Melno republiku mēģinātu krāsot sarkanu.

V. Akacis

VAJADZIGA
VECĀKA SIEVIETE
1 g. un 9 mēn. veca puisīša uzraudzīšanai.
Zvanīt vakaros
GE 5564, Toronto.

Sidrabenes nometņotāju ievērībai

1. Kā nokļūt uz Sidrabeni?

Sidrabene atrodas uz ziemeļiem no 5. auto ceļa. Braucot pa šo ceļu no Toronto uz Hamiltonu, jāizbrauc pilnīgi cauri Palermo, tad jānogriežas pa pirmo ceļu pa labi. Šī ceļa sākumā uzraksti Town Line, Trafalgar un Sidrabenē. Pēc dzelzceļa krustošanas jānogriežas pa kreisi un jābrauc pa Nr. 2 Side Line, līdz šis ceļš savienojas ar nākošo, kā kreisajā pusē ir maza baznīciņa „Zimmerman Church." Aiz baznīciņas nav jānogriežas pa kreisi, bet jābrauc taisni uz priekšu, līdz pārbraukta maza upīte, aiz kuras pirmais ceļš pa kreisi ir Sidrabenes ceļš.

2. Sidrabenes adrese: Latvian Church "Sidrabene", Milton West, Ontario, Canada.

3. Vasaras nometne uzsāks savu darbību svētdien, 1. jūlijā, plkst. 3 pp. Plkst 6 pp. notiks nometnes karogu uzvilkšana, bet plkst. 8.15 nometnes iekšējais — iepazīšanās ugunskurs. Nometnes oficiālā atklāšana notiks svētdien, 8. jūlijā.

Šī ir jūsu Kanada

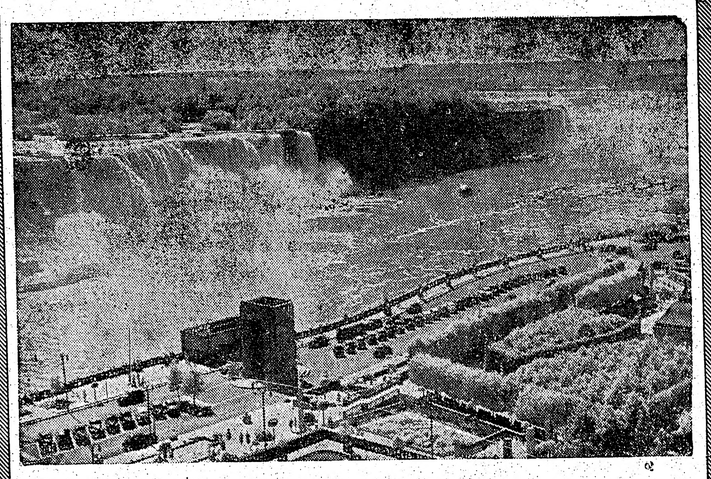

KANADA ir iepriecinošu skatu zeme. Daudzos apgabalos federālās un provinces valdības ierīko Nacionālos parkus un spēļu laukumus, kas paliek kā pierādījumi tālākajām paaudzēm. Viens no visievērojamākajiem dabas krāšņumiem un viens no septiņiem pasaules brīnumiem ir Niagaras ūdenskritums. Niagaras upē, apmēram puceļā starp Erie un Ontario ezeriem. Ūdenskritums ir 160 pēdu augsts, bet gadu laikā ir mazliet nosēdies. Speciāla eja ved zem krituma. Naktīs ūdenskritumu apgaismo krāsainām gaismām, un šis skats pievelk simtiem tūkstošu apmeklētāju ik gadus. Pievilcīgi parki, kas ierobežo krācošo kritumu, un dziļā upe veido jaukus dabas skatus, kas nav tik viegli aizmirstami — skats, kas vairo pašas Kanadas varenumu un skaistumu.

DOW
KINGSBEER
BREWERY LIMITED

APKĀRT ZEMES LODEI

● **Tautas kustību par ķeizaru un valsti (Kaiser und Reich) maijā nodibinājis Hohencollernu nama šefs un Vācijas ķeizara kroņa pretendents Luijs Ferdinands — pēdējā Vācijas ķeizara Viļuma II mazdēls. Pēc viņa uzdotajiem datiem šai „Tautas kustībai" esot jau 4000 vai 5000 biedru un atbalstītāju. Tā esot radusi arī lielisku atskaņu ārzemēs — sevišķi Zviedrijā, Dānijā, Holandē, Beļģijā, Anglijā, Dienvidafrikā un pat ASV. Visi šie ārzemju draugi paredzot saslēgties Vācijas draugu vienībā. Luijs Ferdinands Vācijā vēlētos tikai parlamentāru monarchiju, jo tā radīšot ne vien agrāko tautas kopību „kronim un altārim", bet esot arī visdrošākais spēks pret-komūnisma cīņā.**

● **Vinē maijā notika internacionālais skursteņslauķu kongress. Tā vadība nākusi pie atziņas, ka melnajiem vīriem ar kāpnītēm, slotu un cilindri Eiropas jaunatnē vairs nav ne mazākās atsaucības. Amatam draudot izmiršana, jo par spīti labajām algām un jaukai kāpelēšanai pa jumtiem, kas dod iespēju būt, kā Ernests Rirdāns teica, par augsti stāvošu personu, skursteņslauķu mācekļi kļūstot retāki par baltajiem zvirbuļiem. Ko darīt tālāk? Vīnes skursteņslauķu kongress uz šo jautājumu nav varējis rast atbildi, bet bez dūmeņu tīrīšanas nākotnē iztikt tomēr nevarēšot...**

KANADAS DZELZCEĻIEM 100 G. JUBILEJA

Uz simts gadiem šogad var atskatīties pirmais dzelzceļš, kas savienoja Kanadas divas lielākās pilsētas — Montreālu un Toronto. Ar šo ceļu sākās dzelzceļu tīkla izveidošana, tos tagad sauc par Kanadas nacionāliem dzelzceļiem (CNR).

Pirmais dzelzceļš starp abām minētām pilsētām bija ierīkots līdz 1856. gada beigām, kad satiksmi uzsāka t. s. Grand Trunk Railway. Pirms šīs dzelzceļa satiksmes ierīkošanas ceļotājiem no Augškanadas (Ontario) uz Lejaskanadu (Kvebeku) bija jābrauc vai nu ar kuģiem pa Sv. Labrenča upi, vai arī ar pasta ratiem.

1851. gadā Kanadā bija tikai 32 jūdzes dzelzceļa, bet 7.600 jūdžu pasta ceļu. Kad Savienotajās Valstīs plašie klajumi atvērās kolonizēšanai, daudzus jaunnos kanadiešus pievilka bezmaksas zeme uz dienvidiem no robežas. Tai laikā apgalvoja, ka Kanadai vajadzīgi dzelzceļi, lai tā atvērtu un attīstītu savas rietumu territorijas un varētu pati paturēt savus iedzīvotājus.

Šodien valdības īpašumā esošā nacionālā dzelzceļa sistēmā ietelp 24.368 jūdžu dzelzceļu, kas Kanadu izvirzījis par lielāko dzelzceļa transporta zemi visā Ziemeļamerikā un par vienu no lielākajām visā pasulē. Kā tas radās?

Savos pamatos tas bija tautsaimniecības jautājums, jo Kanadas mazais iedzīvotāju skaits lielajos attālumos starp tās pilsētām un ciemiem radīja naudas grūtības lielākai dzelzceļu daļai, izņemot Canadian Pacific dzelzceļu, kas darbojās Dominijā. No otras puses valdība vēlējās dzelzceļu satīksmi uzturēt. Tai nebija citas izvēles, kā pašai iesaistīties dzelzceļu uzturēšanā.

1923. gadā valdība izveidoja Kanadas nacionālos dzelzceļus un apvienoja tās dzelzceļu līnijas, kas savā starpā konkurēja. Kopā ar Grand Trunk CNR uzsūca Intercolonial Railway,kas savieno Kvēbeku ar Halifaksu caur piejūras provincēm, Canadian Northern, ko taisīja sērs Viljams Mekkenzijs un sērs Donalds Mens, Grand Trunk Pacific, kuru uzsāka 1905. gadā no Vinipegas līdz Britu Kolumbijas Princim Rupertam, un National Transcontinental starp Vinipegu un Jaunbrunsvikas Monktonu.

Valdības dzelzceļu satiksmes sistēma bija mantojusi tādu parādu nastu, ko varēja apzīmēt par fantastisku, un valdībai nācās sastapties ar grūti atrisināmām finanču problēmām.

Valsts sabiedrībai bija sagaidāms visai nedrošs darbs. Bija vajadzīgi milzu izdevumi, lai koordinētu dažādas līnijas un uzlabotu tās līdz vajadzīgajam standartam. Kaut gan valdībai piederēja jaunais dzelzceļš, naudu tā dzelzceļam piešķīra aizdevuma veidā, un par to bija jāmaksā noteikti augli. Ar vēlākiem parlamenta aktiem gan **aizdevumu noteikumus mīkstināja, un CNR tikai nesen uzrādīja pirmoreiz atlikumu.**

Par spīti financiālām grūtībām, CNR ir devuši visai daudz šīs zemes augšanai, izveidojot arī vienu no lielākajiem dzelzceļu tīkliem pasaulē.

C. S.

SPORTS

MUSĒJIE BRAUC UZ ASV

Priekšdarbi veikti lielajam starta šāvienam, un Kanadas latviešu vieglatlēti būs pirmā organizētā mūsu sportistu grupa, kas šķērsos ASV — Kanadas robežu, lai piedalītos 3. Ziemeļamerikas kontinenta latviešu meistrsacīkstēs un ASV — Kanadas „valstu sacīkstēs" vieglatlētikā Čikāgā, 30. jūnijā un 1. jūlijā. Kā zināms, 1. un 2. Ziemeļamerikas meistarsacīkstes notika Toronto un pulcināja kuplu ASV un Kanadas latv. vieglatlētu saimi, izvēršoties par nozīmīgāko sporta sarīkojumu abu valstu sportistiem, kuŗi, reizē cīnoties arī par individuālajiem meistartituliem, guva punktus arī vienību vērtējumā.

Pirmajās meistarsacīkstēs vīriešu sacensībās uzvarēja amerikāņi, otrās kanadieši, kamēr sieviešu grupā Toronto meičas nepārspētas palika abus gadus.

Šogad mūsējiem ies grūti, un pavisam mazas uzvaras izredzes ir vīriešu klasē. Kaut gan treniņu slodze bijusi maksimāla, kanadiešu" gados vecākiem atlētiem būs pavisam grūti pastāvēt pret jaunajiem ASV kolledžu zēniem, kuŗu rezultāti tos izvirzījuši mūsu labāko trimdas atlētu pašās pirmajās rindās.

Protams, uzvaras jau nav galvenās, bet sportošanas prieks un satikšanās ar veciem cīņu biedriem un iepazīšanās ar jaunajiem talantiem. Tas ir Kanadas vieglatlētu ekipas galvenais nolūks, kuŗai varam vēlēt vislabākās sekmes.

JAUNA TENISA ZVAIGZNE KANADĀ

Pagājušās nedēļas nogalē Toronto Riverdeiles laukumos notika tenisa sezonas atklāšanas turnīrs, kuŗā piedalījās 10 latviešu tenisisti, diemžēl, — nevienas dāmas. Sacensības noritēja pēc — 2 sistēmas un izvērtās ļoti spraigas.

Par veiksmīgāko tenisistu pēc sīvajām cīņām attestējās 15 g. v. Jānis Zichmanis, iegūstot 1. vietu. J. Zichmanim jau labi izkopts spēles stils, precīzi uzsitieni un atjautība spēlē pie tīkla. Jaunais tenisists cītīgi trenējas savā klubā un jau pēc pāris gadiem var izvērsties par vienu no labākajiem tenisistiem Ziemeļamerikas kontinentā.

Sacīkšu noslēgumā spēlētāji kvalificējās šādā kārtībā: 1. J. Zichmanis, 2. R. Ceinovskis, 3. A. Orste, 4. I. Daņilovs, 5. J. Čākurs.

Dažu galveno spēļu rezultāti bija šādi:

Kubis — Kauliņš 8:6, 6:4; Daņilovs — Ķeniņš 6:3, 6:3; Zichmanis — Čākurs 7:5, 0:6, 7:5; Ceinovskis — Orste 6:4, 6:3; Daņilovs — Jēkabsons 6:0, 7:9, 6:3; Zichmanis — Ceinovskis 6:4, 7:5;

Vērojot Toronto tenisistu rosību, vēlams būtu, lai šim jaukajam sporta veidam vairāk pievērstos jaunatne, arī meitenes. Ir iespējams, ka jau tuvākā nākotnē varēs noorganizēt kopīgus laukumus un apmācības latviešu tenisistiem Toronto. Tuvāku informāciju par tenisa spēles iespējām var iegūt pie tenisa nozares vad. R. Ceinovska, tel. LE 4-9347.

INTERNNACIONĀLAIS FUTBOLS

Anglu futbola vienība Everton no Liverpūles beidzamajā spēlē pret skotu Aberdeen vienību panāca pārliecinošu 6:3 (3:0) uzvaru, kaut gan skotu vienība otrā puslaika sākumā panāca 3:3. Šajā kontinentā abas vienības satikās 4 reizes, viena spēle beidzās neizšķirti, bet pārējās trīs uzvarēja Everton komanda. Savā turnejā Evertonas vienība uzvarēja 7 spēles, 1 spēlēja neizšķirti, bet vienīgo zaudējumu 0:1 piedzīvoja pret vāciešu Schwaben — Augsburgas vienību. Skotu Aberdeen vienība līdz šim ir panākusi 5 uzvaras, bet visus 3 zaudējumus piedzīvoja pret Evertonas vienību.

Zagrebā, Dienvidslavijā. Austrijas valstsvienība spēlēja neizšķirti ar Dienvidslaviju 1:1. Stokholmā, Zviedrijas valstsvienība pieveica Rumāniju 2:0.

ZIGFRĪDS NIKAZIS MET VESERI 49,12 M.

Šādu teicamu rezultātu vesera mešanā apgabala meistarsacīkstēs Lutonā, Anglijā, sasniedzis mūsu talantīgais trimdas vieglatlēts — leitonietis Nikazis, kļūstot par Bedfordas grafistes meistaru un rekordistu. Z. rezultāts ir šī gada labākais sasniegums trimdā, un tikai 5 cm. vājāks par oficiālo Latvijas rekordu, kas kopš 1944. g. pieder Bruno Selgam - Hartmanim.

Arī trimdas rekordists Vainovskis atkal atsācis treniņus un savā apgabala meistarībā izcīnījis uzvaru ar 44,20 m. rezultātu. Vēl apgabala meistara godā kļuvis mūsu vieglatlētu seniors V. Priede, metot disku 39,55 m. tālu. Lodes grūšanā viņš ieguvis 2. vietu (12,47), 3. vietā ierindojies A. Goba — 12,14 m.

Krietnus rezultātus sezonas sākumā iespējuši arī citi Albiona salas latviešu vieglatlēti. Spēka pārbagātais Fricis Laudobelis metis disku 43,30 m. un grūdis lodi 13,08 m. Kādreizējais anglu joslas „dižpiņu" meistars boksā — V. Legzdiņš lēcis ar kārti 3,12 m. un sasniedzis tāllēkšanā 6,13 m. Aktīvo saimē atgriezušies arī V. Piķelis ar H. Brenciti. Pirmais lēcis tālumā 6,02 m., otrais augstumā 1:63 m.

Ista nelaimju sērija vajā mūsu trimdas labāko diska metēju Feldmani. Pēc krietnās gatavības agrā pavasarī, viņam nācies vairākas nedēļas pavadīt slimības gultā. Atgriezies laukumā viņš piedzīvojis traģisku atgadījumu — kādās sacīkstēs viņa mestais disks smagi ievainojis galvā kādu neuzmanīgu skatītāju — jaunieti. „Vēl tagad lāga negribas ņemt ripu rokā", raksta F., izsakot cerību, ka uz rudens pusi izdosies atkal panākt nokavēto.

Anglijas latvieši vēl sporto! It kā spītējot nelabvēlīgiem laika un dzīves apstākļiem, viņi nedēļas nogalēs nomet grāvraču lāpstas un izkāpj no ogļraktuvēm, lai patiesā sirsnībā un draudzībā pavadītu savas atpūtas stundas zaļajā vieglatlētikas laukumā.

EDMARS MEDNIS GATAVOJAS ASV MEISTARĪBAS TURNĪRAM

Edmars Mednis spēlējot simultāna seansu pret 26 šachistiem, izcīnīja 19 uzvaras, 7 spēlēs panākot neizšķirti. Pie tam jāievēro, ka viss seanss ilga tikai 4 stundas, un dažiem pretspēlētājiem Edmars „neizšķirtu" piedāvāja tikai vēlā laika pēc. Šīs spēles notika Nujorkā, Maršala klubā, un tās ievadīja Dr. Ed. Laskers ar interesantu demonstrējumu, iztirzājot jaunā šacha meistara spēles stilu. Kluba telpas bija gaļīgi pārpildītas, un apm. tikpat puse atnācēju tika pie galdiņiem. Diemžēl latviešu šacha draugi izcēlās ar savu... iztrūkšanu. E. Mednis dosies uz Oklahoma sitiju, lai no 16.-28. jūlijam piedalītos tur ASV šacha meistarības izcīņā.

Is

FUTBOLA SACĪKSTE
KLĪVLENDAS SP. KL. — TORONTO DV
30. jūnijā, pl. 6 vak. Greenwood lauk. Toronto

DV — VYTIS (lietuvieši)
Millen stadionā Toronto
Pirmdien, 2. jūlijā Continental līgas spēle
Sākums plkst. 7 vakarā
Visi laipni ielūgti!